ऋग्वेद-संहिता —मण्डल ३

Ṛgveda-Saṁhitā—Maṇḍala 3

3.001.01a सोमस्य मा तवसं वक्ष्यग्ने वह्निं चकर्थ विदथे यजध्यै ।

3.001.01c देवाँ अच्छा दीद्यद्युञ्जे अद्रिं शमाये अग्ने तन्वं जुषस्व ॥

3.001.01a somasya mā tavasaṁ vakṣy agne vahniṁ cakartha vidathe yajadhyai |
3.001.01c devām̐ acchā dīdyad yuñje adriṁ śamāye agne tanvaṁ juṣasva ||

3.001.02a प्राञ्चं यज्ञं चकृम वर्धतां गीः समिद्भिरग्निं नमसा दुवस्यन् ।

3.001.02c दिवः शशासुर्विदथा कवीनां गृत्साय चित्तवसे गातुमीषुः ॥

3.001.02a prāñcaṁ yajñaṁ cakṛma vardhatāṁ gīḥ samidbhir agniṁ namasā duvasyan |
3.001.02c divaḥ śaśāsur vidathā kavīnāṁ gṛtsāya cit tavase gātum īṣuḥ ||

3.001.03a मयो दधे मेधिरः पूतदक्षो दिवः सुबन्धुर्जनुषा पृथिव्याः ।

3.001.03c अविन्दन्नु दर्शतमप्स्व१न्तर्देवासो अग्निमपसि स्वसॄणाम् ॥

3.001.03a mayo dadhe medhiraḥ pūtadakṣo divaḥ subandhur januṣā pṛthivyāḥ |
3.001.03c avindann u darśatam apsv a1ntar devāso agnim apasi svasṝṇām ||

3.001.04a अवर्धयन्सुभगं सप्त यह्वीः श्वेतं जज्ञानमरुषं महित्वा ।

3.001.04c शिशुं न जातमभ्यारुरश्वा देवासो अग्निं जनिमन्वपुष्यन् ॥

3.001.04a avardhayan subhagaṁ sapta yahvīḥ śvetaṁ jajñānam aruṣaṁ mahitvā |
3.001.04c śiśuṁ na jātam abhy ārur aśvā devāso agniṁ janiman vapuṣyan ||

3.001.05a शुक्रेभिरङ्गै रज आततन्वान्क्रतुं पुनानः कविभिः पवित्रैः ।

3.001.05c शोचिर्वसानः पर्यायुरपां श्रियो मिमीते बृहतीरनूनाः ॥

3.001.05a śukrebhir aṅgai raja ātatanvān kratuṁ punānaḥ kavibhiḥ pavitraiḥ |
3.001.05c śocir vasānaḥ pary āyur apāṁ śriyo mimīte bṛhatīr anūnāḥ ||

3.001.06a वव्राजा सीमनदतीरदब्धा दिवो यह्वीरवसाना अनग्नाः ।

3.001.06c सना अत्र युवतयः सयोनीरेकं गर्भं दधिरे सप्त वाणीः ॥

3.001.06a vavrājā sīm anadatīr adabdhā divo yahvīr avasānā anagnāḥ |
3.001.06c sanā atra yuvatayaḥ sayonīr ekaṁ garbhaṁ dadhire sapta vāṇīḥ ||

3.001.07a स्तीर्णा अस्य संहतो विश्वरूपा घृतस्य योनौ स्रवथे मधूनाम् ।

3.001.07c अस्थुरत्र धेनवः पिन्वमाना मही दस्मस्य मातरा समीची ॥

3.001.07a stīrṇā asya saṁhato viśvarūpā ghṛtasya yonau sravathe madhūnām |
3.001.07c asthur atra dhenavaḥ pinvamānā mahī dasmasya mātarā samīcī ||

3.001.08a बभ्राणः सूनो सहसो व्यद्यौद्दधानः शुक्रा रभसा वपूंषि ।

3.001.08c श्चोतन्ति धारा मधुनो घृतस्य वृषा यत्र वावृधे काव्येन ॥

3.001.08a babhrāṇaḥ sūno sahaso vy adyaud dadhānaḥ śukrā rabhasā vapūṁṣi |
3.001.08c ścotanti dhārā madhuno ghṛtasya vṛṣā yatra vāvṛdhe kāvyena ||

3.001.09a पितुश्चिदूधर्जनुषा विवेद व्यस्य धारा असृजद्वि धेनाः ।

3.001.09c गुहा चरन्तं सखिभिः शिवेभिर्दिवो यह्वीभिर्न गुहा बभूव ॥

3.001.09a pituś cid ūdhar januṣā viveda vy asya dhārā asṛjad vi dhenāḥ |
3.001.09c guhā carantaṁ sakhibhiḥ śivebhir divo yahvībhir na guhā babhūva ||

3.001.10a पितुश्च गर्भं जनितुश्च बभ्रे पूर्वीरेको अधयत्पीप्यानाः ।

3.001.10c वृष्णे सपत्नी शुचये सबन्धू उभे अस्मै मनुष्ये३ नि पाहि ॥

3.001.10a pituś ca garbhaṁ janituś ca babhre pūrvīr eko adhayat pīpyānāḥ |
3.001.10c vṛṣṇe sapatnī śucaye sabandhū ubhe asmai manuṣye3 ni pāhi ||

3.001.11a उरौ महाँ अनिबाधे ववर्धापो अग्निं यशसः सं हि पूर्वीः ।

3.001.11c ऋतस्य योनावशयद्दमूना जामीनामग्निरपसि स्वसॄणाम् ॥

3.001.11a urau mahām̐ anibādhe vavardhāpo agniṁ yaśasaḥ saṁ hi pūrvīḥ |
3.001.11c ṛtasya yonāv aśayad damūnā jāmīnām agnir apasi svasṝṇām ||

3.001.12a अक्रो न बभ्रिः समिथे महीनां दिदृक्षेयः सूनवे भाऋजीकः ।

3.001.12c उदुस्रिया जनिता यो जजानापां गर्भो नृतमो यह्वो अग्निः ॥

3.001.12a akro na babhriḥ samithe mahīnāṁ didṛkṣeyaḥ sūnave bhāṛjīkaḥ |
3.001.12c ud usriyā janitā yo jajānāpāṁ garbho nṛtamo yahvo agniḥ ||

3.001.13a अपां गर्भं दर्शतमोषधीनां वना जजान सुभगा विरूपम् ।

3.001.13c देवासश्चिन्मनसा सं हि जग्मुः पनिष्ठं जातं तवसं दुवस्यन् ॥

3.001.13a apāṁ garbhaṁ darśatam oṣadhīnāṁ vanā jajāna subhagā virūpam |
3.001.13c devāsaś cin manasā saṁ hi jagmuḥ paniṣṭhaṁ jātaṁ tavasaṁ duvasyan ||

3.001.14a बृहन्त इद्भानवो भाऋजीकमग्निं सचन्त विद्युतो न शुक्राः ।

3.001.14c गुहेव वृद्धं सदसि स्वे अन्तरपार ऊर्वे अमृतं दुहानाः ॥

3.001.14a bṛhanta id bhānavo bhāṛjīkam agniṁ sacanta vidyuto na śukrāḥ |
3.001.14c guheva vṛddhaṁ sadasi sve antar apāra ūrve amṛtaṁ duhānāḥ ||

3.001.15a ईळे च त्वा यजमानो हविर्भिरीळे सखित्वं सुमतिं निकामः ।

3.001.15c देवैरवो मिमीहि सं जरित्रे रक्षा च नो दम्येभिरनीकैः ॥

3.001.15a īḷe ca tvā yajamāno havirbhir īḷe sakhitvaṁ sumatiṁ nikāmaḥ |
3.001.15c devair avo mimīhi saṁ jaritre rakṣā ca no damyebhir anīkaiḥ ||

3.001.16a उपक्षेतारस्तव सुप्रणीतेऽग्ने विश्वानि धन्या दधानाः ।

3.001.16c सुरेतसा श्रवसा तुञ्जमाना अभि ष्याम पृतनायूँरदेवान् ॥

3.001.16a upakṣetāras tava supraṇīte 'gne viśvāni dhanyā dadhānāḥ |
3.001.16c suretasā śravasā tuñjamānā abhi ṣyāma pṛtanāyūm̐r adevān ||

3.001.17a आ देवानामभवः केतुरग्ने मन्द्रो विश्वानि काव्यानि विद्वान् ।

3.001.17c प्रति मर्ताँ अवासयो दमूना अनु देवान्रथिरो यासि साधन् ॥

3.001.17a ā devānām abhavaḥ ketur agne mandro viśvāni kāvyāni vidvān |
3.001.17c prati martām̐ avāsayo damūnā anu devān rathiro yāsi sādhan ||

3.001.18a नि दुरोणे अमृतो मर्त्यानां राजा ससाद विदथानि साधन् ।

3.001.18c घृतप्रतीक उर्विया व्यद्यौदग्निर्विश्वानि काव्यानि विद्वान् ॥

3.001.18a ni duroṇe amṛto martyānāṁ rājā sasāda vidathāni sādhan |
3.001.18c ghṛtapratīka urviyā vy adyaud agnir viśvāni kāvyāni vidvān ||

3.001.19a आ नो गहि सख्येभिः शिवेभिर्महान्महीभिरूतिभिः सरण्यन् ।

3.001.19c अस्मे रयिं बहुलं संतरुत्रं सुवाचं भागं यशसं कृधी नः ॥

3.001.19a ā no gahi sakhyebhiḥ śivebhir mahān mahībhir ūtibhiḥ saraṇyan |
3.001.19c asme rayim bahulaṁ santarutraṁ suvācam bhāgaṁ yaśasaṁ kṛdhī naḥ ||

3.001.20a एता ते अग्ने जनिमा सनानि प्र पूर्व्याय नूतनानि वोचम् ।

3.001.20c महान्ति वृष्णे सवना कृतेमा जन्मञ्जन्मन्निहितो जातवेदाः ॥

3.001.20a etā te agne janimā sanāni pra pūrvyāya nūtanāni vocam |
3.001.20c mahānti vṛṣṇe savanā kṛtemā janmañ-janman nihito jātavedāḥ ||

3.001.21a जन्मञ्जन्मन्निहितो जातवेदा विश्वामित्रेभिरिध्यते अजस्रः ।

3.001.21c तस्य वयं सुमतौ यज्ञियस्यापि भद्रे सौमनसे स्याम ॥

3.001.21a janmañ-janman nihito jātavedā viśvāmitrebhir idhyate ajasraḥ |
3.001.21c tasya vayaṁ sumatau yajñiyasyāpi bhadre saumanase syāma ||

3.001.22a इमं यज्ञं सहसावन्त्वं नो देवत्रा धेहि सुक्रतो रराणः ।

3.001.22c प्र यंसि होतर्बृहतीरिषो नोऽग्ने महि द्रविणमा यजस्व ॥

3.001.22a imaṁ yajñaṁ sahasāvan tvaṁ no devatrā dhehi sukrato rarāṇaḥ |
3.001.22c pra yaṁsi hotar bṛhatīr iṣo no 'gne mahi draviṇam ā yajasva ||

3.001.23a इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध ।

3.001.23c स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥

3.001.23a iḷām agne purudaṁsaṁ saniṁ goḥ śaśvattamaṁ havamānāya sādha |
3.001.23c syān naḥ sūnus tanayo vijāvāgne sā te sumatir bhūtv asme ||

3.002.01a वैश्वानराय धिषणामृतावृधे घृतं न पूतमग्नये जनामसि ।

3.002.01c द्विता होतारं मनुषश्च वाघतो धिया रथं न कुलिशः समृण्वति ॥

3.002.01a vaiśvānarāya dhiṣaṇām ṛtāvṛdhe ghṛtaṁ na pūtam agnaye janāmasi |
3.002.01c dvitā hotāram manuṣaś ca vāghato dhiyā rathaṁ na kuliśaḥ sam ṛṇvati ||

3.002.02a स रोचयज्जनुषा रोदसी उभे स मात्रोरभवत्पुत्र ईड्यः ।

3.002.02c हव्यवाळग्निरजरश्चनोहितो दूळभो विशामतिथिर्विभावसुः ॥

3.002.02a sa rocayaj januṣā rodasī ubhe sa mātror abhavat putra īḍyaḥ |
3.002.02c havyavāḷ agnir ajaraś canohito dūḷabho viśām atithir vibhāvasuḥ ||

3.002.03a क्रत्वा दक्षस्य तरुषो विधर्मणि देवासो अग्निं जनयन्त चित्तिभिः ।

3.002.03c रुरुचानं भानुना ज्योतिषा महामत्यं न वाजं सनिष्यन्नुप ब्रुवे ॥

3.002.03a kratvā dakṣasya taruṣo vidharmaṇi devāso agniṁ janayanta cittibhiḥ |
3.002.03c rurucānam bhānunā jyotiṣā mahām atyaṁ na vājaṁ saniṣyann upa bruve ||

3.002.04a आ मन्द्रस्य सनिष्यन्तो वरेण्यं वृणीमहे अह्रयं वाजमृग्मियम् ।

3.002.04c रातिं भृगूणामुशिजं कविक्रतुमग्निं राजन्तं दिव्येन शोचिषा ॥

3.002.04a ā mandrasya saniṣyanto vareṇyaṁ vṛṇīmahe ahrayaṁ vājam ṛgmiyam |
3.002.04c rātim bhṛgūṇām uśijaṁ kavikratum agniṁ rājantaṁ divyena śociṣā ||

3.002.05a अग्निं सुम्नाय दधिरे पुरो जना वाजश्रवसमिह वृक्तबर्हिषः ।

3.002.05c यतस्रुचः सुरुचं विश्वदेव्यं रुद्रं यज्ञानां साधदिष्टिमपसाम् ॥

3.002.05a agniṁ sumnāya dadhire puro janā vājaśravasam iha vṛktabarhiṣaḥ |
3.002.05c yatasrucaḥ surucaṁ viśvadevyaṁ rudraṁ yajñānāṁ sādhadiṣṭim apasām ||

3.002.06a पावकशोचे तव हि क्षयं परि होतर्यज्ञेषु वृक्तबर्हिषो नरः ।

3.002.06c अग्ने दुव इच्छमानास आप्यमुपासते द्रविणं धेहि तेभ्यः ॥

3.002.06a pāvakaśoce tava hi kṣayam pari hotar yajñeṣu vṛktabarhiṣo naraḥ |
3.002.06c agne duva icchamānāsa āpyam upāsate draviṇaṁ dhehi tebhyaḥ ||

3.002.07a आ रोदसी अपृणदा स्वर्महज्जातं यदेनमपसो अधारयन् ।

3.002.07c सो अध्वराय परि णीयते कविरत्यो न वाजसातये चनोहितः ॥

3.002.07a ā rodasī apṛṇad ā svar mahaj jātaṁ yad enam apaso adhārayan |
3.002.07c so adhvarāya pari ṇīyate kavir atyo na vājasātaye canohitaḥ ||

3.002.08a नमस्यत हव्यदातिं स्वध्वरं दुवस्यत दम्यं जातवेदसम् ।

3.002.08c रथीरृतस्य बृहतो विचर्षणिरग्निर्देवानामभवत्पुरोहितः ॥

3.002.08a namasyata havyadātiṁ svadhvaraṁ duvasyata damyaṁ jātavedasam |
3.002.08c rathīr ṛtasya bṛhato vicarṣaṇir agnir devānām abhavat purohitaḥ ||

3.002.09a तिस्रो यह्वस्य समिधः परिज्मनोऽग्नेरपुनन्नुशिजो अमृत्यवः ।

3.002.09c तासामेकामदधुर्मर्त्ये भुजमु लोकमु द्वे उप जामिमीयतुः ॥

3.002.09a tisro yahvasya samidhaḥ parijmano 'gner apunann uśijo amṛtyavaḥ |
3.002.09c tāsām ekām adadhur martye bhujam u lokam u dve upa jāmim īyatuḥ ||

3.002.10a विशां कविं विश्पतिं मानुषीरिषः सं सीमकृण्वन्स्वधितिं न तेजसे ।

3.002.10c स उद्वतो निवतो याति वेविषत्स गर्भमेषु भुवनेषु दीधरत् ॥

3.002.10a viśāṁ kaviṁ viśpatim mānuṣīr iṣaḥ saṁ sīm akṛṇvan svadhitiṁ na tejase |
3.002.10c sa udvato nivato yāti veviṣat sa garbham eṣu bhuvaneṣu dīdharat ||

3.002.11a स जिन्वते जठरेषु प्रजज्ञिवान्वृषा चित्रेषु नानदन्न सिंहः ।

3.002.11c वैश्वानरः पृथुपाजा अमर्त्यो वसु रत्ना दयमानो वि दाशुषे ॥

3.002.11a sa jinvate jaṭhareṣu prajajñivān vṛṣā citreṣu nānadan na siṁhaḥ |
3.002.11c vaiśvānaraḥ pṛthupājā amartyo vasu ratnā dayamāno vi dāśuṣe ||

3.002.12a वैश्वानरः प्रत्नथा नाकमारुहद्दिवस्पृष्ठं भन्दमानः सुमन्मभिः ।

3.002.12c स पूर्ववज्जनयञ्जन्तवे धनं समानमज्मं पर्येति जागृविः ॥

3.002.12a vaiśvānaraḥ pratnathā nākam āruhad divas pṛṣṭham bhandamānaḥ sumanmabhiḥ |
3.002.12c sa pūrvavaj janayañ jantave dhanaṁ samānam ajmam pary eti jāgṛviḥ ||

3.002.13a ऋतावानं यज्ञियं विप्रमुक्थ्य१मा यं दधे मातरिश्वा दिवि क्षयम् ।

3.002.13c तं चित्रयामं हरिकेशमीमहे सुदीतिमग्निं सुविताय नव्यसे ॥

3.002.13a ṛtāvānaṁ yajñiyaṁ vipram ukthya1m ā yaṁ dadhe mātariśvā divi kṣayam |
3.002.13c taṁ citrayāmaṁ harikeśam īmahe sudītim agniṁ suvitāya navyase ||

3.002.14a शुचिं न यामन्निषिरं स्वर्दृशं केतुं दिवो रोचनस्थामुषर्बुधम् ।

3.002.14c अग्निं मूर्धानं दिवो अप्रतिष्कुतं तमीमहे नमसा वाजिनं बृहत् ॥

3.002.14a śuciṁ na yāmann iṣiraṁ svardṛśaṁ ketuṁ divo rocanasthām uṣarbudham |
3.002.14c agnim mūrdhānaṁ divo apratiṣkutaṁ tam īmahe namasā vājinam bṛhat ||

3.002.15a मन्द्रं होतारं शुचिमद्वयाविनं दमूनसमुक्थ्यं विश्वचर्षणिम् ।

3.002.15c रथं न चित्रं वपुषाय दर्शतं मनुर्हितं सदमिद्राय ईमहे ॥

3.002.15a mandraṁ hotāraṁ śucim advayāvinaṁ damūnasam ukthyaṁ viśvacarṣaṇim |
3.002.15c rathaṁ na citraṁ vapuṣāya darśatam manurhitaṁ sadam id rāya īmahe ||

3.003.01a वैश्वानराय पृथुपाजसे विपो रत्ना विधन्त धरुणेषु गातवे ।

3.003.01c अग्निर्हि देवाँ अमृतो दुवस्यत्यथा धर्माणि सनता न दूदुषत् ॥

3.003.01a vaiśvānarāya pṛthupājase vipo ratnā vidhanta dharuṇeṣu gātave |
3.003.01c agnir hi devām̐ amṛto duvasyaty athā dharmāṇi sanatā na dūduṣat ||

3.003.02a अन्तर्दूतो रोदसी दस्म ईयते होता निषत्तो मनुषः पुरोहितः ।

3.003.02c क्षयं बृहन्तं परि भूषति द्युभिर्देवेभिरग्निरिषितो धियावसुः ॥

3.003.02a antar dūto rodasī dasma īyate hotā niṣatto manuṣaḥ purohitaḥ |
3.003.02c kṣayam bṛhantam pari bhūṣati dyubhir devebhir agnir iṣito dhiyāvasuḥ ||

3.003.03a केतुं यज्ञानां विदथस्य साधनं विप्रासो अग्निं महयन्त चित्तिभिः ।

3.003.03c अपांसि यस्मिन्नधि संदधुर्गिरस्तस्मिन्सुम्नानि यजमान आ चके ॥

3.003.03a ketuṁ yajñānāṁ vidathasya sādhanaṁ viprāso agnim mahayanta cittibhiḥ |
3.003.03c apāṁsi yasminn adhi sandadhur giras tasmin sumnāni yajamāna ā cake ||

3.003.04a पिता यज्ञानामसुरो विपश्चितां विमानमग्निर्वयुनं च वाघताम् ।

3.003.04c आ विवेश रोदसी भूरिवर्पसा पुरुप्रियो भन्दते धामभिः कविः ॥

3.003.04a pitā yajñānām asuro vipaścitāṁ vimānam agnir vayunaṁ ca vāghatām |
3.003.04c ā viveśa rodasī bhūrivarpasā purupriyo bhandate dhāmabhiḥ kaviḥ ||

3.003.05a चन्द्रमग्निं चन्द्ररथं हरिव्रतं वैश्वानरमप्सुषदं स्वर्विदम् ।

3.003.05c विगाहं तूर्णिं तविषीभिरावृतं भूर्णिं देवास इह सुश्रियं दधुः ॥

3.003.05a candram agniṁ candrarathaṁ harivrataṁ vaiśvānaram apsuṣadaṁ svarvidam |
3.003.05c vigāhaṁ tūrṇiṁ taviṣībhir āvṛtam bhūrṇiṁ devāsa iha suśriyaṁ dadhuḥ ||

3.003.06a अग्निर्देवेभिर्मनुषश्च जन्तुभिस्तन्वानो यज्ञं पुरुपेशसं धिया ।

3.003.06c रथीरन्तरीयते साधदिष्टिभिर्जीरो दमूना अभिशस्तिचातनः ॥

3.003.06a agnir devebhir manuṣaś ca jantubhis tanvāno yajñam purupeśasaṁ dhiyā |
3.003.06c rathīr antar īyate sādhadiṣṭibhir jīro damūnā abhiśasticātanaḥ ||

3.003.07a अग्ने जरस्व स्वपत्य आयुन्यूर्जा पिन्वस्व समिषो दिदीहि नः ।

3.003.07c वयांसि जिन्व बृहतश्च जागृव उशिग्देवानामसि सुक्रतुर्विपाम् ॥

3.003.07a agne jarasva svapatya āyuny ūrjā pinvasva sam iṣo didīhi naḥ |
3.003.07c vayāṁsi jinva bṛhataś ca jāgṛva uśig devānām asi sukratur vipām ||

3.003.08a विश्पतिं यह्वमतिथिं नरः सदा यन्तारं धीनामुशिजं च वाघताम् ।

3.003.08c अध्वराणां चेतनं जातवेदसं प्र शंसन्ति नमसा जूतिभिर्वृधे ॥

3.003.08a viśpatiṁ yahvam atithiṁ naraḥ sadā yantāraṁ dhīnām uśijaṁ ca vāghatām |
3.003.08c adhvarāṇāṁ cetanaṁ jātavedasam pra śaṁsanti namasā jūtibhir vṛdhe ||

3.003.09a विभावा देवः सुरणः परि क्षितीरग्निर्बभूव शवसा सुमद्रथः ।

3.003.09c तस्य व्रतानि भूरिपोषिणो वयमुप भूषेम दम आ सुवृक्तिभिः ॥

3.003.09a vibhāvā devaḥ suraṇaḥ pari kṣitīr agnir babhūva śavasā sumadrathaḥ |
3.003.09c tasya vratāni bhūripoṣiṇo vayam upa bhūṣema dama ā suvṛktibhiḥ ||

3.003.10a वैश्वानर तव धामान्या चके येभिः स्वर्विदभवो विचक्षण ।

3.003.10c जात आपृणो भुवनानि रोदसी अग्ने ता विश्वा परिभूरसि त्मना ॥

3.003.10a vaiśvānara tava dhāmāny ā cake yebhiḥ svarvid abhavo vicakṣaṇa |
3.003.10c jāta āpṛṇo bhuvanāni rodasī agne tā viśvā paribhūr asi tmanā ||

3.003.11a वैश्वानरस्य दंसनाभ्यो बृहदरिणादेकः स्वपस्यया कविः ।

3.003.11c उभा पितरा महयन्नजायताग्निर्द्यावापृथिवी भूरिरेतसा ॥

3.003.11a vaiśvānarasya daṁsanābhyo bṛhad ariṇād ekaḥ svapasyayā kaviḥ |
3.003.11c ubhā pitarā mahayann ajāyatāgnir dyāvāpṛthivī bhūriretasā ||

3.004.01a समित्समित्सुमना बोध्यस्मे शुचाशुचा सुमतिं रासि वस्वः ।

3.004.01c आ देव देवान्यजथाय वक्षि सखा सखीन्सुमना यक्ष्यग्ने ॥

3.004.01a samit-samit sumanā bodhy asme śucā-śucā sumatiṁ rāsi vasvaḥ |
3.004.01c ā deva devān yajathāya vakṣi sakhā sakhīn sumanā yakṣy agne ||

3.004.02a यं देवासस्त्रिरहन्नायजन्ते दिवेदिवे वरुणो मित्रो अग्निः ।

3.004.02c सेमं यज्ञं मधुमन्तं कृधी नस्तनूनपाद्घृतयोनिं विधन्तम् ॥

3.004.02a yaṁ de̱vāsa̱s trir aha̍nn ā̱yaja̍nte di̱ve-di̍ve̱ varu̍ṇo mi̱tro a̱gniḥ |
3.004.02c semaṁ ya̱jñam madhu̍mantaṁ kṛdhī na̱s tanū̍napād ghṛ̱tayo̍niṁ vi̱dhanta̍m ||

3.004.03a प्र दीधितिर्विश्ववारा जिगाति होतारमिळः प्रथमं यजध्यै ।

3.004.03c अच्छा नमोभिर्वृषभं वन्दध्यै स देवान्यक्षदिषितो यजीयान् ॥

3.004.03a pra dīdhi̍tir vi̱śvavā̍rā jigā̱ti hotā̍ram i̱laḥ pra̍tha̱maṁ yaja̍dhyai |
3.004.03c acchā̱ namo̍bhir vṛṣa̱bhaṁ va̱ndadhyai̱ sa de̱vān ya̍kṣad iṣi̱to yajī̍yān ||

3.004.04a ऊर्ध्वो वां गातुरध्वरे अकार्यूर्ध्वा शोचींषि प्रस्थिता रजांसि ।

3.004.04c दिवो वा नाभा न्यसादि होता स्तृणीमहि देवव्यचा वि बर्हिः ॥

3.004.04a ū̱rdhvo vā̍ṁ gā̱tur a̍dhva̱re a̍kāry ū̱rdhvā śo̱cī̍ṁṣi̱ prasthi̍tā̱ rajā̍ṁsi |
3.004.04c di̱vo vā̱ nābhā̱ ny a̍sādi̱ hotā̍ stṛ̱ṇīmahi̍ de̱vavya̍cā̱ vi ba̱rhiḥ ||

3.004.05a सप्त होत्राणि मनसा वृणाना इन्वन्तो विश्वं प्रति यन्नृतेन ।

3.004.05c नृपेशसो विदथेषु प्र जाता अभी३मं यज्ञं वि चरन्त पूर्वीः ॥

3.004.05a sa̱pta ho̱trāṇi̱ mana̍sā vṛṇā̱nā inva̍nto̱ viśva̱m prati̍ yann ṛ̱tena̍ |
3.004.05c nṛ̱peśa̍so vi̱dathe̍ṣu̱ pra jā̱tā a̱bhī̱3maṁ yajñaṁ vi ca̍ranta pū̱rvīḥ ||

3.004.06a आ भन्दमाने उषसा उपाके उत स्मयेते तन्वा३ विरूपे ।

3.004.06c यथा नो मित्रो वरुणो जुजोषदिन्द्रो मरुत्वाँ उत वा महोभिः ॥

3.004.06a ā bhanda̍māne u̱ṣasā̱ upā̍ke u̱ta sma̍yete ta̱nvā̱3 virū̍pe |
3.004.06c yathā̍ no mi̱tro varu̍ṇo̱ jujo̍ṣad indro̍ ma̱rutvā̐ u̱ta vā̱ maho̍bhiḥ ||

3.004.07a दैव्या होतारा प्रथमा न्यृञ्जे सप्त पृक्षासः स्वधया मदन्ति ।

3.004.07c ऋतं शंसन्त ऋतमित्त आहुरनु व्रतं व्रतपा दीध्यानाः ॥

3.004.07a daivyā̱ hotā̍rā pratha̱mā ny ṛ̍ñje sa̱pta pṛ̱kṣāsa̍ḥ sva̱dhayā̍ madanti |
3.004.07c ṛ̱taṁ śaṁsa̍nta ṛ̱tam it ta ā̍hu̱r anu̍ vra̱taṁ vrata̱pā dīdhyā̍nāḥ ||

3.004.08a आ भारती भारतीभिः सजोषा इळा देवैर्मनुष्येभिरग्निः ।

3.004.08c सरस्वती सारस्वतेभिरर्वाक्तिस्रो देवीर्बर्हिरेदं सदन्तु ॥

3.004.08a ā bhāratī bhāratībhiḥ sajoṣā iḷā devair manuṣyebhir agniḥ |
3.004.08c sarasvatī sārasvatebhir arvāk tisro devīr barhir edaṁ sadantu ||

3.004.09a तन्नस्तुरीपमध पोषयित्नु देव त्वष्टर्वि रराणः स्यस्व ।

3.004.09c यतो वीरः कर्मण्यः सुदक्षो युक्तग्रावा जायते देवकामः ॥

3.004.09a tan nas turīpam adha poṣayitnu deva tvaṣṭar vi rarāṇaḥ syasva |
3.004.09c yato vīraḥ karmaṇyaḥ sudakṣo yuktagrāvā jāyate devakāmaḥ ||

3.004.10a वनस्पतेऽव सृजोप देवानग्निर्हविः शमिता सूदयाति ।

3.004.10c सेदु होता सत्यतरो यजाति यथा देवानां जनिमानि वेद ॥

3.004.10a vanaspate 'va sṛjopa devān agnir haviḥ śamitā sūdayāti |
3.004.10c sed u hotā satyataro yajāti yathā devānāṁ janimāni veda ||

3.004.11a आ याह्यग्ने समिधानो अर्वाङिन्द्रेण देवैः सरथं तुरेभिः ।

3.004.11c बर्हिर्न आस्तामदितिः सुपुत्रा स्वाहा देवा अमृता मादयन्ताम् ॥

3.004.11a ā yāhy agne samidhāno arvāṅ indreṇa devaiḥ sarathaṁ turebhiḥ |
3.004.11c barhir na āstām aditiḥ suputrā svāhā devā amṛtā mādayantām ||

3.005.01a प्रत्यग्निरुषसश्चेकितानोऽबोधि विप्रः पदवीः कवीनाम् ।

3.005.01c पृथुपाजा देवयद्भिः समिद्धोऽप द्वारा तमसो वह्निरावः ॥

3.005.01a praty agnir uṣasaś cekitāno 'bodhi vipraḥ padavīḥ kavīnām |
3.005.01c pṛthupājā devayadbhiḥ samiddho 'pa dvārā tamaso vahnir āvaḥ ||

3.005.02a प्रेद्वग्निर्वावृधे स्तोमेभिर्गीर्भि स्तोतृणां नमस्य उक्थैः ।

3.005.02c पूर्वीरृतस्य संदृशश्चकानः सं दूतो अद्यौदुषसो विरोके ॥

3.005.02a pred v agnir vāvṛdhe stomebhir gīrbhi stotṝṇāṁ namasya ukthaiḥ |
3.005.02c pūrvīr ṛtasya sandṛśaś cakānaḥ saṁ dūto adyaud uṣaso viroke ||

3.005.03a अधाय्यग्निर्मानुषीषु विक्ष्वपां गर्भो मित्र ऋतेन साधन् ।

3.005.03c आ हर्यतो यजतः सान्वस्थादभूदु विप्रो हव्यो मतीनाम् ॥

3.005.03a adhāyy agnir mānuṣīṣu vikṣv a1pāṁ garbho mitra ṛtena sādhan |
3.005.03c ā haryato yajataḥ sānv asthād abhūd u vipro havyo matīnām ||

3.005.04a मित्रो अग्निर्भवति यत्समिद्धो मित्रो होता वरुणो जातवेदाः ।

3.005.04c मित्रो अध्वर्युरिषिरो दमूना मित्रः सिन्धूनामुत पर्वतानाम् ॥

3.005.04a mitro agnir bhavati yat samiddho mitro hotā varuṇo jātavedāḥ |
3.005.04c mitro adhvaryur iṣiro damūnā mitraḥ sindhūnām uta parvatānām ||

3.005.05a पाति प्रियं रिपो अग्रं पदं वेः पाति यह्वश्चरणं सूर्यस्य ।

3.005.05c पाति नाभा सप्तशीर्षाणमग्निः पाति देवानामुपमादमृष्वः ॥

3.005.05a pāti priyaṁ ripo agraṁ padaṁ veḥ pāti yahvaś caraṇaṁ sūryasya |
3.005.05c pāti nābhā saptaśīrṣāṇam agniḥ pāti devānām upamādam ṛṣvaḥ ||

3.005.06a ऋभुश्चक्र ईड्यं चारु नाम विश्वानि देवो वयुनानि विद्वान् ।

3.005.06c ससस्य चर्म घृतवत्पदं वेस्तदिदग्नी रक्षत्यप्रयुच्छन् ॥

3.005.06a ṛbhuś cakra īḍyaṁ cāru nāma viśvāni devo vayunāni vidvān |
3.005.06c sasasya carma ghṛtavat padaṁ ves tad id agnī rakṣaty aprayucchan ||

3.005.07a आ योनिमग्निर्घृतवन्तमस्थात्पृथुप्रगाणमुशन्तमुशानः ।

3.005.07c दीद्यानः शुचिरृष्वः पावकः पुनःपुनर्मातरा नव्यसी कः ॥

3.005.07a ā yonim agnir ghṛtavantam asthāt pṛthupragāṇam uśantam uśānaḥ |
3.005.07c dīdyānaḥ śucir ṛṣvaḥ pāvakaḥ punaḥ-punar mātarā navyasī kaḥ ||

3.005.08a सद्यो जात ओषधीभिर्ववक्षे यदी वर्धन्ति प्रस्वो घृतेन ।

3.005.08c आप इव प्रवता शुम्भमाना उरुष्यदग्निः पित्रोरुपस्थे ॥

3.005.08a sadyo jāta oṣadhībhir vavakṣe yadī vardhanti prasvo ghṛtena |
3.005.08c āpa iva pravatā śumbhamānā uruṣyad agniḥ pitror upasthe ||

3.005.09a उदु ष्टुतः समिधा यह्वो अद्यौद्वर्ष्मन्दिवो अधि नाभा पृथिव्याः ।

3.005.09c मित्रो अग्निरीड्यो मातरिश्वा दूतो वक्षद्यजथाय देवान् ॥

3.005.09a ud u ṣṭutaḥ samidhā yahvo adyaud varṣman divo adhi nābhā pṛthivyāḥ |
3.005.09c mitro agnir īḍyo mātariśvā dūto vakṣad yajathāya devān ||

3.005.10a उदस्तम्भीत्समिधा नाकमृष्वो३ऽग्निर्भवन्नुत्तमो रोचनानाम् ।

3.005.10c यदी भृगुभ्यः परि मातरिश्वा गुहा सन्तं हव्यवाहं समीधे ॥

3.005.10a ud astambhīt samidhā nākam ṛṣvo3 'gnir bhavann uttamo rocanānām |
3.005.10c yadī bhṛgubhyaḥ pari mātariśvā guhā santaṁ havyavāhaṁ samīdhe ||

3.005.11a इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध ।

3.005.11c स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥

3.005.11a iḷām agne purudaṁsaṁ saniṁ goḥ śaśvattamaṁ havamānāya sādha |
3.005.11c syān naḥ sūnus tanayo vijāvāgne sā te sumatir bhūtv asme ||

3.006.01a प्र कारवो मनना वच्यमाना देवद्रीचीं नयत देवयन्तः ।

3.006.01c दक्षिणावाड्वाजिनी प्राच्येति हविर्भरन्त्यग्नये घृताची ॥

3.006.01a pra kāravo mananā vacyamānā devadrīcīṁ nayata devayantaḥ |
3.006.01c dakṣiṇāvāḍ vājinī prācy eti havir bharanty agnaye ghṛtācī ||

3.006.02a आ रोदसी अपृणा जायमान उत प्र रिक्था अध नु प्रयज्यो ।

3.006.02c दिवश्चिदग्ने महिना पृथिव्या वच्यन्तां ते वह्नयः सप्तजिह्वाः ॥

3.006.02a ā rodasī apṛṇā jāyamāna uta pra rikthā adha nu prayajyo |
3.006.02c divaś cid agne mahinā pṛthivyā vacyantāṁ te vahnayaḥ saptajihvāḥ ||

3.006.03a द्यौश्च त्वा पृथिवी यज्ञियासो नि होतारं सादयन्ते दमाय ।

3.006.03c यदी विशो मानुषीर्देवयन्तीः प्रयस्वतीरीळते शुक्रमर्चिः ॥

3.006.03a dyauś ca tvā pṛthivī yajñiyāso ni hotāraṁ sādayante damāya |
3.006.03c yadī viśo mānuṣīr devayantīḥ prayasvatīr īḷate śukram arciḥ ||

3.006.04a महान्सधस्थे ध्रुव आ निषत्तोऽन्तर्द्यावा माहिने हर्यमाणः ।

3.006.04c आस्क्रे सपत्नी अजरे अमृक्ते सबर्दुघे उरुगायस्य धेनू ॥

3.006.04a mahān sadhasthe dhruva ā niṣatto 'ntar dyāvā māhine haryamāṇaḥ |
3.006.04c āskre sapatnī ajare amṛkte sabardughe urugāyasya dhenū ||

3.006.05a व्रता ते अग्ने महतो महानि तव क्रत्वा रोदसी आ ततन्थ ।

3.006.05c त्वं दूतो अभवो जायमानस्त्वं नेता वृषभ चर्षणीनाम् ॥

3.006.05a vratā te agne mahato mahāni tava kratvā rodasī ā tatantha |

3.006.05c tvaṁ dūto abhavo jāyamānas tvaṁ netā vṛṣabha carṣaṇīnām ||

3.006.06a ऋतस्य वा केशिना योग्याभिर्घृतस्नुवा रोहिता धुरि धिष्व ।

3.006.06c अथा वह देवान्देव विश्वान्स्वध्वरा कृणुहि जातवेदः ॥

3.006.06a ṛtasya vā keśinā yogyābhir ghṛtasnuvā rohitā dhuri dhiṣva |

3.006.06c athā vaha devān deva viśvān svadhvarā kṛṇuhi jātavedaḥ ||

3.006.07a दिवश्चिदा ते रुचयन्त रोका उषो विभातीरनु भासि पूर्वीः ।

3.006.07c अपो यदग्न उशधग्वनेषु होतुर्मन्द्रस्य पनयन्त देवाः ॥

3.006.07a divaś cid ā te rucayanta rokā uṣo vibhātīr anu bhāsi pūrvīḥ |

3.006.07c apo yad agna uśadhag vaneṣu hotur mandrasya panayanta devāḥ ||

3.006.08a उरौ वा ये अन्तरिक्षे मदन्ति दिवो वा ये रोचने सन्ति देवाः ।

3.006.08c ऊमा वा ये सुहवासो यजत्रा आयेमिरे रथ्यो अग्ने अश्वाः ॥

3.006.08a urau vā ye antarikṣe madanti divo vā ye rocane santi devāḥ |

3.006.08c ūmā vā ye suhavāso yajatrā āyemire rathyo agne aśvāḥ ||

3.006.09a ऐभिरग्ने सरथं याह्यर्वाङ्नानारथं वा विभवो ह्यश्वाः ।

3.006.09c पत्नीवतस्त्रिंशतं त्रीँश्च देवाननुष्वधमा वह मादयस्व ॥

3.006.09a aibhir agne sarathaṁ yāhy arvāṅ nānārathaṁ vā vibhavo hy aśvāḥ |

3.006.09c patnīvatas triṁśataṁ trīm̐ś ca devān anuṣvadham ā vaha mādayasva ||

3.006.10a स होता यस्य रोदसी चिदुर्वी यज्ञंयज्ञमभि वृधे गृणीतः ।

3.006.10c प्राची अध्वरेव तस्थतुः सुमेके ऋतावरी ऋतजातस्य सत्ये ॥

3.006.10a sa hotā yasya rodasī cid urvī yajñaṁ-yajñam abhi vṛdhe gṛṇītaḥ |

3.006.10c prācī adhvareva tasthatuḥ sumeke ṛtāvarī ṛtajātasya satye ||

3.006.11a इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध ।

3.006.11c स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥

3.006.11a iḻām agne purudaṁsaṁ saniṁ goḥ śaśvattamaṁ havamānāya sādha |

3.006.11c syān naḥ sū̱nus tana̍yo vi̱jāvāgne̱ sā te̍ suma̱tir bhū̍tv a̱sme ||

3.007.01a प्र य आरुः शितिपृष्ठस्य धासेरा मातरा विविशुः सप्त वाणीः ।

3.007.01c परिक्षिता पितरा सं चरेते प्र सर्स्राते दीर्घमायुः प्रयक्षे ॥

3.007.01a pra ya ā̱ruḥ śi̍tipṛṣṭhasya̍ dhā̱ser ā mā̱tarā̍ viviśuḥ sa̱pta vā̍ṇīḥ |
3.007.01c pa̱ri̱kṣitā̍ pi̱tarā̱ saṁ ca̍rete̱ pra sa̍rsrāte dī̱rgham āyu̍ḥ pra̱yakṣe̍ ||

3.007.02a दिवक्षसो धेनवो वृष्णो अश्वा देवीरा तस्थौ मधुमद्वहन्तीः ।

3.007.02c ऋतस्य त्वा सदसि क्षेमयन्तं पर्येका चरति वर्तनिं गौः ॥

3.007.02a di̱vakṣa̍so dhe̱navo̱ vṛṣṇo̱ aśvā̍ de̱vīr ā ta̍sthau̱ madhu̍ma̱d vaha̍ntīḥ |
3.007.02c ṛ̱tasya̍ tvā̱ sada̍si kṣema̱yanta̱m pary ekā̍ carati varta̱niṁ gauḥ ||

3.007.03a आ सीमरोहत्सुयमा भवन्तीः पतिश्चिकित्वान्रयिविद्रयीणाम् ।

3.007.03c प्र नीलपृष्ठो अतसस्य धासेस्ता अवासयत्पुरुधप्रतीकः ॥

3.007.03a ā sī̍m arohat su̱yamā̱ bhava̍ntī̱ḥ pati̍ś ciki̱tvān ra̍yi̱vid ra̍yī̱ṇām |
3.007.03c pra nīla̍pṛṣṭho ata̱sasya̍ dhā̱ses tā a̍vāsayat puru̱dhapra̍tīkaḥ ||

3.007.04a महि त्वाष्ट्रमूर्जयन्तीरजुर्यं स्तभूयमानं वहतो वहन्ति ।

3.007.04c व्यङ्गेभिर्दिद्युतानः सधस्थ एकामिव रोदसी आ विवेश ॥

3.007.04a mahi̍ tvā̱ṣṭram ū̱rjaya̍ntīr aju̱ryaṁ sta̍bhūyamā̍naṁ va̱hato̍ vahanti |
3.007.04c vy a̍ṅgebhir didyutā̱naḥ sa̱dhastha̱ ekā̍m iva̱ roda̍sī̱ ā vi̍veśa ||

3.007.05a जानन्ति वृष्णो अरुषस्य शेवमुत ब्रध्नस्य शासने रणन्ति ।

3.007.05c दिवोरुचः सुरुचो रोचमाना इळा येषां गण्या माहिना गीः ॥

3.007.05a jā̱nanti̱ vṛṣṇo̍ aru̱ṣasya̱ śeva̍m u̱ta bra̱dhnasya̱ śāsa̍ne ra̱ṇanti |
3.007.05c di̱vo̱ruca̍ḥ su̱ruco̱ roca̍mānā̱ i̱ḷā̱ yeṣā̱ṁ gaṇyā̱ māhi̍nā̱ gīḥ ||

3.007.06a उतो पितृभ्यां प्रविदानु घोषं महो महद्भ्यामनयन्त शूषम् ।

3.007.06c उक्षा ह यत्र परि धानमक्तोरनु स्वं धाम जरितुर्ववक्ष ॥

3.007.06a u̱to pi̱tṛbhyā̍m pra̱vidā̍nu̱ gho̍ṣam ma̱ho ma̱hadbhyā̍m anayanta śū̱ṣam |
3.007.06c u̱kṣā ha̱ yatra̱ pari̱ dhāna̍m a̱ktor anu̱ svaṁ dhāma̍ jari̱tur va̱vakṣa̍ ||

3.007.07a अध्वर्युभिः पञ्चभिः सप्त विप्राः प्रियं रक्षन्ते निहितं पदं वेः ।

3.007.07c प्राञ्चो मदन्त्युक्षणो अजुर्या देवा देवानामनु हि व्रता गुः ॥

3.007.07a adhvaryubhiḥ pañcabhiḥ sapta viprāḥ priyam rakṣante nihitam padaṁ veḥ |
3.007.07c prāñco madanty ukṣaṇo ajuryā devā devānām anu hi vratā guḥ ||

3.007.08a दैव्या होतारा प्रथमा न्यृञ्जे सप्त पृक्षासः स्वधया मदन्ति ।

3.007.08c ऋतं शंसन्त ऋतमित्त आहुरनु व्रतं व्रतपा दीध्यानाः ॥

3.007.08a daivyā hotārā prathamā ny ṛñje sapta pṛkṣāsaḥ svadhayā madanti |
3.007.08c ṛtaṁ śaṁsanta ṛtam it ta āhur anu vratam vratapā dīdhyānāḥ ||

3.007.09a वृषायन्ते महे अत्याय पूर्वीर्वृष्णे चित्राय रश्मयः सुयामाः ।

3.007.09c देव होतर्मन्द्रतरश्चिकित्वान्महो देवान्रोदसी एह वक्षि ॥

3.007.09a vṛṣāyante mahe atyāya pūrvīr vṛṣṇe citrāya raśmayaḥ suyāmāḥ |
3.007.09c deva hotar mandrataraś cikitvān maho devān rodasī eha vakṣi ||

3.007.10a पृक्षप्रयजो द्रविणः सुवाचः सुकेतव उषसो रेवदूषुः ।

3.007.10c उतो चिदग्ने महिना पृथिव्याः कृतं चिदेनः सं महे दशस्य ॥

3.007.10a pṛkṣaprayajo draviṇaḥ suvācaḥ suketava uṣaso revad ūṣuḥ |
3.007.10c uto cid agne mahinā pṛthivyāḥ kṛtaṁ cid enaḥ sam mahe daśasya ||

3.007.11a इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध ।

3.007.11c स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥

3.007.11a iḷām agne purudaṁsaṁ saniṁ goḥ śaśvattamaṁ havamānāya sādha |
3.007.11c syān naḥ sūnus tanayo vijāvāgne sā te sumatir bhūtv asme ||

3.008.01a अञ्जन्ति त्वामध्वरे देवयन्तो वनस्पते मधुना दैव्येन ।

3.008.01c यदूर्ध्वस्तिष्ठा द्रविणेह धत्ताद्यद्वा क्षयो मातुरस्या उपस्थे ॥

3.008.01a añjanti tvām adhvare devayanto vanaspate madhunā daivyena |
3.008.01c yad ūrdhvas tiṣṭhā draviṇeha dhattād yad vā kṣayo mātur asyā upasthe ||

3.008.02a समिद्धस्य श्रयमाणः पुरस्ताद्ब्रह्म वन्वानो अजरं सुवीरम् ।

3.008.02c आरे अस्मदमतिं बाधमान उच्छ्रयस्व महते सौभगाय ॥

3.008.02a samiddhasya śrayamāṇaḥ purastād brahma vanvāno ajaraṁ suvīram |
3.008.02c āre asmad amatim bādhamāna uc chrayasva mahate saubhagāya ||

3.008.03a उच्छ्रयस्व वनस्पते वर्ष्मन्पृथिव्या अधि ।

3.008.03c सुमिती मीयमानो वर्चो धा यज्ञवाहसे ॥

3.008.03a uc chrayasva vanaspate varṣman pṛthivyā adhi |
3.008.03c sumitī mīyamāno varco dhā yajñavāhase ||

3.008.04a युवा सुवासाः परिवीत आगात्स उ श्रेयान्भवति जायमानः ।

3.008.04c तं धीरासः कवय उन्नयन्ति स्वाध्यो३ मनसा देवयन्तः ॥

3.008.04a yuvā suvāsāḥ parivīta āgāt sa u śreyān bhavati jāyamānaḥ |
3.008.04c taṁ dhīrāsaḥ kavaya un nayanti svādhyo3 manasā devayantaḥ ||

3.008.05a जातो जायते सुदिनत्वे अह्नां समर्य आ विदथे वर्धमानः ।

3.008.05c पुनन्ति धीरा अपसो मनीषा देवया विप्र उदियर्ति वाचम् ॥

3.008.05a jāto jāyate sudinatve ahnāṁ samarya ā vidathe vardhamānaḥ |
3.008.05c punanti dhīrā apaso manīṣā devayā vipra ud iyarti vācam ||

3.008.06a यान्वो नरो देवयन्तो निमिम्युर्वनस्पते स्वधितिर्वा ततक्ष ।

3.008.06c ते देवासः स्वरवस्तस्थिवांसः प्रजावदस्मे दिधिषन्तु रत्नम् ॥

3.008.06a yān vo naro devayanto nimimyur vanaspate svadhitir vā tatakṣa |
3.008.06c te devāsaḥ svaravas tasthivāṁsaḥ prajāvad asme didhiṣantu ratnam ||

3.008.07a ये वृक्णासो अधि क्षमि निमितासो यतस्रुचः ।

3.008.07c ते नो व्यन्तु वार्यं देवत्रा क्षेत्रसाधसः ॥

3.008.07a ye vṛkṇāso adhi kṣami nimitāso yatasrucaḥ |
3.008.07c te no vyantu vāryaṁ devatrā kṣetrasādhasaḥ ||

3.008.08a आदित्या रुद्रा वसवः सुनीथा द्यावाक्षामा पृथिवी अन्तरिक्षम् ।

3.008.08c सजोषसो यज्ञमवन्तु देवा ऊर्ध्वं कृण्वन्त्वध्वरस्य केतुम् ॥

3.008.08a ādityā rudrā vasavaḥ sunīthā dyāvākṣāmā pṛthivī antarikṣam |

3.008.08c sajoṣaso yajñam avantu devā ūrdhvaṁ kṛṇvantv adhvarasya ketum ||

3.008.09a हंसा इव श्रेणिशो यतानाः शुक्रा वसानाः स्वरवो न आगुः ।

3.008.09c उन्नीयमानाः कविभिः पुरस्ताद्देवा देवानामपि यन्ति पाथः ॥

3.008.09a haṁsā iva śreṇiśo yatānāḥ śukrā vasānāḥ svaravo na āguḥ |
3.008.09c unnīyamānāḥ kavibhiḥ purastād devā devānām api yanti pāthaḥ ||

3.008.10a शृङ्गाणीवेच्छृङ्गिणां सं ददृश्रे चषालवन्तः स्वरवः पृथिव्याम् ।

3.008.10c वाघद्भिर्वा विहवे श्रोषमाणा अस्माँ अवन्तु पृतनाज्येषु ॥

3.008.10a śṛṅgāṇīvec chṛṅgiṇāṁ saṁ dadṛśre caṣālavantaḥ svaravaḥ pṛthivyām |
3.008.10c vāghadbhir vā vihave śroṣamāṇā asmām̐ avantu pṛtanājyeṣu ||

3.008.11a वनस्पते शतवल्शो वि रोह सहस्रवल्शा वि वयं रुहेम ।

3.008.11c यं त्वामयं स्वधितिस्तेजमानः प्रणिनाय महते सौभगाय ॥

3.008.11a vanaspate śatavalśo vi roha sahasravalśā vi vayaṁ ruhema |
3.008.11c yaṁ tvām ayaṁ svadhitis tejamānaḥ praṇināya mahate saubhagāya ||

3.009.01a सखायस्त्वा ववृमहे देवं मर्तास ऊतये ।

3.009.01c अपां नपातं सुभगं सुदीदितिं सुप्रतूर्तिमनेहसम् ॥

3.009.01a sakhāyas tvā vavṛmahe devam martāsa ūtaye |
3.009.01c apāṁ napātaṁ subhagaṁ sudīditiṁ supratūrtim anehasam ||

3.009.02a कायमानो वना त्वं यन्मातृरजगन्नपः ।

3.009.02c न तत्ते अग्ने प्रमृषे निवर्तनं यद्दूरे सन्निहाभवः ॥

3.009.02a kāyamāno vanā tvaṁ yan mātṝr ajagann apaḥ |
3.009.02c na tat te agne pramṛṣe nivartanaṁ yad dūre sann ihābhavaḥ ||

3.009.03a अति तृष्टं ववक्षिथाथैव सुमना असि ।

3.009.03c प्रप्रान्ये यन्ति पर्यन्य आसते येषां सख्ये असि श्रितः ॥

3.009.03a ati tṛṣṭaṁ vavakṣithāthaiva sumanā asi |
3.009.03c pra-prānye yanti pary anya āsate yeṣāṁ sakhye asi śritaḥ ||

3.009.04a ईयिवांसमति स्रिधः शश्वतीरति सश्चतः ।

3.009.04c अन्वीमविन्दन्निचिरासो अद्रुहोऽप्सु सिंहमिव श्रितम् ॥

3.009.04a īyivāṁsam ati sridhaḥ śaśvatīr ati saścataḥ |
3.009.04c anv īm avindan niciirāso adruho 'psu siṁham iva śritam ||

3.009.05a ससृवांसमिव त्मनाग्निमित्था तिरोहितम् ।

3.009.05c ऐनं नयन्मातरिश्वा परावतो देवेभ्यो मथितं परि ॥

3.009.05a sasṛvāṁsam iva tmanāgnim itthā tirohitam |
3.009.05c ainaṁ nayan mātariśvā parāvato devebhyo mathitam pari ||

3.009.06a तं त्वा मर्ता अगृभ्णत देवेभ्यो हव्यवाहन ।

3.009.06c विश्वान्यद्यज्ञाँ अभिपासि मानुष तव क्रत्वा यविष्ठ्य ॥

3.009.06a taṁ tvā martā agṛbhṇata devebhyo havyavāhana |
3.009.06c viśvān yad yajñām̐ abhipāsi mānuṣa tava kratvā yaviṣṭhya ||

3.009.07a तद्भद्रं तव दंसना पाकाय चिच्छदयति ।

3.009.07c त्वां यदग्ने पशवः समासते समिद्धमपिशर्वरे ॥

3.009.07a tad bhadraṁ tava daṁsanā pākāya cic chadayati |
3.009.07c tvāṁ yad agne paśavaḥ samāsate samiddham apiśarvare ||

3.009.08a आ जुहोता स्वध्वरं शीरं पावकशोचिषम् ।

3.009.08c आशुं दूतमजिरं प्रत्नमीड्यं श्रुष्टी देवं सपर्यत ॥

3.009.08a ā juhotā svadhvaraṁ śīram pāvakaśociṣam |
3.009.08c āśuṁ dūtam ajiram pratnam īḍyaṁ śruṣṭī devaṁ saparyata ||

3.009.09a त्रीणि शता त्री सहस्राण्यग्निं त्रिंशच्च देवा नव चासपर्यन् ।

3.009.09c औक्षन्घृतैरस्तृणन्बर्हिरस्मा आदिद्धोतारं न्यसादयन्त ॥

3.009.09a trīṇi śatā trī sahasrāṇy agniṁ triṁśac ca devā nava cāsaparyan |
3.009.09c aukṣan ghṛtair astṛṇan barhir asmā ād id dhotāraṁ ny asādayanta ||

3.010.01a त्वामग्ने मनीषिणः सम्राजं चर्षणीनाम् ।

3.010.01c देवं मर्तास इन्धते समध्वरे ॥

3.010.01a tvām agne manīṣiṇaḥ samrājaṁ carṣaṇīnām |
3.010.01c devam martāsa indhate sam adhvare ||

3.010.02a त्वां यज्ञेष्वृत्विजमग्ने होतारमीळते ।

3.010.02c गोपा ऋतस्य दीदिहि स्वे दमे ॥

3.010.02a tvāṁ yajñeṣv ṛtvijam agne hotāram īḷate |
3.010.02c gopā ṛtasya dīdihi sve dame ||

3.010.03a स घा यस्ते ददाशति समिधा जातवेदसे ।

3.010.03c सो अग्ने धत्ते सुवीर्यं स पुष्यति ॥

3.010.03a sa ghā yas te dadāśati samidhā jātavedase |
3.010.03c so agne dhatte suvīryaṁ sa puṣyati ||

3.010.04a स केतुरध्वराणामग्निर्देवेभिरा गमत् ।

3.010.04c अञ्जानः सप्त होतृभिर्हविष्मते ॥

3.010.04a sa ketur adhvarāṇām agnir devebhir ā gamat |
3.010.04c añjānaḥ sapta hotṛbhir haviṣmate ||

3.010.05a प्र होत्रे पूर्व्यं वचोऽग्नये भरता बृहत् ।

3.010.05c विपां ज्योतींषि बिभ्रते न वेधसे ॥

3.010.05a pra hotre pūrvyaṁ vaco 'gnaye bharatā bṛhat |
3.010.05c vipāṁ jyotīṁṣi bibhrate na vedhase ||

3.010.06a अग्निं वर्धन्तु नो गिरो यतो जायत उक्थ्यः ।

3.010.06c महे वाजाय द्रविणाय दर्शतः ॥

3.010.06a agniṁ vardhantu no giro yato jāyata ukthyaḥ |
3.010.06c mahe vājāya draviṇāya darśataḥ ||

3.010.07a अग्ने यजिष्ठो अध्वरे देवान्देवयते यज ।

3.010.07c होता मन्द्रो वि राजस्यति स्रिधः ॥

3.010.07a agne yajiṣṭho adhvare devān devayate yaja |

3.010.07c hotā mandro vi rājasy ati sridhaḥ ||

3.010.08a स नः पावक दीदिहि द्युमदस्मे सुवीर्यम् ।

3.010.08c भवा स्तोतृभ्यो अन्तमः स्वस्तये ॥

3.010.08a sa naḥ pāvaka dīdihi dyumad asme suvīryam |
3.010.08c bhavā stotṛbhyo antamaḥ svastaye ||

3.010.09a तं त्वा विप्रा विपन्यवो जागृवांसः समिन्धते ।

3.010.09c हव्यवाहममर्त्यं सहोवृधम् ॥

3.010.09a taṁ tvā viprā vipanyavo jāgṛvāṁsaḥ sam indhate |
3.010.09c havyavāham amartyaṁ sahovṛdham ||

3.011.01a अग्निर्होता पुरोहितोऽध्वरस्य विचर्षणिः ।

3.011.01c स वेद यज्ञमानुषक् ॥

3.011.01a agnir hotā purohito 'dhvarasya vicarṣaṇiḥ |
3.011.01c sa veda yajñam ānuṣak ||

3.011.02a स हव्यवाळमर्त्य उशिग्दूतश्चनोहितः ।

3.011.02c अग्निर्धिया समृण्वति ॥

3.011.02a sa havyavāḻ amartya uśig dūtaś canohitaḥ |
3.011.02c agnir dhiyā sam ṛṇvati ||

3.011.03a अग्निर्धिया स चेतति केतुर्यज्ञस्य पूर्व्यः ।

3.011.03c अर्थं ह्यस्य तरणि ॥

3.011.03a agnir dhiyā sa cetati ketur yajñasya pūrvyaḥ |
3.011.03c arthaṁ hy asya taraṇi ||

3.011.04a अग्निं सूनुं सनश्रुतं सहसो जातवेदसम् ।

3.011.04c वह्निं देवा अकृण्वत ॥

3.011.04a agniṁ sūnuṁ sanaśrutaṁ sahaso jātavedasam |
3.011.04c vahniṁ devā akṛṇvata ||

3.011.05a अदाभ्यः पुरएता विशामग्निर्मानुषीणाम् ।

3.011.05c तूर्णी रथः सदा नवः ॥

3.011.05a adābhyaḥ puraetā viśām agnir mānuṣīṇām |
3.011.05c tūrṇī rathaḥ sadā navaḥ ||

3.011.06a साह्वान्विश्वा अभियुजः क्रतुर्देवानाममृक्तः ।

3.011.06c अग्निस्तुविश्रवस्तमः ॥

3.011.06a sāhvān viśvā abhiyujaḥ kratur devānām amṛktaḥ |
3.011.06c agnis tuviśravastamaḥ ||

3.011.07a अभि प्रयांसि वाहसा दाश्वाँ अश्नोति मर्त्यः ।

3.011.07c क्षयं पावकशोचिषः ॥

3.011.07a abhi prayāṁsi vāhasā dāśvām̐ aśnoti martyaḥ |
3.011.07c kṣayam pāvakaśociṣaḥ ||

3.011.08a परि विश्वानि सुधिताग्नेरश्याम मन्मभिः ।

3.011.08c विप्रासो जातवेदसः ॥

3.011.08a pari viśvāni sudhitāgner aśyāma manmabhiḥ |
3.011.08c viprāso jātavedasaḥ ||

3.011.09a अग्ने विश्वानि वार्या वाजेषु सनिषामहे ।

3.011.09c त्वे देवास एरिरे ॥

3.011.09a agne viśvāni vāryā vājeṣu saniṣāmahe |
3.011.09c tve devāsa erire ||

3.012.01a इन्द्राग्नी आ गतं सुतं गीर्भिर्नभो वरेण्यम् ।

3.012.01c अस्य पातं धियेषिता ॥

3.012.01a indrāgnī ā gataṁ sutaṁ gīrbhir nabho vareṇyam |
3.012.01c asya pātaṁ dhiyeṣitā ||

3.012.02a इन्द्राग्नी जरितुः सचा यज्ञो जिगाति चेतनः ।

3.012.02c अया पातमिमं सुतम् ॥

3.012.02a indrāgnī jarituḥ sacā yajño jigāti cetanaḥ |
3.012.02c ayā pātam imaṁ sutam ||

3.012.03a इन्द्रमग्निं कविच्छदा यज्ञस्य जूत्या वृणे ।

3.012.03c ता सोमस्येह तृम्पताम् ॥

3.012.03a indram agniṁ kavicchadā yajñasya jūtyā vṛṇe |
3.012.03c tā somasyeha tṛmpatām ||

3.012.04a तोशा वृत्रहणा हुवे सजित्वानापराजिता ।

3.012.04c इन्द्राग्नी वाजसातमा ॥

3.012.04a tośā vṛtrahaṇā huve sajitvānāparājitā |
3.012.04c indrāgnī vājasātamā ||

3.012.05a प्र वामर्चन्त्युक्थिनो नीथाविदो जरितारः ।

3.012.05c इन्द्राग्नी इष आ वृणे ॥

3.012.05a pra vām arcanty ukthino nīthāvido jaritāraḥ |
3.012.05c indrāgnī iṣa ā vṛṇe ||

3.012.06a इन्द्राग्नी नवतिं पुरो दासपत्नीरधूनुतम् ।

3.012.06c साकमेकेन कर्मणा ॥

3.012.06a indrāgnī navatim puro dāsapatnīr adhūnutam |
3.012.06c sākam ekena karmaṇā ||

3.012.07a इन्द्राग्नी अपसस्पर्युप प्र यन्ति धीतयः ।

3.012.07c ऋतस्य पथ्या३ अनु ॥

3.012.07a indrāgnī apasas pary upa pra yanti dhītayaḥ |
3.012.07c ṛtasya pathyā3 anu ||

3.012.08a इन्द्राग्नी तविषाणि वां सधस्थानि प्रयांसि च ।

3.012.08c युवोरप्तूर्यं हितम् ॥

3.012.08a indrāgnī taviṣāṇi vāṁ sadhasthāni prayāṁsi ca |

3.012.08c yuvor aptūryaṁ hitam ||

3.012.09a इन्द्राग्नी रोचना दिवः परि वाजेषु भूषथः ।

3.012.09c तद्वां चेति प्र वीर्यम् ॥

3.012.09a indrāgnī rocanā divaḥ pari vājeṣu bhūṣathaḥ |
3.012.09c tad vāṁ ceti pra vīryam ||

3.013.01a प्र वो देवायाग्नये बर्हिष्ठमर्चास्मै ।

3.013.01c गमद्देवेभिरा स नो यजिष्ठो बर्हिरा सदत् ॥

3.013.01a pra vo devāyāgnaye barhiṣṭham arcāsmai |
3.013.01c gamad devebhir ā sa no yajiṣṭho barhir ā sadat ||

3.013.02a ऋतावा यस्य रोदसी दक्षं सचन्त ऊतयः ।

3.013.02c हविष्मन्तस्तमीळते तं सनिष्यन्तोऽवसे ॥

3.013.02a ṛtāvā yasya rodasī dakṣaṁ sacanta ūtayaḥ |
3.013.02c haviṣmantas tam īḻate taṁ saniṣyanto 'vase ||

3.013.03a स यन्ता विप्र एषां स यज्ञानामथा हि षः ।

3.013.03c अग्निं तं वो दुवस्यत दाता यो वनिता मघम् ॥

3.013.03a sa yantā vipra eṣāṁ sa yajñānām athā hi ṣaḥ |
3.013.03c agniṁ taṁ vo duvasyata dātā yo vanitā magham ||

3.013.04a स नः शर्माणि वीतयेऽग्निर्यच्छतु शंतमा ।

3.013.04c यतो नः प्रुष्णवद्वसु दिवि क्षितिभ्यो अप्स्वा ॥

3.013.04a sa naḥ śarmāṇi vītaye 'gnir yacchatu śaṁtamā |
3.013.04c yato naḥ pruṣṇavad vasu divi kṣitibhyo apsv ā ||

3.013.05a दीदिवांसमपूर्व्यं वस्वीभिरस्य धीतिभिः ।

3.013.05c ऋक्वाणो अग्निमिन्धते होतारं विश्पतिं विशाम् ॥

3.013.05a dīdivāṁsam apūrvyaṁ vasvībhir asya dhītibhiḥ |
3.013.05c ṛkvāṇo agnim indhate hotāraṁ viśpatiṁ viśām ||

3.013.06a उत नो ब्रह्मन्नविष उक्थेषु देवहूतमः ।

3.013.06c शं नः शोचा मरुद्वृधोऽग्ने सहस्रसातमः ॥

3.013.06a uta no brahmann aviṣa uktheṣu devahūtamaḥ |

3.013.06c śaṁ naḥ śocā marudvṛdho 'gne sahasrasātamaḥ ||

3.013.07a नू नो रास्व सहस्रवत्तोकवत्पुष्टिमद्वसु ।

3.013.07c द्युमदग्ने सुवीर्यं वर्षिष्ठमनुपक्षितम् ॥

3.013.07a nū no rāsva sahasravat tokavat puṣṭimad vasu |

3.013.07c dyumad agne suvīryaṁ varṣiṣṭham anupakṣitam ||

3.014.01a आ होता मन्द्रो विदथान्यस्थात्सत्यो यज्वा कवितमः स वेधाः ।

3.014.01c विद्युद्रथः सहसस्पुत्रो अग्निः शोचिष्केशः पृथिव्यां पाजो अश्रेत् ॥

3.014.01a ā hotā mandro vidathāny asthāt satyo yajvā kavitamaḥ sa vedhāḥ |

3.014.01c vidyudrathaḥ sahasas putro agniḥ śociṣkeśaḥ pṛthivyām pājo aśret ||

3.014.02a अयामि ते नमउक्तिं जुषस्व ऋतावस्तुभ्यं चेतते सहस्वः ।

3.014.02c विद्वाँ आ वक्षि विदुषो नि षत्सि मध्य आ बर्हिरूतये यजत्र ॥

3.014.02a ayāmi te namauktiṁ juṣasva ṛtāvas tubhyaṁ cetate sahasvaḥ |

3.014.02c vidvām̐ ā vakṣi viduṣo ni ṣatsi madhya ā barhir ūtaye yajatra ||

3.014.03a द्रवतां त उषसा वाजयन्ती अग्ने वातस्य पथ्याभिरच्छ ।

3.014.03c यत्सीमञ्जन्ति पूर्व्यं हविर्भिरा वन्धुरेव तस्थतुर्दुरोणे ॥

3.014.03a dravatāṁ ta uṣasā vājayantī agne vātasya pathyābhir accha |

3.014.03c yat sīm añjanti pūrvyaṁ havirbhir ā vandhureva tasthatur duroṇe ||

3.014.04a मित्रश्च तुभ्यं वरुणः सहस्वोऽग्ने विश्वे मरुतः सुम्नमर्चन् ।

3.014.04c यच्छोचिषा सहसस्पुत्र तिष्ठा अभि क्षितीः प्रथयन्सूर्यो नॄन् ॥

3.014.04a mitraś ca tubhyaṁ varuṇaḥ sahasvo 'gne viśve marutaḥ sumnam arcan |

3.014.04c yac chociṣā sahasas putra tiṣṭhā abhi kṣitīḥ prathayan sūryo nṝn ||

3.014.05a वयं ते अद्य ररिमा हि काममुत्तानहस्ता नमसोपसद्य ।

3.014.05c यजिष्ठेन मनसा यक्षि देवानस्रेधता मन्मना विप्रो अग्ने ॥

3.014.05a vayaṁ te adya rarimā hi kāmam uttānahastā namasopasadya |
3.014.05c yajiṣṭhena manasā yakṣi devān asredhatā manmanā vipro agne ||

3.014.06a त्वद्धि पुत्र सहसो वि पूर्वीर्देवस्य यन्त्यूतयो वि वाजाः ।

3.014.06c त्वं देहि सहस्रिणं रयिं नोऽद्रोघेण वचसा सत्यमग्ने ॥

3.014.06a tvad dhi putra sahaso vi pūrvīr devasya yanty ūtayo vi vājāḥ |
3.014.06c tvaṁ dehi sahasriṇaṁ rayiṁ no 'drogheṇa vacasā satyam agne ||

3.014.07a तुभ्यं दक्ष कविक्रतो यानीमा देव मर्तासो अध्वरे अकर्म ।

3.014.07c त्वं विश्वस्य सुरथस्य बोधि सर्वं तदग्ने अमृत स्वदेह ॥

3.014.07a tubhyaṁ dakṣa kavikrato yānīmā deva martāso adhvare akarma |
3.014.07c tvaṁ viśvasya surathasya bodhi sarvaṁ tad agne amṛta svadeha ||

3.015.01a वि पाजसा पृथुना शोशुचानो बाधस्व द्विषो रक्षसो अमीवाः ।

3.015.01c सुशर्मणो बृहतः शर्मणि स्यामग्नेरहं सुहवस्य प्रणीतौ ॥

3.015.01a vi pājasā pṛthunā śośucāno bādhasva dviṣo rakṣaso amīvāḥ |
3.015.01c suśarmaṇo bṛhataḥ śarmaṇi syām agner ahaṁ suhavasya praṇītau ||

3.015.02a त्वं नो अस्या उषसो व्युष्टौ त्वं सूर उदिते बोधि गोपाः ।

3.015.02c जन्मेव नित्यं तनयं जुषस्व स्तोमं मे अग्ने तन्वा सुजात ॥

3.015.02a tvaṁ no asyā uṣaso vyuṣṭau tvaṁ sūra udite bodhi gopāḥ |
3.015.02c janmeva nityaṁ tanayaṁ juṣasva stomaṁ me agne tanvā sujāta ||

3.015.03a त्वं नृचक्षा वृषभानु पूर्वीः कृष्णास्वग्ने अरुषो वि भाहि ।

3.015.03c वसो नेषि च पर्षि चात्यंहः कृधी नो राय उशिजो यविष्ठ ॥

3.015.03a tvaṁ nṛcakṣā vṛṣabhānu pūrvīḥ kṛṣṇāsv agne aruṣo vi bhāhi |
3.015.03c vaso neṣi ca parṣi cāty aṁhaḥ kṛdhī no rāya uśijo yaviṣṭha ||

3.015.04a अषाळ्हो अग्ने वृषभो दिदीहि पुरो विश्वाः सौभगा संजिगीवान् ।

3.015.04c यज्ञस्य नेता प्रथमस्य पायोर्जातवेदो बृहतः सुप्रणीते ॥

3.015.04a aṣāḷho agne vṛṣabho didīhi puro viśvāḥ saubhagā sañjigīvān |
3.015.04c yajñasya netā prathamasya pāyor jātavedo bṛhataḥ supraṇīte ||

3.015.05a अच्छिद्रा शर्म जरितः पुरूणि देवाँ अच्छा दीद्यानः सुमेधाः ।

3.015.05c रथो न सस्निरभि वक्षि वाजमग्ने त्वं रोदसी नः सुमेके ॥

3.015.05a acchidrā śarma jaritaḥ purūṇi devām̐ acchā dīdyānaḥ sumedhāḥ |
3.015.05c ratho na sasnir abhi vakṣi vājam agne tvaṁ rodasī naḥ sumeke ||

3.015.06a प्र पीपय वृषभ जिन्व वाजानग्ने त्वं रोदसी नः सुदोघे ।

3.015.06c देवेभिर्देव सुरुचा रुचानो मा नो मर्तस्य दुर्मतिः परि ष्ठात् ॥

3.015.06a pra pīpaya vṛṣabha jinva vājān agne tvaṁ rodasī naḥ sudoghe |
3.015.06c devebhir deva surucā rucāno mā no martasya durmatiḥ pari ṣṭhāt ||

3.015.07a इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध ।

3.015.07c स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥

3.015.07a iḷām agne purudaṁsaṁ saniṁ goḥ śaśvattamaṁ havamānāya sādha |
3.015.07c syān naḥ sūnus tanayo vijāvāgne sā te sumatir bhūtv asme ||

3.016.01a अयमग्निः सुवीर्यस्येशे महः सौभगस्य ।

3.016.01c राय ईशे स्वपत्यस्य गोमत ईशे वृत्रहथानाम् ॥

3.016.01a ayam agniḥ suvīryasyeśe mahaḥ saubhagasya |
3.016.01c rāya īśe svapatyasya gomata īśe vṛtrahathānām ||

3.016.02a इमं नरो मरुतः सश्चता वृधं यस्मिन्रायः शेवृधासः ।

3.016.02c अभि ये सन्ति पृतनासु दूढ्यो विश्वाहा शत्रुमादभुः ॥

3.016.02a imaṁ naro marutaḥ saścatā vṛdhaṁ yasmin rāyaḥ śevṛdhāsaḥ |
3.016.02c abhi ye santi pṛtanāsu dūḍhyo viśvāhā śatrum ādabhuḥ ||

3.016.03a स त्वं नो रायः शिशीहि मीढ्वो अग्ने सुवीर्यस्य ।

3.016.03c तुविद्युम्न वर्षिष्ठस्य प्रजावतोऽनमीवस्य शुष्मिणः ॥

3.016.03a sa tvaṁ no rāyaḥ śiśīhi mīḍhvo agne suvīryasya |
3.016.03c tuvidyumna varṣiṣṭhasya prajāvato 'namīvasya śuṣmiṇaḥ ||

3.016.04a चक्रिर्यो विश्वा भुवनाभि सासहिश्चक्रिर्देवेष्वा दुवः ।

3.016.04c आ देवेषु यतत आ सुवीर्य आ शंस उत नृणाम् ॥

3.016.04a cakrir yo viśvā bhuvanābhi sāsahiś cakrir deveṣv ā duvaḥ |
3.016.04c ā deveṣu yatata ā suvīrya ā śaṁsa uta nṛṇām ||

3.016.05a मा नो अग्नेऽमतये मावीरतायै रीरधः ।

3.016.05c मागोतायै सहसस्पुत्र मा निदेऽप द्वेषांस्या कृधि ॥

3.016.05a mā no agne 'mataye māvīratāyai rīradhaḥ |
3.016.05c māgotāyai sahasas putra mā nide 'pa dveṣāṁsy ā kṛdhi ||

3.016.06a शग्धि वाजस्य सुभग प्रजावतोऽग्ने बृहतो अध्वरे ।

3.016.06c सं राया भूयसा सृज मयोभुना तुविद्युम्न यशस्वता ॥

3.016.06a śagdhi vājasya subhaga prajāvato 'gne bṛhato adhvare |
3.016.06c saṁ rāyā bhūyasā sṛja mayobhunā tuvidyumna yaśasvatā ||

3.017.01a समिध्यमानः प्रथमानु धर्मा समक्तुभिरज्यते विश्ववारः ।

3.017.01c शोचिष्केशो घृतनिर्णिक्पावकः सुयज्ञो अग्निर्यजथाय देवान् ॥

3.017.01a samidhyamānaḥ prathamānu dharmā sam aktubhir ajyate viśvavāraḥ |
3.017.01c śociṣkeśo ghṛtanirṇik pāvakaḥ suyajño agnir yajathāya devān ||

3.017.02a यथायजो होत्रमग्ने पृथिव्या यथा दिवो जातवेदश्चिकित्वान् ।

3.017.02c एवानेन हविषा यक्षि देवान्मनुष्वद्यज्ञं प्र तिरेममद्य ॥

3.017.02a yathāyajo hotram agne pṛthivyā yathā divo jātavedaś cikitvān |
3.017.02c evānena haviṣā yakṣi devān manuṣvad yajñam pra tiremam adya ||

3.017.03a त्रीण्यायूंषि तव जातवेदस्तिस्र आजानीरुषसस्ते अग्ने ।

3.017.03c ताभिर्देवानामवो यक्षि विद्वानथा भव यजमानाय शं योः ॥

3.017.03a trīṇy āyūṁṣi tava jātavedas tisra ājānīr uṣasas te agne |
3.017.03c tābhir devānām avo yakṣi vidvān athā bhava yajamānāya śaṁ yoḥ ||

3.017.04a अग्निं सुदीतिं सुदृशं गृणन्तो नमस्यामस्त्वेड्यं जातवेदः ।

3.017.04c त्वां दूतमरतिं हव्यवाहं देवा अकृण्वन्नमृतस्य नाभिम् ॥

3.017.04a agniṁ sudītiṁ sudṛśaṁ gṛṇanto namasyāmas tveḍyaṁ jātavedaḥ |
3.017.04c tvāṁ dūtam aratiṁ havyavāhaṁ devā akṛṇvann amṛtasya nābhim ||

3.017.05a यस्त्वद्धोता पूर्वो अग्ने यजीयान्द्विता च सत्ता स्वधया च शम्भुः ।

3.017.05c तस्यानु धर्म प्र यजा चिकित्वोऽथ नो धा अध्वरं देववीतौ ॥

3.017.05a yas tvad dhotā pūrvo agne yajīyān dvitā ca sattā svadhayā ca śambhuḥ |
3.017.05c tasyānu dharma pra yajā cikitvo 'tha no dhā adhvaraṁ devavītau ||

3.018.01a भवा नो अग्ने सुमना उपेतौ सखेव सख्ये पितरेव साधुः ।

3.018.01c पुरुद्रुहो हि क्षितयो जनानां प्रति प्रतीचीर्दहतादरातीः ॥

3.018.01a bhavā no agne sumanā upetau sakheva sakhye pitareva sādhuḥ |
3.018.01c purudruho hi kṣitayo janānām prati pratīcīr dahatād arātīḥ ||

3.018.02a तपो ष्वग्ने अन्तराँ अमित्रान्तपा शंसमररुषः परस्य ।

3.018.02c तपो वसो चिकितानो अचित्तान्वि ते तिष्ठन्तामजरा अयासः ॥

3.018.02a tapo ṣv agne antarām̐ amitrān tapā śaṁsam araruṣaḥ parasya |
3.018.02c tapo vaso cikitāno acittān vi te tiṣṭhantām ajarā ayāsaḥ ||

3.018.03a इध्मेनाग्न इच्छमानो घृतेन जुहोमि हव्यं तरसे बलाय ।

3.018.03c यावदीशे ब्रह्मणा वन्दमान इमां धियं शतसेयाय देवीम् ॥

3.018.03a idhmenāgna icchamāno ghṛtena juhomi havyaṁ tarase balāya |
3.018.03c yāvad īśe brahmaṇā vandamāna imāṁ dhiyaṁ śataseyāya devīm ||

3.018.04a उच्छोचिषा सहसस्पुत्र स्तुतो बृहद्वयः शशमानेषु धेहि ।

3.018.04c रेवदग्ने विश्वामित्रेषु शं योर्मर्मृज्मा ते तन्वं१ भूरि कृत्वः ॥

3.018.04a uc chociṣā sahasas putra stuto bṛhad vayaḥ śaśamāneṣu dhehi |
3.018.04c revad agne viśvāmitreṣu śaṁ yor marmṛjmā te tanva1m bhūri kṛtvaḥ ||

3.018.05a कृधि रत्नं सुसनितर्धनानां स घेदग्ने भवसि यत्समिद्धः ।

3.018.05c स्तोतुर्दुरोणे सुभगस्य रेवत्सृप्रा करस्ना दधिषे वपूंषि ॥

3.018.05a kṛdhi ratnaṁ susanitar dhanānāṁ sa ghed agne bhavasi yat samiddhaḥ |
3.018.05c stotur duroṇe subhagasya revat sṛprā karasnā dadhiṣe vapūṁṣi ||

3.019.01a अग्निं होतारं प्र वृणे मियेधे गृत्सं कविं विश्वविदममूरम् ।

3.019.01c स नो यक्षद्देवताता यजीयान्राये वाजाय वनते मघानि ॥

3.019.01a agniṁ hotāram pra vṛṇe miyedhe gṛtsaṁ kaviṁ viśvavidam amūram |
3.019.01c sa no yakṣad devatātā yajīyān rāye vājāya vanate maghāni ||

3.019.02a प्र ते अग्ने हविष्मतीमियर्म्यच्छा सुद्युम्नां रातिनीं घृताचीम् ।

3.019.02c प्रदक्षिणिद्देवतातिमुराणः सं रातिभिर्वसुभिर्यज्ञमश्रेत् ॥

3.019.02a pra te agne haviṣmatīm iyarmy acchā sudyumnāṁ rātinīṁ ghṛtācīm |
3.019.02c pradakṣiṇid devatātim urāṇaḥ saṁ rātibhir vasubhir yajñam aśret ||

3.019.03a स तेजीयसा मनसा त्वोत उत शिक्ष स्वपत्यस्य शिक्षोः ।

3.019.03c अग्ने रायो नृतमस्य प्रभूतौ भूयाम ते सुष्टुतयश्च वस्वः ॥

3.019.03a sa tejīyasā manasā tvota uta śikṣa svapatyasya śikṣoḥ |
3.019.03c agne rāyo nṛtamasya prabhūtau bhūyāma te suṣṭutayaś ca vasvaḥ ||

3.019.04a भूरीणि हि त्वे दधिरे अनीकाग्ने देवस्य यज्यवो जनासः ।

3.019.04c स आ वह देवतातिं यविष्ठ शर्धो यदद्य दिव्यं यजासि ॥

3.019.04a bhūrīṇi hi tve dadhire anīkāgne devasya yajyavo janāsaḥ |
3.019.04c sa ā vaha devatātiṁ yaviṣṭha śardho yad adya divyaṁ yajāsi ||

3.019.05a यत्त्वा होतारमनजन्मियेधे निषादयन्तो यजथाय देवाः ।

3.019.05c स त्वं नो अग्नेऽवितेह बोध्यधि श्रवांसि धेहि नस्तनूषु ॥

3.019.05a yat tvā hotāram anajan miyedhe niṣādayanto yajathāya devāḥ |
3.019.05c sa tvaṁ no agne 'viteha bodhy adhi śravāṁsi dhehi nas tanūṣu ||

3.020.01a अग्निमुषसमश्विना दधिक्रां व्युष्टिषु हवते वह्निरुक्थैः ।

3.020.01c सुज्योतिषो नः शृण्वन्तु देवाः सजोषसो अध्वरं वावशानाः ॥

3.020.01a agnim uṣasam aśvinā dadhikrāṁ vyuṣṭiṣu havate vahnir ukthaiḥ |

3.020.01c sujyotiṣo naḥ śṛṇvantu devāḥ sajoṣaso adhvaraṁ vāvaśānāḥ ||

3.020.02a अग्ने त्री ते वाजिना त्री षधस्था तिस्रस्ते जिह्वा ऋतजात पूर्वीः ।

3.020.02c तिस्र उ ते तन्वो देववातास्ताभिर्नः पाहि गिरो अप्रयुच्छन् ॥

3.020.02a agne trī te vājinā trī ṣadhasthā tisras te jihvā ṛtajāta pūrvīḥ |
3.020.02c tisra u te tanvo devavātās tābhir naḥ pāhi giro aprayucchan ||

3.020.03a अग्ने भूरीणि तव जातवेदो देव स्वधावोऽमृतस्य नाम ।

3.020.03c याश्च माया मायिनां विश्वमिन्व त्वे पूर्वीः संदधुः पृष्टबन्धो ॥

3.020.03a agne bhūrīṇi tava jātavedo deva svadhāvo 'mṛtasya nāma |
3.020.03c yāś ca māyā māyināṁ viśvaminva tve pūrvīḥ sandadhuḥ pṛṣṭabandho ||

3.020.04a अग्निर्नेता भग इव क्षितीनां दैवीनां देव ऋतुपा ऋतावा ।

3.020.04c स वृत्रहा सनयो विश्ववेदाः पर्षद्विश्वाति दुरिता गृणन्तम् ॥

3.020.04a agnir netā bhaga iva kṣitīnāṁ daivīnāṁ deva ṛtupā ṛtāvā |
3.020.04c sa vṛtrahā sanayo viśvavedāḥ parṣad viśvāti duritā gṛṇantam ||

3.020.05a दधिक्रामग्निमुषसं च देवीं बृहस्पतिं सवितारं च देवम् ।

3.020.05c अश्विना मित्रावरुणा भगं च वसून्रुद्राँ आदित्याँ इह हुवे ॥

3.020.05a dadhikrām agnim uṣasaṁ ca devīm bṛhaspatiṁ savitāraṁ ca devam |
3.020.05c aśvinā mitrāvaruṇā bhagaṁ ca vasūn rudrām̐ ādityām̐ iha huve ||

3.021.01a इमं नो यज्ञममृतेषु धेहीमा हव्या जातवेदो जुषस्व ।

3.021.01c स्तोकानामग्ने मेदसो घृतस्य होतः प्राशान प्रथमो निषद्य ॥

3.021.01a imaṁ no yajñam amṛteṣu dhehīmā havyā jātavedo juṣasva |
3.021.01c stokānām agne medaso ghṛtasya hotaḥ prāśāna prathamo niṣadya ||

3.021.02a घृतवन्तः पावक ते स्तोकाः श्चोतन्ति मेदसः ।

3.021.02c स्वधर्मन्देववीतये श्रेष्ठं नो धेहि वार्यम् ॥

3.021.02a ghṛtavantaḥ pāvaka te stokā ścotanti medasaḥ |
3.021.02c svadharman devavītaye śreṣṭhaṁ no dhehi vāryam ||

3.021.03a तुभ्यं स्तोका घृतश्चुतोऽग्ने विप्राय सन्त्य ।

3.021.03c ऋषिः श्रेष्ठः समिध्यसे यज्ञस्य प्राविता भव ॥

3.021.03a tubhyaṁ stokā ghṛtaścuto 'gne viprāya santya |
3.021.03c ṛṣiḥ śreṣṭhaḥ sam idhyase yajñasya prāvitā bhava ||

3.021.04a तुभ्यं श्चोतन्त्यध्रिगो शचीव स्तोकासो अग्ने मेदसो घृतस्य ।

3.021.04c कविशस्तो बृहता भानुनागा हव्या जुषस्व मेधिर ॥

3.021.04a tubhyaṁ ścotanty adhrigo śacīva stokāso agne medaso ghṛtasya |
3.021.04c kaviśasto bṛhatā bhānunāgā havyā juṣasva medhira ||

3.021.05a ओजिष्ठं ते मध्यतो मेद उद्भृतं प्र ते वयं ददामहे ।

3.021.05c श्चोतन्ति ते वसो स्तोका अधि त्वचि प्रति तान्देवशो विहि ॥

3.021.05a ojiṣṭhaṁ te madhyato meda udbhṛtam pra te vayaṁ dadāmahe |
3.021.05c ścotanti te vaso stokā adhi tvaci prati tān devaśo vihi ||

3.022.01a अयं सो अग्निर्यस्मिन्सोममिन्द्रः सुतं दधे जठरे वावशानः ।

3.022.01c सहस्रिणं वाजमत्यं न सप्तिं ससवान्सन्स्तूयसे जातवेदः ॥

3.022.01a ayaṁ so agnir yasmin somam indraḥ sutaṁ dadhe jaṭhare vāvaśānaḥ |
3.022.01c sahasriṇaṁ vājam atyaṁ na saptiṁ sasavān san stūyase jātavedaḥ ||

3.022.02a अग्ने यत्ते दिवि वर्चः पृथिव्यां यदोषधीष्वप्स्वा यजत्र ।

3.022.02c येनान्तरिक्षमुर्वाततन्थ त्वेषः स भानुरर्णवो नृचक्षाः ॥

3.022.02a agne yat te divi varcaḥ pṛthivyāṁ yad oṣadhīṣv apsv ā yajatra |
3.022.02c yenāntarikṣam urv ātatantha tveṣaḥ sa bhānur arṇavo nṛcakṣāḥ ||

3.022.03a अग्ने दिवो अर्णमच्छा जिगास्यच्छा देवाँ ऊचिषे धिष्ण्या ये ।

3.022.03c या रोचने परस्तात्सूर्यस्य याश्चावस्तादुपतिष्ठन्त आपः ॥

3.022.03a agne divo arṇam acchā jigāsy acchā devām̐ ūciṣe dhiṣṇyā ye |
3.022.03c yā rocane parastāt sūryasya yāś cāvastād upatiṣṭhanta āpaḥ ||

3.022.04a पुरीष्यासो अग्नयः प्रावणेभिः सजोषसः ।

3.022.04c जुषन्तां यज्ञमद्रुहोऽनमीवा इषो महीः ॥

3.022.04a purīṣyāso agnayaḥ prāvaṇebhiḥ sajoṣasaḥ |
3.022.04c juṣantāṁ yajñam adruho 'namīvā iṣo mahīḥ ||

3.022.05a इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध ।

3.022.05c स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥

3.022.05a iḷām agne purudaṁsaṁ saniṁ goḥ śaśvattamaṁ havamānāya sādha |
3.022.05c syān naḥ sūnus tanayo vijāvāgne sā te sumatir bhūtv asme ||

3.023.01a निर्मथितः सुधित आ सधस्थे युवा कविरध्वरस्य प्रणेता ।

3.023.01c जूर्यत्स्वग्निरजरो वनेष्वत्रा दधे अमृतं जातवेदाः ॥

3.023.01a nirmathitaḥ sudhita ā sadhasthe yuvā kavir adhvarasya praṇetā |
3.023.01c jūryatsv agnir ajaro vaneṣv atrā dadhe amṛtaṁ jātavedāḥ ||

3.023.02a अमन्थिष्टां भारता रेवदग्निं देवश्रवा देववातः सुदक्षम् ।

3.023.02c अग्ने वि पश्य बृहताभि रायेषां नो नेता भवतादनु द्यून् ॥

3.023.02a amanthiṣṭām bhāratā revad agniṁ devaśravā devavātaḥ sudakṣam |
3.023.02c agne vi paśya bṛhatābhi rāyeṣāṁ no netā bhavatād anu dyūn ||

3.023.03a दश क्षिपः पूर्व्यं सीमजीजनन्सुजातं मातृषु प्रियम् ।

3.023.03c अग्निं स्तुहि दैववातं देवश्रवो यो जनानामसद्वशी ॥

3.023.03a daśa kṣipaḥ pūrvyaṁ sīm ajījanan sujātam mātṛṣu priyam |
3.023.03c agniṁ stuhi daivavātaṁ devaśravo yo janānām asad vaśī ||

3.023.04a नि त्वा दधे वर आ पृथिव्या इळायास्पदे सुदिनत्वे अह्नाम् ।

3.023.04c दृषद्वत्यां मानुष आपयायां सरस्वत्यां रेवदग्ने दिदीहि ॥

3.023.04a ni tvā dadhe vara ā pṛthivyā iḷāyās pade sudinatve ahnām |
3.023.04c dṛṣadvatyām mānuṣa āpayāyāṁ sarasvatyāṁ revad agne didīhi ||

3.023.05a इळामग्ने पुरुदंसं सनिं गोः शश्वत्तमं हवमानाय साध ।

3.023.05c स्यान्नः सूनुस्तनयो विजावाग्ने सा ते सुमतिर्भूत्वस्मे ॥

3.023.05a iḷām agne purudaṁsaṁ saniṁ goḥ śaśvattamaṁ havamānāya sādha |

3.023.05c syān naḥ sūnus tanayo vijāvāgne sā te sumatir bhūtv asme ||

3.024.01a अग्ने सहस्व पृतना अभिमातीरपास्य ।

3.024.01c दुष्टरस्तरन्नरातीर्वर्चो धा यज्ञवाहसे ॥

3.024.01a agne sahasva pṛtanā abhimātīr apāsya |

3.024.01c duṣṭaras tarann arātīr varco dhā yajñavāhase ||

3.024.02a अग्न इळा समिध्यसे वीतिहोत्रो अमर्त्यः ।

3.024.02c जुषस्व सू नो अध्वरम् ॥

3.024.02a agna iḷā sam idhyase vītihotro amartyaḥ |

3.024.02c juṣasva sū no adhvaram ||

3.024.03a अग्ने द्युम्नेन जागृवे सहसः सूनवाहुत ।

3.024.03c एदं बर्हिः सदो मम ॥

3.024.03a agne dyumnena jāgṛve sahasaḥ sūnav āhuta |

3.024.03c edam barhiḥ sado mama ||

3.024.04a अग्ने विश्वेभिरग्निभिर्देवेभिर्महया गिरः ।

3.024.04c यज्ञेषु य उ चायवः ॥

3.024.04a agne viśvebhir agnibhir devebhir mahayā giraḥ |

3.024.04c yajñeṣu ya u cāyavaḥ ||

3.024.05a अग्ने दा दाशुषे रयिं वीरवन्तं परीणसम् ।

3.024.05c शिशीहि नः सूनुमतः ॥

3.024.05a agne dā dāśuṣe rayiṁ vīravantam parīṇasam |

3.024.05c śiśīhi naḥ sūnumataḥ ||

3.025.01a अग्ने दिवः सूनुरसि प्रचेतास्तना पृथिव्या उत विश्ववेदाः ।

3.025.01c ऋधग्देवाँ इह यजा चिकित्वः ॥

3.025.01a agne divaḥ sūnur asi pracetās tanā pṛthivyā uta viśvavedāḥ |

3.025.01c ṛdhag devām̐ iha yajā cikitvaḥ ||

3.025.02a अग्निः सनोति वीर्याणि विद्वान्सनोति वाजममृताय भूषन् ।

3.025.02c स नो देवाँ एह वहा पुरुक्षो ॥

3.025.02a agniḥ sanoti vīryāṇi vidvān sanoti vājam amṛtāya bhūṣan |
3.025.02c sa no devām̐ eha vahā purukṣo ||

3.025.03a अग्निर्द्यावापृथिवी विश्वजन्ये आ भाति देवी अमृते अमूरः ।

3.025.03c क्षयन्वाजैः पुरुश्चन्द्रो नमोभिः ॥

3.025.03a agnir dyāvāpṛthivī viśvajanye ā bhāti devī amṛte amūraḥ |
3.025.03c kṣayan vājaiḥ puruścandro namobhiḥ ||

3.025.04a अग्न इन्द्रश्च दाशुषो दुरोणे सुतावतो यज्ञमिहोप यातम् ।

3.025.04c अमर्धन्ता सोमपेयाय देवा ॥

3.025.04a agna indraś ca dāśuṣo duroṇe sutāvato yajñam ihopa yātam |
3.025.04c amardhantā somapeyāya devā ||

3.025.05a अग्ने अपां समिध्यसे दुरोणे नित्यः सूनो सहसो जातवेदः ।

3.025.05c सधस्थानि महयमान ऊती ॥

3.025.05a agne apāṁ sam idhyase duroṇe nityaḥ sūno sahaso jātavedaḥ |
3.025.05c sadhasthāni mahayamāna ūtī ||

3.026.01a वैश्वानरं मनसाग्निं निचाय्या हविष्मन्तो अनुषत्यं स्वर्विदम् ।

3.026.01c सुदानुं देवं रथिरं वसूयवो गीर्भी रण्वं कुशिकासो हवामहे ॥

3.026.01a vaiśvānaram manasāgniṁ nicāyyā haviṣmanto anuṣatyaṁ svarvidam |
3.026.01c sudānuṁ devaṁ rathiraṁ vasūyavo gīrbhī raṇvaṁ kuśikāso havāmahe ||

3.026.02a तं शुभ्रमग्निमवसे हवामहे वैश्वानरं मातरिश्वानमुक्थ्यम् ।

3.026.02c बृहस्पतिं मनुषो देवतातये विप्रं श्रोतारमतिथिं रघुष्यदम् ॥

3.026.02a taṁ śubhram agnim avase havāmahe vaiśvānaram mātariśvānam ukthyam |
3.026.02c bṛhaspatim manuṣo devatātaye vipraṁ śrotāram atithiṁ raghuṣyadam ||

3.026.03a अश्वो न क्रन्दञ्जनिभिः समिध्यते वैश्वानरः कुशिकेभिर्युगेयुगे ।
3.026.03c स नो अग्निः सुवीर्यं स्वश्व्यं दधातु रत्नममृतेषु जागृविः ॥

3.026.03a aśvo na krandañ janibhiḥ sam idhyate vaiśvānaraḥ kuśikebhir yuge-yuge |
3.026.03c sa no agniḥ suvīryaṁ svaśvyaṁ dadhātu ratnam amṛteṣu jāgṛviḥ ||

3.026.04a प्र यन्तु वाजास्तविषीभिरग्नयः शुभे सम्मिश्लाः पृषतीरयुक्षत ।
3.026.04c बृहदुक्षो मरुतो विश्ववेदसः प्र वेपयन्ति पर्वताँ अदाभ्याः ॥

3.026.04a pra yantu vājās taviṣībhir agnayaḥ śubhe sammiślāḥ pṛṣatīr ayukṣata |
3.026.04c bṛhadukṣo maruto viśvavedasaḥ pra vepayanti parvatām̐ adābhyāḥ ||

3.026.05a अग्निश्रियो मरुतो विश्वकृष्टय आ त्वेषमुग्रमव ईमहे वयम् ।
3.026.05c ते स्वानिनो रुद्रिया वर्षनिर्णिजः सिंहा न हेषक्रतवः सुदानवः ॥

3.026.05a agniśriyo maruto viśvakṛṣṭaya ā tveṣam ugram ava īmahe vayam |
3.026.05c te svānino rudriyā varṣanirṇijaḥ siṁhā na heṣakratavaḥ sudānavaḥ ||

3.026.06a व्रातंव्रातं गणंगणं सुशस्तिभिरग्नेर्भामं मरुतामोज ईमहे ।
3.026.06c पृषदश्वासो अनवभ्रराधसो गन्तारो यज्ञं विदथेषु धीराः ॥

3.026.06a vrātaṁ-vrātaṁ gaṇaṁ-gaṇaṁ suśastibhir agner bhāmam marutām oja īmahe |
3.026.06c pṛṣadaśvāso anavabhrarādhaso gantāro yajñaṁ vidatheṣu dhīrāḥ ||

3.026.07a अग्निरस्मि जन्मना जातवेदा घृतं मे चक्षुरमृतं म आसन् ।
3.026.07c अर्कस्त्रिधातू रजसो विमानोऽजस्रो घर्मो हविरस्मि नाम ॥

3.026.07a agnir asmi janmanā jātavedā ghṛtam me cakṣur amṛtam ma āsan |
3.026.07c arkas tridhātū rajaso vimāno 'jasro gharmo havir asmi nāma ||

3.026.08a त्रिभिः पवित्रैरपुपोद्ध्य१र्कं हृदा मतिं ज्योतिरनु प्रजानन् ।
3.026.08c वर्षिष्ठं रत्नमकृत स्वधाभिरादिद्द्यावापृथिवी पर्यपश्यत् ॥

3.026.08a tribhiḥ pavitrair apupod dhy a1rkaṁ hṛdā matiṁ jyotir anu prajānan |
3.026.08c varṣiṣṭhaṁ ratnam akṛta svadhābhir ād id dyāvāpṛthivī pary apaśyat ||

3.026.09a शतधारमुत्समक्षीयमाणं विपश्चितं पितरं वक्त्वानाम् ।

3.026.09c मेळिं मदन्तं पित्रोरुपस्थे तं रोदसी पिपृतं सत्यवाचम् ॥

3.026.09a śatadhāram utsam akṣīyamāṇaṁ vipaścitam pitaraṁ vaktvānām |
3.026.09c meḷim madantam pitror upasthe taṁ rodasī pipṛtaṁ satyavācam ||

3.027.01a प्र वो वाजा अभिद्यवो हविष्मन्तो घृताच्या ।

3.027.01c देवाञ्जिगाति सुम्नयुः ॥

3.027.01a pra vo vājā abhidyavo haviṣmanto ghṛtācyā |
3.027.01c devāñ jigāti sumnayuḥ ||

3.027.02a ईळे अग्निं विपश्चितं गिरा यज्ञस्य साधनम् ।

3.027.02c श्रुष्टीवानं धितावानम् ॥

3.027.02a īḷe agniṁ vipaścitaṁ girā yajñasya sādhanam |
3.027.02c śruṣṭīvānaṁ dhitāvānam ||

3.027.03a अग्ने शकेम ते वयं यमं देवस्य वाजिनः ।

3.027.03c अति द्वेषांसि तरेम ॥

3.027.03a agne śakema te vayaṁ yamaṁ devasya vājinaḥ |
3.027.03c ati dveṣāṁsi tarema ||

3.027.04a समिध्यमानो अध्वरे३ऽग्निः पावक ईड्यः ।

3.027.04c शोचिष्केशस्तमीमहे ॥

3.027.04a samidhyamāno adhvare3 'gniḥ pāvaka īḍyaḥ |
3.027.04c śociṣkeśas tam īmahe ||

3.027.05a पृथुपाजा अमर्त्यो घृतनिर्णिक्स्वाहुतः ।

3.027.05c अग्निर्यज्ञस्य हव्यवाट् ॥

3.027.05a pṛthupājā amartyo ghṛtanirṇik svāhutaḥ |
3.027.05c agnir yajñasya havyavāṭ ||

3.027.06a तं सबाधो यतस्रुच इत्था धिया यज्ञवन्तः ।

3.027.06c आ चक्रुरग्निमूतये ॥

3.027.06a tam̐ sabādho yatasruca itthā dhiyā yajñavantaḥ |
3.027.06c ā cakrur agnim ūtaye ||

3.027.07a होता देवो अमर्त्यः पुरस्तादेति मायया ।

3.027.07c विदथानि प्रचोदयन् ॥

3.027.07a hotā devo amartyaḥ purastād eti māyayā |
3.027.07c vidathāni pracodayan ||

3.027.08a वाजी वाजेषु धीयतेऽध्वरेषु प्र णीयते ।

3.027.08c विप्रो यज्ञस्य साधनः ॥

3.027.08a vājī vājeṣu dhīyate 'dhvareṣu pra ṇīyate |
3.027.08c vipro yajñasya sādhanaḥ ||

3.027.09a धिया चक्रे वरेण्यो भूतानां गर्भमा दधे ।

3.027.09c दक्षस्य पितरं तना ॥

3.027.09a dhiyā cakre vareṇyo bhūtānām̐ garbham ā dadhe |
3.027.09c dakṣasya pitaram̐ tanā ||

3.027.10a नि त्वा दधे वरेण्यं दक्षस्येळा सहस्कृत ।

3.027.10c अग्ने सुदीतिमुशिजम् ॥

3.027.10a ni tvā dadhe vareṇyam̐ dakṣasyeḷā sahaskṛta |
3.027.10c agne sudītim uśijam ||

3.027.11a अग्निं यन्तुरमप्तुरमृतस्य योगे वनुषः ।

3.027.11c विप्रा वाजैः समिन्धते ॥

3.027.11a agnim̐ yanturam apturam ṛtasya yoge vanuṣaḥ |
3.027.11c viprā vājaiḥ sam indhate ||

3.027.12a ऊर्जो नपातमध्वरे दीदिवांसमुप द्यवि ।

3.027.12c अग्निमीळे कविक्रतुम् ॥

3.027.12a ūrjo napātam adhvare dīdivām̐sam upa dyavi |
3.027.12c agnim īḷe kavikratum ||

3.027.13a ईळेन्यो नमस्यस्तिरस्तमांसि दर्शतः ।

3.027.13c समग्निरिध्यते वृषा ॥

3.027.13a īlenyo namasyas tiras tamāṁsi darśataḥ |
3.027.13c sam agnir idhyate vṛṣā ||

3.027.14a वृषो अग्निः समिध्यतेऽश्वो न देववाहनः ।

3.027.14c तं हविष्मन्त ईळते ॥

3.027.14a vṛṣo agniḥ sam idhyate 'śvo na devavāhanaḥ |
3.027.14c taṁ haviṣmanta īlate ||

3.027.15a वृषणं त्वा वयं वृषन्वृषणः समिधीमहि ।

3.027.15c अग्ने दीद्यतं बृहत् ॥

3.027.15a vṛṣaṇaṁ tvā vayaṁ vṛṣan vṛṣaṇaḥ sam idhīmahi |
3.027.15c agne dīdyatam bṛhat ||

3.028.01a अग्ने जुषस्व नो हविः पुरोळाशं जातवेदः ।

3.028.01c प्रातःसावे धियावसो ॥

3.028.01a agne juṣasva no haviḥ purolāśaṁ jātavedaḥ |
3.028.01c prātaḥsāve dhiyāvaso ||

3.028.02a पुरोळा अग्ने पचतस्तुभ्यं वा घा परिष्कृतः ।

3.028.02c तं जुषस्व यविष्ठ्य ॥

3.028.02a purolā agne pacatas tubhyaṁ vā ghā pariṣkṛtaḥ |
3.028.02c taṁ juṣasva yaviṣṭhya ||

3.028.03a अग्ने वीहि पुरोळाशमाहुतं तिरोअह्न्यम् ।

3.028.03c सहसः सूनुरस्यध्वरे हितः ॥

3.028.03a agne vīhi purolāśam āhutaṁ tiroahnyam |
3.028.03c sahasaḥ sūnur asy adhvare hitaḥ ||

3.028.04a माध्यंदिने सवने जातवेदः पुरोळाशमिह कवे जुषस्व ।

3.028.04c अग्ने यह्वस्य तव भागधेयं न प्र मिनन्ति विदथेषु धीराः ॥

3.028.04a mādhyandine savane jātavedaḥ puroḷāśam iha kave juṣasva |
3.028.04c agne yahvasya tava bhāgadheyaṁ na pra minanti vidatheṣu dhīrāḥ ||

3.028.05a अग्ने तृतीये सवने हि कानिषः पुरोळाशं सहसः सूनवाहुतम् ।

3.028.05c अथा देवेष्वध्वरं विपन्यया धा रत्नवन्तममृतेषु जागृविम् ॥

3.028.05a agne tṛtīye savane hi kāniṣaḥ puroḷāśaṁ sahasaḥ sūnav āhutam |
3.028.05c athā deveṣv adhvaraṁ vipanyayā dhā ratnavantam amṛteṣu jāgṛvim ||

3.028.06a अग्ने वृधान आहुतिं पुरोळाशं जातवेदः ।

3.028.06c जुषस्व तिरोअह्न्यम् ॥

3.028.06a agne vṛdhāna āhutim puroḷāśaṁ jātavedaḥ |
3.028.06c juṣasva tiroahnyam ||

3.029.01a अस्तीदमधिमन्थनमस्ति प्रजननं कृतम् ।

3.029.01c एतां विश्पत्नीमा भराग्निं मन्थाम पूर्वथा ॥

3.029.01a astīdam adhimanthanam asti prajananaṁ kṛtam |
3.029.01c etāṁ viśpatnīm ā bharāgnim manthāma pūrvathā ||

3.029.02a अरण्योर्निहितो जातवेदा गर्भ इव सुधितो गर्भिणीषु ।

3.029.02c दिवेदिव ईड्यो जागृवद्भिर्हविष्मद्भिर्मनुष्येभिरग्निः ॥

3.029.02a araṇyor nihito jātavedā garbha iva sudhito garbhiṇīṣu |
3.029.02c dive-diva īḍyo jāgṛvadbhir haviṣmadbhir manuṣyebhir agniḥ ||

3.029.03a उत्तानायामव भरा चिकित्वान्सद्यः प्रवीता वृषणं जजान ।

3.029.03c अरुषस्तूपो रुशदस्य पाज इळायास्पुत्रो वयुनेऽजनिष्ट ॥

3.029.03a uttānāyām ava bharā cikitvān sadyaḥ pravītā vṛṣaṇaṁ jajāna |
3.029.03c aruṣastūpo ruśad asya pāja iḷāyās putro vayune 'janiṣṭa ||

3.029.04a इळायास्त्वा पदे वयं नाभा पृथिव्या अधि ।

3.029.04c जातवेदो नि धीमह्यग्ने हव्याय वोळ्हवे ॥

3.029.04a iḻāyās tvā pade vayaṁ nābhā pṛthivyā adhi |
3.029.04c jātavedo ni dhīmahy agne havyāya voḻhave ||

3.029.05a मन्थता नरः कविमद्वयन्तं प्रचेतसममृतं सुप्रतीकम् ।

3.029.05c यज्ञस्य केतुं प्रथमं पुरस्तादग्निं नरो जनयता सुशेवम् ॥

3.029.05a manthatā naraḥ kavim advayantam pracetasam amṛtaṁ supratīkam |
3.029.05c yajñasya ketum prathamam purastād agniṁ naro janayatā suśevam ||

3.029.06a यदी मन्थन्ति बाहुभिर्वि रोचतेऽश्वो न वाज्यरुषो वनेष्वा ।

3.029.06c चित्रो न यामन्नश्विनोरनिवृतः परि वृणक्त्यश्मनस्तृणा दहन् ॥

3.029.06a yadī manthanti bāhubhir vi rocate 'śvo na vājy aruṣo vaneṣv ā |
3.029.06c citro na yāmann aśvinor anivṛtaḥ pari vṛṇakty aśmanas tṛṇā dahan ||

3.029.07a जातो अग्नी रोचते चेकितानो वाजी विप्रः कविशस्तः सुदानुः ।

3.029.07c यं देवास ईड्यं विश्वविदं हव्यवाहमदधुरध्वरेषु ॥

3.029.07a jāto agnī rocate cekitāno vājī vipraḥ kaviśastaḥ sudānuḥ |
3.029.07c yaṁ devāsa īḍyaṁ viśvavidaṁ havyavāham adadhur adhvareṣu ||

3.029.08a सीद होतः स्व उ लोके चिकित्वान्सादया यज्ञं सुकृतस्य योनौ ।

3.029.08c देवावीर्देवान्हविषा यजास्यग्ने बृहद्यजमाने वयो धाः ॥

3.029.08a sīda hotaḥ sva u loke cikitvān sādayā yajñaṁ sukṛtasya yonau |
3.029.08c devāvīr devān haviṣā yajāsy agne bṛhad yajamāne vayo dhāḥ ||

3.029.09a कृणोत धूमं वृषणं सखायोऽस्रेधन्त इतन वाजमच्छ ।

3.029.09c अयमग्निः पृतनाषाट् सुवीरो येन देवासो असहन्त दस्यून् ॥

3.029.09a kṛṇota dhūmaṁ vṛṣaṇaṁ sakhāyo 'sredhanta itana vājam accha |
3.029.09c ayam agniḥ pṛtanāṣāṭ suvīro yena devāso asahanta dasyūn ||

3.029.10a अयं ते योनिरृत्वियो यतो जातो अरोचथाः ।

3.029.10c तं जानन्नग्न आ सीदाथा नो वर्धया गिरः ॥

3.029.10a ayaṁ te yonir ṛtviyo yato jāto arocathāḥ |
3.029.10c taṁ jānann agna ā sīdāthā no vardhayā giraḥ ||

3.029.11a तनूनपादुच्यते गर्भ आसुरो नराशंसो भवति यद्विजायते ।

3.029.11c मातरिश्वा यदमिमीत मातरि वातस्य सर्गो अभवत्सरीमणि ॥

3.029.11a tanūnapād ucyate garbha āsuro narāśaṁso bhavati yad vijāyate |
3.029.11c mātariśvā yad amimīta mātari vātasya sargo abhavat sarīmaṇi ||

3.029.12a सुनिर्मथा निर्मथितः सुनिधा निहितः कविः ।

3.029.12c अग्ने स्वध्वरा कृणु देवान्देवयते यज ॥

3.029.12a sunirmathā nirmathitaḥ sunidhā nihitaḥ kaviḥ |
3.029.12c agne svadhvarā kṛṇu devān devayate yaja ||

3.029.13a अजीजनन्नमृतं मर्त्यासोऽस्रेमाणं तरणिं वीळुजम्भम् ।

3.029.13c दश स्वसारो अग्रुवः समीचीः पुमांसं जातमभि सं रभन्ते ॥

3.029.13a ajījanann amṛtam martyāso 'sremāṇaṁ taraṇiṁ vīḻujambham |
3.029.13c daśa svasāro agruvaḥ samīcīḥ pumāṁsaṁ jātam abhi saṁ rabhante ||

3.029.14a प्र सप्तहोता सनकादरोचत मातुरुपस्थे यदशोचदूधनि ।

3.029.14c न नि मिषति सुरणो दिवेदिवे यदसुरस्य जठरादजायत ॥

3.029.14a pra saptahotā sanakād arocata mātur upasthe yad aśocad ūdhani |
3.029.14c na ni miṣati suraṇo dive-dive yad asurasya jaṭharād ajāyata ||

3.029.15a अमित्रायुधो मरुतामिव प्रयाः प्रथमजा ब्रह्मणो विश्वमिद्विदुः ।

3.029.15c द्युम्नवद्ब्रह्म कुशिकास एरिर एकएको दमे अग्निं समीधिरे ॥

3.029.15a amitrāyudho marutām iva prayāḥ prathamajā brahmaṇo viśvam id viduḥ |
3.029.15c dyumnavad brahma kuśikāsa erira eka-eko dame agniṁ sam īdhire ||

3.029.16a यदद्य त्वा प्रयति यज्ञे अस्मिन्होतश्चिकित्वोऽवृणीमहीह ।

3.029.16c ध्रुवमया ध्रुवमुताशमिष्ठाः प्रजानन्विद्वाँ उप याहि सोमम् ॥

3.029.16a yad adya tvā prayati yajñe asmin hotaś cikitvo 'vṛṇīmahīha |
3.029.16c dhruvam ayā dhruvam utāśamiṣṭhāḥ prajānan vidvām̐ upa yāhi somam ||

3.030.01a इच्छन्ति त्वा सोम्यासः सखायः सुन्वन्ति सोमं दधति प्रयांसि ।

3.030.01c तितिक्षन्ते अभिशस्तिं जनानामिन्द्र त्वदा कश्चन हि प्रकेतः ॥

3.030.01a icchanti tvā somyāsaḥ sakhāyaḥ sunvanti somaṁ dadhati prayāṁsi |
3.030.01c titikṣante abhiśastiṁ janānām indra tvad ā kaś cana hi praketaḥ ||

3.030.02a न ते दूरे परमा चिद्रजांस्या तु प्र याहि हरिवो हरिभ्याम् ।

3.030.02c स्थिराय वृष्णे सवना कृतेमा युक्ता ग्रावाणः समिधाने अग्नौ ॥

3.030.02a na te dūre paramā cid rajāṁsy ā tu pra yāhi harivo haribhyām |
3.030.02c sthirāya vṛṣṇe savanā kṛtemā yuktā grāvāṇaḥ samidhāne agnau ||

3.030.03a इन्द्रः सुशिप्रो मघवा तरुत्रो महाव्रातस्तुविकूर्मिरृघावान् ।

3.030.03c यदुग्रो धा बाधितो मर्त्येषु क्व१ त्या ते वृषभ वीर्याणि ॥

3.030.03a indraḥ suśipro maghavā tarutro mahāvrātas tuvikūrmir ṛghāvān |
3.030.03c yad ugro dhā bādhito martyeṣu kva1 tyā te vṛṣabha vīryāṇi ||

3.030.04a त्वं हि ष्मा च्यावयन्नच्युतान्येको वृत्रा चरसि जिघ्नमानः ।

3.030.04c तव द्यावापृथिवी पर्वतासोऽनु व्रताय निमितेव तस्थुः ॥

3.030.04a tvaṁ hi ṣmā cyāvayann acyutāny eko vṛtrā carasi jighnamānaḥ |
3.030.04c tava dyāvāpṛthivī parvatāso 'nu vratāya nimiteva tasthuḥ ||

3.030.05a उताभये पुरुहूत श्रवोभिरेको दृळ्हमवदो वृत्रहा सन् ।

3.030.05c इमे चिदिन्द्र रोदसी अपारे यत्संगृभ्णा मघवन्काशिरित्ते ॥

3.030.05a utābhaye puruhūta śravobhir eko dṛḷham avado vṛtrahā san |
3.030.05c ime cid indra rodasī apāre yat saṅgṛbhṇā maghavan kāśir it te ||

3.030.06a प्र सू त इन्द्र प्रवता हरिभ्यां प्र ते वज्रः प्रमृणन्नेतु शत्रून् ।

3.030.06c जहि प्रतीचो अनूचः पराचो विश्वं सत्यं कृणुहि विष्टमस्तु ॥

3.030.06a pra sū ta indra pravatā haribhyām pra te vajraḥ pramṛṇann etu śatrūn |
3.030.06c jahi pratīco anūcaḥ parāco viśvaṁ satyaṁ kṛṇuhi viṣṭam astu ||

3.030.07a यस्मै धायुरदधा मर्त्यायाभक्तं चिद्भजते गेह्यं१ सः ।

3.030.07c भद्रा त इन्द्र सुमतिर्घृताची सहस्रदाना पुरुहूत रातिः ॥

3.030.07a yasmai dhāyur adadhā martyāyābhaktaṁ cid bhajate gehyaṁ1 saḥ |

3.030.07c bhadrā ta indra sumatir ghṛtācī sahasradānā puruhūta rātiḥ ||

3.030.08a सहदानुं पुरुहूत क्षियन्तमहस्तमिन्द्र सं पिणक्कुणारुम् ।

3.030.08c अभि वृत्रं वर्धमानं पियारुमपादमिन्द्र तवसा जघन्थ ॥

3.030.08a sahadānum puruhūta kṣiyantam ahastam indra sam piṇak kuṇārum |
3.030.08c abhi vṛtraṁ vardhamānam piyārum apādam indra tavasā jaghantha ||

3.030.09a नि सामनामिषिरामिन्द्र भूमिं महीमपारां सदने ससत्थ ।

3.030.09c अस्तभ्नाद्द्यां वृषभो अन्तरिक्षमर्षन्त्वापस्त्वयेह प्रसूताः ॥

3.030.09a ni sāmanām iṣirām indra bhūmim mahīm apārāṁ sadane sasattha |
3.030.09c astabhnād dyāṁ vṛṣabho antarikṣam arṣantv āpas tvayeha prasūtāḥ ||

3.030.10a अलातृणो वल इन्द्र व्रजो गोः पुरा हन्तोर्भयमानो व्यार ।

3.030.10c सुगान्पथो अकृणोन्निरजे गाः प्रावन्वाणीः पुरुहूतं धमन्तीः ॥

3.030.10a alātṛṇo vala indra vrajo goḥ purā hantor bhayamāno vy āra |
3.030.10c sugān patho akṛṇon niraje gāḥ prāvan vāṇīḥ puruhūtaṁ dhamantīḥ ||

3.030.11a एको द्वे वसुमती समीची इन्द्र आ पप्रौ पृथिवीमुत द्याम् ।

3.030.11c उतान्तरिक्षादभि नः समीक इषो रथीः सयुजः शूर वाजान् ॥

3.030.11a eko dve vasumatī samīcī indra ā paprau pṛthivīm uta dyām |
3.030.11c utāntarikṣād abhi naḥ samīka iṣo rathīḥ sayujaḥ śūra vājān ||

3.030.12a दिशः सूर्यो न मिनाति प्रदिष्टा दिवेदिवे हर्यश्वप्रसूताः ।

3.030.12c सं यदानळध्वन आदिदश्वैर्विमोचनं कृणुते तत्त्वस्य ॥

3.030.12a diśaḥ sūryo na mināti pradiṣṭā dive-dive haryaśvaprasūtāḥ |
3.030.12c saṁ yad ānaḷ adhvana ād id aśvair vimocanaṁ kṛṇute tat tv asya ||

3.030.13a दिदृक्षन्त उषसो यामन्नक्तोर्विवस्वत्या महि चित्रमनीकम् ।

3.030.13c विश्वे जानन्ति महिना यदागादिन्द्रस्य कर्म सुकृता पुरूणि ॥

3.030.13a didṛkṣanta uṣaso yāmann aktor vivasvatyā mahi citram anīkam |
3.030.13c viśve jānanti mahinā yad āgād indrasya karma sukṛtā purūṇi ||

3.030.14a महि ज्योतिर्निहितं वक्षणास्वामा पक्वं चरति बिभ्रती गौः ।

3.030.14c विश्वं स्वाद्म सम्भृतमुस्रियायां यत्सीमिन्द्रो अदधाद्भोजनाय ॥

3.030.14a mahi jyotir nihitaṁ vakṣaṇāsv āmā pakvaṁ carati bibhratī gauḥ |
3.030.14c viśvaṁ svādma sambhṛtam usriyāyāṁ yat sīm indro adadhād bhojanāya ||

3.030.15a इन्द्र दृह्य यामकोशा अभूवन्यज्ञाय शिक्ष गृणते सखिभ्यः ।

3.030.15c दुर्मायवो दुरेवा मर्त्यासो निषङ्गिणो रिपवो हन्त्वासः ॥

3.030.15a indra dṛhya yāmakośā abhūvan yajñāya śikṣa gṛṇate sakhibhyaḥ |
3.030.15c durmāyavo durevā martyāso niṣaṅgiṇo ripavo hantvāsaḥ ||

3.030.16a सं घोषः शृण्वेऽवमैरमित्रैर्जही न्येष्वशनिं तपिष्ठाम् ।

3.030.16c वृश्चेमधस्ताद्वि रुजा सहस्व जहि रक्षो मघवन्रन्धयस्व ॥

3.030.16a saṁ ghoṣaḥ śṛṇve 'vamair amitrair jahī ny eṣv aśaniṁ tapiṣṭhām |
3.030.16c vṛścem adhastād vi rujā sahasva jahi rakṣo maghavan randhayasva ||

3.030.17a उद्वृह रक्षः सहमूलमिन्द्र वृश्चा मध्यं प्रत्यग्रं शृणीहि ।

3.030.17c आ कीवतः सललूकं चकर्थ ब्रह्मद्विषे तपुषिं हेतिमस्य ॥

3.030.17a ud vṛha rakṣaḥ sahamūlam indra vṛścā madhyam praty agraṁ śṛṇīhi |
3.030.17c ā kīvataḥ salalūkaṁ cakartha brahmadviṣe tapuṣiṁ hetim asya ||

3.030.18a स्वस्तये वाजिभिश्च प्रणेतः सं यन्महीरिष आसत्सि पूर्वीः ।

3.030.18c रायो वन्तारो बृहतः स्यामास्मे अस्तु भग इन्द्र प्रजावान् ॥

3.030.18a svastaye vājibhiś ca praṇetaḥ saṁ yan mahīr iṣa āsatsi pūrvīḥ |
3.030.18c rāyo vantāro bṛhataḥ syāmāsme astu bhaga indra prajāvān ||

3.030.19a आ नो भर भगमिन्द्र द्युमन्तं नि ते देष्णस्य धीमहि प्ररेके ।

3.030.19c ऊर्व इव पप्रथे कामो अस्मे तमा पृण वसुपते वसूनाम् ॥

3.030.19a ā no bhara bhagam indra dyumantaṁ ni te deṣṇasya dhīmahi prareke |
3.030.19c ūrva iva paprathe kāmo asme tam ā pṛṇa vasupate vasūnām ||

3.030.20a इमं कामं मन्दया गोभिरश्वैश्चन्द्रवता राधसा पप्रथश्च ।

3.030.20c स्वर्यवो मतिभिस्तुभ्यं विप्रा इन्द्राय वाहः कुशिकासो अक्रन् ॥

3.030.20a imaṁ kāmaṁ mandayā gobhir aśvaiś candravatā rādhasā paprathaś ca |

3.030.20c svaryavo matibhis tubhyaṁ viprā indrāya vāhaḥ kuśikāso akran ||

3.030.21a आ नो गोत्रा दर्दृहि गोपते गाः समस्मभ्यं सनयो यन्तु वाजाः ।

3.030.21c दिवक्षा असि वृषभ सत्यशुष्मोऽस्मभ्यं सु मघवन्बोधि गोदाः ॥

3.030.21a ā no gotrā dardṛhi gopate gāḥ sam asmabhyaṁ sanayo yantu vājāḥ |
3.030.21c divakṣā asi vṛṣabha satyaśuṣmo 'smabhyaṁ su maghavan bodhi godāḥ ||

3.030.22a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.030.22c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.030.22a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.030.22c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.031.01a शासद्वह्निर्दुहितुर्नप्त्यं गाद्विद्वाँ ऋतस्य दीधितिं सपर्यन् ।

3.031.01c पिता यत्र दुहितुः सेकमृञ्जन्सं शग्म्येन मनसा दधन्वे ॥

3.031.01a śāsad vahnir duhitur naptyaṁ gād vidvām̐ ṛtasya dīdhitiṁ saparyan |
3.031.01c pitā yatra duhituḥ sekam ṛñjan saṁ śagmyena manasā dadhanve ||

3.031.02a न जामये तान्वो रिक्थमारैक्चकार गर्भं सनितुर्निधानम् ।

3.031.02c यदी मातरो जनयन्त वह्निमन्यः कर्ता सुकृतोरन्य ऋन्धन् ॥

3.031.02a na jāmaye tānvo riktham āraik cakāra garbhaṁ sanitur nidhānam |
3.031.02c yadī mātaro janayanta vahnim anyaḥ kartā sukṛtor anya ṛndhan ||

3.031.03a अग्निर्जज्ञे जुह्वा३ रेजमानो महस्पुत्राँ अरुषस्य प्रयक्षे ।

3.031.03c महान्गर्भो मह्या जातमेषां मही प्रवृद्धर्यश्वस्य यज्ञैः ॥

3.031.03a agnir jajñe juhvā3 rejamāno mahas putrām̐ aruṣasya prayakṣe |
3.031.03c mahān garbho mahy ā jātam eṣām mahī pravṛd dharyaśvasya yajñaiḥ ||

3.031.04a अभि जैत्रीरसचन्त स्पृधानं महि ज्योतिस्तमसो निरजानन् ।

3.031.04c तं जानतीः प्रत्युदायन्नुषासः पतिर्गवामभवदेक इन्द्रः ॥

3.031.04a abhi jaitrīr asacanta spṛdhānam mahi jyotis tamaso nir ajānan |
3.031.04c taṁ jānatīḥ praty ud āyann uṣāsaḥ patir gavām abhavad eka indraḥ ||

3.031.05a वीळौ सतीरभि धीरा अतृन्दन्प्राचाहिन्वन्मनसा सप्त विप्राः ।

3.031.05c विश्वामविन्दन्पथ्यामृतस्य प्रजानन्नित्ता नमसा विवेश ॥

3.031.05a vīlau satīr abhi dhīrā atṛndan prācāhinvan manasā sapta viprāḥ |
3.031.05c viśvām avindan pathyām ṛtasya prajānann it tā namasā viveśa ||

3.031.06a विदद्यदी सरमा रुग्णमद्रेर्महि पाथः पूर्व्यं सध्र्यक्कः ।

3.031.06c अग्रं नयत्सुपद्यक्षराणामच्छा रवं प्रथमा जानती गात् ॥

3.031.06a vidad yadī saramā rugṇam adrer mahi pāthaḥ pūrvyaṁ sadhryak kaḥ |
3.031.06c agraṁ nayat supady akṣarāṇām acchā ravam prathamā jānatī gāt ||

3.031.07a अगच्छदु विप्रतमः सखीयन्नसूदयत्सुकृते गर्भमद्रिः ।

3.031.07c ससान मर्यो युवभिर्मखस्यन्नथाभवदङ्गिराः सद्यो अर्चन् ॥

3.031.07a agacchad u vipratamaḥ sakhīyann asūdayat sukṛte garbham adriḥ |
3.031.07c sasāna maryo yuvabhir makhasyann athābhavad aṅgirāḥ sadyo arcan ||

3.031.08a सतःसतः प्रतिमानं पुरोभूर्विश्वा वेद जनिमा हन्ति शुष्णम् ।

3.031.08c प्र णो दिवः पदवीर्गव्युरर्चन्सखा सखीँरमुञ्चन्निरवद्यात् ॥

3.031.08a sataḥ-sataḥ pratimānam purobhūr viśvā veda janimā hanti śuṣṇam |
3.031.08c pra ṇo divaḥ padavīr gavyur arcan sakhā sakhīm̐r amuñcan nir avadyāt ||

3.031.09a नि गव्यता मनसा सेदुरर्कैः कृण्वानासो अमृतत्वाय गातुम् ।

3.031.09c इदं चिन्नु सदनं भूर्येषां येन मासाँ असिषासन्नृतेन ॥

3.031.09a ni gavyatā manasā sedur arkaiḥ kṛṇvānāso amṛtatvāya gātum |
3.031.09c idaṁ cin nu sadanam bhūry eṣāṁ yena māsām̐ asiṣāsann ṛtena ||

3.031.10a सम्पश्यमाना अमदन्नभि स्वं पयः प्रत्नस्य रेतसो दुघानाः ।

3.031.10c वि रोदसी अतपद्घोष एषां जाते निष्ठामदधुर्गोषु वीरान् ॥

3.031.10a sampaśyamānā amadann abhi svam payaḥ pratnasya retaso dughānāḥ |
3.031.10c vi rodasī atapad ghoṣa eṣāṁ jāte niṣṭhām adadhur goṣu vīrān ||

3.031.11a स जातेभिर्वृत्रहा सेदु हव्यैरुदुस्रिया असृजदिन्द्रो अर्कैः ।

3.031.11c उरूच्यस्मै घृतवद्भरन्ती मधु स्वाद्म दुदुहे जेन्या गौः ॥

3.031.11a sa jātebhir vṛtrahā sed u havyair ud usriyā asṛjad indro arkaiḥ |
3.031.11c urūcy asmai ghṛtavad bharantī madhu svādma duduhe jenyā gauḥ ||

3.031.12a पित्रे चिच्चक्रुः सदनं समस्मै महि त्विषीमत्सुकृतो वि हि ख्यन् ।

3.031.12c विष्कभ्नन्त स्कम्भनेना जनित्री आसीना ऊर्ध्वं रभसं वि मिन्वन् ॥

3.031.12a pitre cic cakruḥ sadanaṁ sam asmai mahi tviṣīmat sukṛto vi hi khyan |
3.031.12c viṣkabhnanta skambhanenā janitrī āsīnā ūrdhvaṁ rabhasaṁ vi minvan ||

3.031.13a मही यदि धिषणा शिश्नथे धात्सद्योवृधं विभ्वं१ रोदस्योः ।

3.031.13c गिरो यस्मिन्ननवद्याः समीचीर्विश्वा इन्द्राय तविषीरनुत्ताः ॥

3.031.13a mahī yadi dhiṣaṇā śiśnathe dhāt sadyovṛdhaṁ vibhvaṁ1 rodasyoḥ |
3.031.13c giro yasminn anavadyāḥ samīcīr viśvā indrāya taviṣīr anuttāḥ ||

3.031.14a मह्या ते सख्यं वश्मि शक्तीरा वृत्रघ्ने नियुतो यन्ति पूर्वीः ।

3.031.14c महि स्तोत्रमव आगन्म सूरेरस्माकं सु मघवन्बोधि गोपाः ॥

3.031.14a mahy ā te sakhyaṁ vaśmi śaktīr ā vṛtraghne niyuto yanti pūrvīḥ |
3.031.14c mahi stotram ava āganma sūrer asmākaṁ su maghavan bodhi gopāḥ ||

3.031.15a महि क्षेत्रं पुरु श्चन्द्रं विविद्वानादित्सखिभ्यश्चरथं समैरत् ।

3.031.15c इन्द्रो नृभिरजनद्दीद्यानः साकं सूर्यमुषसं गातुमग्निम् ॥

3.031.15a mahi kṣetram puru ścandraṁ vividvān ād it sakhibhyaś carathaṁ sam airat |
3.031.15c indro nṛbhir ajanad dīdyānaḥ sākaṁ sūryam uṣasaṁ gātum agnim ||

3.031.16a अपश्चिदेष विभ्वो३ दमूनाः प्र सध्रीचीरसृजद्विश्वश्चन्द्राः ।

3.031.16c मध्वः पुनानाः कविभिः पवित्रैर्द्युभिर्हिन्वन्त्यक्तुभिर्धनुत्रीः ॥

3.031.16a apaś cid eṣa vibhvo3 damūnāḥ pra sadhrīcīr asṛjad viśvaścandrāḥ |
3.031.16c madhvaḥ punānāḥ kavibhiḥ pavitrair dyubhir hinvanty aktubhir dhanutrīḥ ||

3.031.17a अनु कृष्णे वसुधिती जिहाते उभे सूर्यस्य मंहना यजत्रे ।

3.031.17c परि यत्ते महिमानं वृजध्यै सखाय इन्द्र काम्या ऋजिप्याः ॥

3.031.17a anu kṛṣṇe vasudhitī jihāte ubhe sūryasya maṁhanā yajatre |

3.031.17c pari yat te mahimānaṁ vṛjadhyai sakhāya indra kāmyā ṛjipyāḥ ||

3.031.18a पतिर्भव वृत्रहन्सूनृतानां गिरां विश्वायुर्वृषभो वयोधाः ।

3.031.18c आ नो गहि सख्येभिः शिवेभिर्महान्महीभिरूतिभिः सरण्यन् ॥

3.031.18a patir bhava vṛtrahan sūnṛtānāṁ girāṁ viśvāyur vṛṣabho vayodhāḥ |
3.031.18c ā no gahi sakhyebhiḥ śivebhir mahān mahībhir ūtibhiḥ saraṇyan ||

3.031.19a तमङ्गिरस्वन्नमसा सपर्यन्नव्यं कृणोमि सन्यसे पुराजाम् ।

3.031.19c द्रुहो वि याहि बहुला अदेवीः स्वश्च नो मघवन्सातये धाः ॥

3.031.19a tam aṅgirasvan namasā saparyan navyaṁ kṛṇomi sanyase purājām |
3.031.19c druho vi yāhi bahulā adevīḥ svaś ca no maghavan sātaye dhāḥ ||

3.031.20a मिहः पावकाः प्रतता अभूवन्स्वस्ति नः पिपृहि पारमासाम् ।

3.031.20c इन्द्र त्वं रथिरः पाहि नो रिषो मक्षूमक्षू कृणुहि गोजितो नः ॥

3.031.20a mihaḥ pāvakāḥ pratatā abhūvan svasti naḥ pipṛhi pāram āsām |
3.031.20c indra tvaṁ rathiraḥ pāhi no riṣo makṣū-makṣū kṛṇuhi gojito naḥ ||

3.031.21a अदेदिष्ट वृत्रहा गोपतिर्गा अन्तः कृष्णाँ अरुषैर्धामभिर्गात् ।

3.031.21c प्र सूनृता दिशमान ऋतेन दुरश्च विश्वा अवृणोदप स्वाः ॥

3.031.21a adediṣṭa vṛtrahā gopatir gā antaḥ kṛṣṇām̐ aruṣair dhāmabhir gāt |
3.031.21c pra sūnṛtā diśamāna ṛtena duraś ca viśvā avṛṇod apa svāḥ ||

3.031.22a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.031.22c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.031.22a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.031.22c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.032.01a इन्द्र सोमं सोमपते पिबेमं माध्यंदिनं सवनं चारु यत्ते ।

3.032.01c प्रप्रुथ्या शिप्रे मघवन्नृजीषिन्विमुच्या हरी इह मादयस्व ॥

3.032.01a indra somaṁ somapate pibemam mādhyandinaṁ savanaṁ cāru yat te |
3.032.01c prapruthyā śipre maghavann ṛjīṣin vimucyā harī iha mādayasva ||

3.032.02a गवाशिरं मन्थिनमिन्द्र शुक्रं पिबा सोमं ररिमा ते मदाय ।

3.032.02c ब्रह्मकृता मारुतेना गणेन सजोषा रुद्रैस्तृपदा वृषस्व ॥

3.032.02a gavāśiram manthinam indra śukram pibā somaṁ rarimā te madāya |
3.032.02c brahmakṛtā mārutenā gaṇena sajoṣā rudrais tṛpad ā vṛṣasva ||

3.032.03a ये ते शुष्मं ये तविषीमवर्धन्नर्चन्त इन्द्र मरुतस्त ओजः ।

3.032.03c माध्यंदिने सवने वज्रहस्त पिबा रुद्रेभिः सगणः सुशिप्र ॥

3.032.03a ye te śuṣmaṁ ye taviṣīm avardhann arcanta indra marutas ta ojaḥ |
3.032.03c mādhyandine savane vajrahasta pibā rudrebhiḥ sagaṇaḥ suśipra ||

3.032.04a त इन्वस्य मधुमद्विविप्र इन्द्रस्य शर्धो मरुतो य आसन् ।

3.032.04c येभिर्वृत्रस्येषितो विवेदाममर्मणो मन्यमानस्य मर्म ॥

3.032.04a ta in nv asya madhumad vivipra indrasya śardho maruto ya āsan |
3.032.04c yebhir vṛtrasyeṣito vivedāmarmaṇo manyamānasya marma ||

3.032.05a मनुष्वदिन्द्र सवनं जुषाणः पिबा सोमं शश्वते वीर्याय ।

3.032.05c स आ ववृत्स्व हर्यश्व यज्ञैः सरण्युभिरपो अर्णा सिसर्षि ॥

3.032.05a manuṣvad indra savanaṁ juṣāṇaḥ pibā somaṁ śaśvate vīryāya |
3.032.05c sa ā vavṛtsva haryaśva yajñaiḥ saraṇyubhir apo arṇā sisarṣi ||

3.032.06a त्वमपो यद्ध वृत्रं जघन्वाँ अत्याँ इव प्रासृजः सर्तवाजौ ।

3.032.06c शयानमिन्द्र चरता वधेन वव्रिवांसं परि देवीरदेवम् ॥

3.032.06a tvam apo yad dha vṛtraṁ jaghanvām̐ atyām̐ iva prāsṛjaḥ sartavājau |
3.032.06c śayānam indra caratā vadhena vavrivāṁsam pari devīr adevam ||

3.032.07a यजाम इन्नमसा वृद्धमिन्द्रं बृहन्तमृष्वमजरं युवानम् ।

3.032.07c यस्य प्रिये ममतुर्यज्ञियस्य न रोदसी महिमानं ममाते ॥

3.032.07a yajāma in namasā vṛddham indram bṛhantam ṛṣvam ajaraṁ yuvānam |
3.032.07c yasya priye mamatur yajñiyasya na rodasī mahimānam mamāte ||

3.032.08a इन्द्रस्य कर्म सुकृता पुरूणि व्रतानि देवा न मिनन्ति विश्वे ।

3.032.08c दाधार यः पृथिवीं द्यामुतेमां जजान सूर्यमुषसं सुदंसाः ॥

3.032.08a indrasya karma sukṛtā purūṇi vratāni devā na minanti viśve |
3.032.08c dādhāra yaḥ pṛthivīṁ dyām utemāṁ jajāna sūryam uṣasaṁ sudaṁsāḥ ||

3.032.09a अद्रोघ सत्यं तव तन्महित्वं सद्यो यज्जातो अपिबो ह सोमम् ।

3.032.09c न द्याव इन्द्र तवसस्त ओजो नाहा न मासाः शरदो वरन्त ॥

3.032.09a adrogha satyaṁ tava tan mahitvaṁ sadyo yaj jāto apibo ha somam |
3.032.09c na dyāva indra tavasas ta ojo nāhā na māsāḥ śarado varanta ||

3.032.10a त्वं सद्यो अपिबो जात इन्द्र मदाय सोमं परमे व्योमन् ।

3.032.10c यद्ध द्यावापृथिवी आविवेशीरथाभवः पूर्व्यः कारुधायाः ॥

3.032.10a tvaṁ sadyo apibo jāta indra madāya somam parame vyoman |
3.032.10c yad dha dyāvāpṛthivī āviveśīr athābhavaḥ pūrvyaḥ kārudhāyāḥ ||

3.032.11a अहन्नहिं परिशयानमर्ण ओजायमानं तुविजात तव्यान् ।

3.032.11c न ते महित्वमनु भूदध द्यौर्यदन्यया स्फिग्या३ क्षामवस्थाः ॥

3.032.11a ahann ahim pariśayānam arṇa ojāyamānaṁ tuvijāta tavyān |
3.032.11c na te mahitvam anu bhūd adha dyaur yad anyayā sphigyā3 kṣām avasthāḥ ||

3.032.12a यज्ञो हि त इन्द्र वर्धनो भूदुत प्रियः सुतसोमो मियेधः ।

3.032.12c यज्ञेन यज्ञमव यज्ञियः सन्यज्ञस्ते वज्रमहिहत्य आवत् ॥

3.032.12a yajño hi ta indra vardhano bhūd uta priyaḥ sutasomo miyedhaḥ |
3.032.12c yajñena yajñam ava yajñiyaḥ san yajñas te vajram ahihatya āvat ||

3.032.13a यज्ञेनेन्द्रमवसा चक्रे अर्वागैनं सुम्नाय नव्यसे ववृत्याम् ।

3.032.13c य स्तोमेभिर्वावृधे पूर्व्येभिर्यो मध्यमेभिरुत नूतनेभिः ॥

3.032.13a yajñenendram avasā cakre arvāg ainaṁ sumnāya navyase vavṛtyām |
3.032.13c ya stomebhir vāvṛdhe pūrvyebhir yo madhyamebhir uta nūtanebhiḥ ||

3.032.14a विवेष यन्मा धिषणा जजान स्तवै पुरा पार्यादिन्द्रमह्नः ।

3.032.14c अंहसो यत्र पीपरद्यथा नो नावेव यान्तमुभये हवन्ते ॥

3.032.14a viveṣa yan mā dhiṣaṇā jajāna stavai purā pāryād indram ahnaḥ |

3.032.14c aṁhaso yatra pīparad yathā no nāveva yāntam ubhaye havante ||

3.032.15a आपूर्णो अस्य कलशः स्वाहा सेक्तेव कोशं सिसिचे पिबध्यै ।

3.032.15c समु प्रिया आववृत्रन्मदाय प्रदक्षिणिदभि सोमास इन्द्रम् ॥

3.032.15a āpūrṇo asya kalaśaḥ svāhā sekteva kośaṁ sisice pibadhyai |
3.032.15c sam u priyā āvavṛtran madāya pradakṣiṇid abhi somāsa indram ||

3.032.16a न त्वा गभीरः पुरुहूत सिन्धुर्नाद्रयः परि षन्तो वरन्त ।

3.032.16c इत्था सखिभ्य इषितो यदिन्द्रा दृळ्हं चिदरुजो गव्यमूर्वम् ॥

3.032.16a na tvā gabhīraḥ puruhūta sindhur nādrayaḥ pari ṣanto varanta |
3.032.16c itthā sakhibhya iṣito yad indrā dṛḷhaṁ cid arujo gavyam ūrvam ||

3.032.17a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.032.17c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.032.17a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.032.17c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.033.01a प्र पर्वतानामुशती उपस्थादश्वे इव विषिते हासमाने ।

3.033.01c गावेव शुभ्रे मातरा रिहाणे विपाट् छुतुद्री पयसा जवेते ॥

3.033.01a pra parvatānām uśatī upasthād aśve iva viṣite hāsamāne |
3.033.01c gāveva śubhre mātarā rihāṇe vipāṭ chutudrī payasā javete ||

3.033.02a इन्द्रेषिते प्रसवं भिक्षमाणे अच्छा समुद्रं रथ्येव याथः ।

3.033.02c समाराणे ऊर्मिभिः पिन्वमाने अन्या वामन्यामप्येति शुभ्रे ॥

3.033.02a indreṣite prasavam bhikṣamāṇe acchā samudraṁ rathyeva yāthaḥ |
3.033.02c samārāṇe ūrmibhiḥ pinvamāne anyā vām anyām apy eti śubhre ||

3.033.03a अच्छा सिन्धुं मातृतमामयासं विपाशमुर्वीं सुभगामगन्म ।

3.033.03c वत्समिव मातरा संरिहाणे समानं योनिमनु संचरन्ती ॥

3.033.03a acchā sindhum mātṛtamām ayāsaṁ vipāśam urvīṁ subhagām aganma |
3.033.03c vatsam iva mātarā saṁrihāṇe samānaṁ yonim anu sañcarantī ||

3.033.04a एना वयं पयसा पिन्वमाना अनु योनिं देवकृतं चरन्तीः ।

3.033.04c न वर्तवे प्रसवः सर्गतक्तः किंयुर्विप्रो नद्यो जोहवीति ॥

3.033.04a enā vayam payasā pinvamānā anu yonim̐ devakṛtam̐ carantīḥ |
3.033.04c na vartave prasavaḥ sargataktaḥ kim̐yur vipro nadyo johavīti ||

3.033.05a रमध्वं मे वचसे सोम्याय ऋतावरीरुप मुहूर्तमेवैः ।

3.033.05c प्र सिन्धुमच्छा बृहती मनीषावस्युरह्वे कुशिकस्य सूनुः ॥

3.033.05a ramadhvam me vacase somyāya ṛtāvarīr upa muhūrtam evaiḥ |
3.033.05c pra sindhum acchā bṛhatī manīṣāvasyur ahve kuśikasya sūnuḥ ||

3.033.06a इन्द्रो अस्माँ अरदद्वज्रबाहुरपाहन्वृत्रं परिधिं नदीनाम् ।

3.033.06c देवोऽनयत्सविता सुपाणिस्तस्य वयं प्रसवे याम उर्वीः ॥

3.033.06a indro asmām̐ aradad vajrabāhur apāhan vṛtram paridhim̐ nadīnām |
3.033.06c devo 'nayat savitā supāṇis tasya vayam prasave yāma urvīḥ ||

3.033.07a प्रवाच्यं शश्वधा वीर्यं१ तदिन्द्रस्य कर्म यदहिं विवृश्चत् ।

3.033.07c वि वज्रेण परिषदो जघानायन्नापोऽयनमिच्छमानाः ॥

3.033.07a pravācyam̐ śaśvadhā vīryam̐1 tad indrasya karma yad ahim̐ vivṛścat |
3.033.07c vi vajreṇa pariṣado jaghānāyann āpo 'yanam icchamānāḥ ||

3.033.08a एतद्वचो जरितर्मापि मृष्ठा आ यत्ते घोषानुत्तरा युगानि ।

3.033.08c उक्थेषु कारो प्रति नो जुषस्व मा नो नि कः पुरुषत्रा नमस्ते ॥

3.033.08a etad vaco jaritar māpi mṛṣṭhā ā yat te ghoṣān uttarā yugāni |
3.033.08c uktheṣu kāro prati no juṣasva mā no ni kaḥ puruṣatrā namas te ||

3.033.09a ओ षु स्वसारः कारवे शृणोत ययौ वो दूरादनसा रथेन ।

3.033.09c नि षू नमध्वं भवता सुपारा अधोअक्षाः सिन्धवः स्रोत्याभिः ॥

3.033.09a o ṣu svasāraḥ kārave śṛṇota yayau vo dūrād anasā rathena |
3.033.09c ni ṣū namadhvam bhavatā supārā adhoakṣāḥ sindhavaḥ srotyābhiḥ ||

3.033.10a आ ते कारो शृणवामा वचांसि ययाथ दूरादनसा रथेन ।

3.033.10c नि ते नंसै पीप्यानेव योषा मर्यायेव कन्या शश्वचै ते ॥

3.033.10a ā te kāro śṛṇavāmā vacāṁsi yayātha dūrād anasā rathena |
3.033.10c ni te naṁsai pīpyāneva yoṣā maryāyeva kanyā śaśvacai te ||

3.033.11a यदङ्ग त्वा भरताः संतरेयुर्गव्यन्ग्राम इषित इन्द्रजूतः ।

3.033.11c अर्षादह प्रसवः सर्गतक्त आ वो वृणे सुमतिं यज्ञियानाम् ॥

3.033.11a yad aṅga tvā bharatāḥ santareyur gavyan grāma iṣita indrajūtaḥ |
3.033.11c arṣād aha prasavaḥ sargatakta ā vo vṛṇe sumatiṁ yajñiyānām ||

3.033.12a अतारिषुर्भरता गव्यवः समभक्त विप्रः सुमतिं नदीनाम् ।

3.033.12c प्र पिन्वध्वमिषयन्तीः सुराधा आ वक्षणाः पृणध्वं यात शीभम् ॥

3.033.12a atāriṣur bharatā gavyavaḥ sam abhakta vipraḥ sumatiṁ nadīnām |
3.033.12c pra pinvadhvam iṣayantīḥ surādhā ā vakṣaṇāḥ pṛṇadhvaṁ yāta śībham ||

3.033.13a उद्व ऊर्मिः शम्या हन्त्वापो योक्त्राणि मुञ्चत ।

3.033.13c मादुष्कृतौ व्येनसाघ्न्यौ शूनमारताम् ॥

3.033.13a ud va ūrmiḥ śamyā hantv āpo yoktrāṇi muñcata |
3.033.13c māduṣkṛtau vyenasāghnyau śūnam āratām ||

3.034.01a इन्द्रः पूर्भिदातिरद्दासमर्कैर्विदद्वसुर्दयमानो वि शत्रून् ।

3.034.01c ब्रह्मजूतस्तन्वा वावृधानो भूरिदात्र आपृणद्रोदसी उभे ॥

3.034.01a indraḥ pūrbhid ātirad dāsam arkair vidadvasur dayamāno vi śatrūn |
3.034.01c brahmajūtas tanvā vāvṛdhāno bhūridātra āpṛṇad rodasī ubhe ||

3.034.02a मखस्य ते तविषस्य प्र जूतिमियर्मि वाचममृताय भूषन् ।

3.034.02c इन्द्र क्षितीनामसि मानुषीणां विशां दैवीनामुत पूर्वयावा ॥

3.034.02a makhasya te taviṣasya pra jūtim iyarmi vācam amṛtāya bhūṣan |
3.034.02c indra kṣitīnām asi mānuṣīṇāṁ viśāṁ daivīnām uta pūrvayāvā ||

3.034.03a इन्द्रो वृत्रमवृणोच्छर्धनीतिः प्र मायिनाममिनाद्वर्पणीतिः ।

3.034.03c अहन्व्यंसमुशधग्वनेष्वाविर्धेना अकृणोद्राम्याणाम् ॥

3.034.03a indro vṛtram avṛṇoc chardhanītiḥ pra māyinām amināt varpaṇītiḥ |
3.034.03c ahan vyaṁsam uśadhag vaneṣv āvir dhenā akṛṇod rāmyāṇām ||

3.034.04a इन्द्रः स्वर्षा जनयन्नहानि जिगायोशिग्भिः पृतना अभिष्टिः ।

3.034.04c प्रारोचयन्मनवे केतुमह्नामविन्दज्ज्योतिर्बृहते रणाय ॥

3.034.04a indraḥ svarṣā janayann ahāni jigāyośigbhiḥ pṛtanā abhiṣṭiḥ |
3.034.04c prārocayan manave ketum ahnām avindaj jyotir bṛhate raṇāya ||

3.034.05a इन्द्रस्तुजो बर्हणा आ विवेश नृवद्दधानो नर्या पुरूणि ।

3.034.05c अचेतयद्धिय इमा जरित्रे प्रेमं वर्णमतिरच्छुक्रमासाम् ॥

3.034.05a indras tujo barhaṇā ā viveśa nṛvad dadhāno naryā purūṇi |
3.034.05c acetayad dhiya imā jaritre premaṁ varṇam atirac chukram āsām ||

3.034.06a महो महानि पनयन्त्यस्येन्द्रस्य कर्म सुकृता पुरूणि ।

3.034.06c वृजनेन वृजिनान्सं पिपेष मायाभिर्दस्यूँरभिभूत्योजाः ॥

3.034.06a maho mahāni panayanty asyendrasya karma sukṛtā purūṇi |
3.034.06c vṛjanena vṛjinān sam pipeṣa māyābhir dasyūm̐r abhibhūtyojāḥ ||

3.034.07a युधेन्द्रो मह्ना वरिवश्चकार देवेभ्यः सत्पतिश्चर्षणिप्राः ।

3.034.07c विवस्वतः सदने अस्य तानि विप्रा उक्थेभिः कवयो गृणन्ति ॥

3.034.07a yudhendro mahnā varivaś cakāra devebhyaḥ satpatiś carṣaṇiprāḥ |
3.034.07c vivasvataḥ sadane asya tāni viprā ukthebhiḥ kavayo gṛṇanti ||

3.034.08a सत्रासाहं वरेण्यं सहोदां ससवांसं स्वरपश्च देवीः ।

3.034.08c ससान यः पृथिवीं द्यामुतेमामिन्द्रं मदन्त्यनु धीरणासः ॥

3.034.08a satrāsāhaṁ vareṇyaṁ sahodāṁ sasavāṁsaṁ svar apaś ca devīḥ |
3.034.08c sasāna yaḥ pṛthivīṁ dyām utemām indram madanty anu dhīraṇāsaḥ ||

3.034.09a ससानात्याँ उत सूर्यं ससानेन्द्रः ससान पुरुभोजसं गाम् ।

3.034.09c हिरण्ययमुत भोगं ससान हत्वी दस्यून्प्रार्यं वर्णमावत् ॥

3.034.09a sasānātyām̐ uta sūryaṁ sasānendraḥ sasāna purubhojasaṁ gām |
3.034.09c hiraṇyayam uta bhogaṁ sasāna hatvī dasyūn prāryaṁ varṇam āvat ||

3.034.10a इन्द्र ओषधीरसनोदहानि वनस्पतींरसनोदन्तरिक्षम् ।

3.034.10c बिभेद वलं नुनुदे विवाचोऽथाभवद्दमिताभिक्रतूनाम् ॥

3.034.10a indra oṣadhīr asanod ahāni vanaspatīm̐r asanod antarikṣam |
3.034.10c bibheda valaṁ nunude vivāco 'thābhavad damitābhikratūnām ||

3.034.11a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.034.11c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.034.11a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.034.11c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.035.01a तिष्ठा हरी रथ आ युज्यमाना याहि वायुर्न नियुतो नो अच्छ ।

3.035.01c पिबास्यन्धो अभिसृष्टो अस्मे इन्द्र स्वाहा ररिमा ते मदाय ॥

3.035.01a tiṣṭhā harī ratha ā yujyamānā yāhi vāyur na niyuto no accha |
3.035.01c pibāsy andho abhisṛṣṭo asme indra svāhā rarimā te madāya ||

3.035.02a उपाजिरा पुरुहूताय सप्ती हरी रथस्य धूर्ष्वा युनज्मि ।

3.035.02c द्रवद्यथा सम्भृतं विश्वतश्चिदुपेमं यज्ञमा वहात इन्द्रम् ॥

3.035.02a upājirā puruhūtāya saptī harī rathasya dhūrṣv ā yunajmi |
3.035.02c dravad yathā sambhṛtaṁ viśvataś cid upemaṁ yajñam ā vahāta indram ||

3.035.03a उपो नयस्व वृषणा तपुष्पोतेमव त्वं वृषभ स्वधावः ।

3.035.03c ग्रसेतामश्वा वि मुचेह शोणा दिवेदिवे सदृशीरद्धि धानाः ॥

3.035.03a upo nayasva vṛṣaṇā tapuṣpotem ava tvaṁ vṛṣabha svadhāvaḥ |
3.035.03c grasetām aśvā vi muceha śoṇā dive-dive sadṛśīr addhi dhānāḥ ||

3.035.04a ब्रह्मणा ते ब्रह्मयुजा युनज्मि हरी सखाया सधमाद आशू ।

3.035.04c स्थिरं रथं सुखमिन्द्राधितिष्ठन्प्रजानन्विद्वाँ उप याहि सोमम् ॥

3.035.04a brahmaṇā te brahmayujā yunajmi harī sakhāyā sadhamāda āśū |
3.035.04c sthiraṁ rathaṁ sukham indrādhitiṣṭhan prajānan vidvām̐ upa yāhi somam ||

3.035.05a मा ते हरी वृषणा वीतपृष्ठा नि रीरमन्यजमानासो अन्ये ।

3.035.05c अत्यायाहि शश्वतो वयं तेऽरं सुतेभिः कृणवाम सोमैः ॥

3.035.05a mā te harī vṛṣaṇā vītapṛṣṭhā ni rīraman yajamānāso anye |
3.035.05c atyāyāhi śaśvato vayaṁ te 'raṁ sutebhiḥ kṛṇavāma somaiḥ ||

3.035.06a तवायं सोमस्त्वमेह्यर्वाङ्छश्वत्तमं सुमना अस्य पाहि ।

3.035.06c अस्मिन्यज्ञे बर्हिष्या निषद्या दधिष्वेमं जठर इन्दुमिन्द्र ॥

3.035.06a tavāyaṁ somas tvam ehy arvāṅ chaśvattamaṁ sumanā asya pāhi |
3.035.06c asmin yajñe barhiṣy ā niṣadyā dadhiṣvemaṁ jaṭhara indum indra ||

3.035.07a स्तीर्णं ते बर्हिः सुत इन्द्र सोमः कृता धाना अत्तवे ते हरिभ्याम् ।

3.035.07c तदोकसे पुरुशाकाय वृष्णे मरुत्वते तुभ्यं राता हवींषि ॥

3.035.07a stīrṇaṁ te barhiḥ suta indra somaḥ kṛtā dhānā attave te haribhyām |
3.035.07c tadokase puruśākāya vṛṣṇe marutvate tubhyaṁ rātā havīṁṣi ||

3.035.08a इमं नरः पर्वतास्तुभ्यमापः समिन्द्र गोभिर्मधुमन्तमक्रन् ।

3.035.08c तस्यागत्या सुमना ऋष्व पाहि प्रजानन्विद्वान्पथ्या३ अनु स्वाः ॥

3.035.08a imaṁ naraḥ parvatās tubhyam āpaḥ sam indra gobhir madhumantam akran |
3.035.08c tasyāgatyā sumanā ṛṣva pāhi prajānan vidvān pathyā3 anu svāḥ ||

3.035.09a याँ आभजो मरुत इन्द्र सोमे ये त्वामवर्धन्नभवन्गणस्ते ।

3.035.09c तेभिरेतं सजोषा वावशानो३ऽग्नेः पिब जिह्वया सोममिन्द्र ॥

3.035.09a yām̐ ābhajo maruta indra some ye tvām avardhann abhavan gaṇas te |
3.035.09c tebhir etaṁ sajoṣā vāvaśāno3 'gneḥ piba jihvayā somam indra ||

3.035.10a इन्द्र पिब स्वधया चित्सुतस्याग्नेर्वा पाहि जिह्वया यजत्र ।

3.035.10c अध्वर्योर्वा प्रयतं शक्र हस्ताद्धोतुर्वा यज्ञं हविषो जुषस्व ॥

3.035.10a indra piba svadhayā cit sutasyāgner vā pāhi jihvayā yajatra |
3.035.10c adhvaryor vā prayataṁ śakra hastād dhotur vā yajñaṁ haviṣo juṣasva ||

3.035.11a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.035.11c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.035.11a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |

3.035.11c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.036.01a इमामू षु प्रभृतिं सातये धाः शश्वच्छश्वदूतिभिर्यादमानः ।

3.036.01c सुतेसुते वावृधे वर्धनेभिर्यः कर्मभिर्महद्भिः सुश्रुतो भूत् ॥

3.036.01a imām ū ṣu prabhṛtiṁ sātaye dhāḥ śaśvac-chaśvad ūtibhir yādamānaḥ |
3.036.01c sute-sute vāvṛdhe vardhanebhir yaḥ karmabhir mahadbhiḥ suśruto bhūt ||

3.036.02a इन्द्राय सोमाः प्रदिवो विदाना ऋभुर्येभिर्वृषपर्वा विहायाः ।

3.036.02c प्रयम्यमानान्प्रति षू गृभायेन्द्र पिब वृषधूतस्य वृष्णः ॥

3.036.02a indrāya somāḥ pradivo vidānā ṛbhur yebhir vṛṣaparvā vihāyāḥ |
3.036.02c prayamyamānān prati ṣū gṛbhāyendra piba vṛṣadhūtasya vṛṣṇaḥ ||

3.036.03a पिबा वर्धस्व तव घा सुतास इन्द्र सोमासः प्रथमा उतेमे ।

3.036.03c यथापिबः पूर्व्याँ इन्द्र सोमाँ एवा पाहि पन्यो अद्या नवीयान् ॥

3.036.03a pibā vardhasva tava ghā sutāsa indra somāsaḥ prathamā uteme |
3.036.03c yathāpibaḥ pūrvyāṁ indra somāṁ evā pāhi panyo adyā navīyān ||

3.036.04a महाँ अमत्रो वृजने विरप्श्युग्रं शवः पत्यते धृष्ण्वोजः ।

3.036.04c नाह विव्याच पृथिवी चनैनं यत्सोमासो हर्यश्वममन्दन् ॥

3.036.04a mahāṁ amatro vṛjane virapśy u1graṁ śavaḥ patyate dhṛṣṇv ojaḥ |
3.036.04c nāha vivyāca pṛthivī canainaṁ yat somāso haryaśvam amandan ||

3.036.05a महाँ उग्रो वावृधे वीर्याय समाचक्रे वृषभः काव्येन ।

3.036.05c इन्द्रो भगो वाजदा अस्य गावः प्र जायन्ते दक्षिणा अस्य पूर्वीः ॥

3.036.05a mahāṁ ugro vāvṛdhe vīryāya samācakre vṛṣabhaḥ kāvyena |
3.036.05c indro bhago vājadā asya gāvaḥ pra jāyante dakṣiṇā asya pūrvīḥ ||

3.036.06a प्र यत्सिन्धवः प्रसवं यथायन्नापः समुद्रं रथ्येव जग्मुः ।

3.036.06c अतश्चिदिन्द्रः सदसो वरीयान्यदीं सोमः पृणति दुग्धो अंशुः ॥

3.036.06a pra yat sindhavaḥ prasavaṁ yathāyann āpaḥ samudraṁ rathyeva jagmuḥ |
3.036.06c ataś cid indraḥ sadaso varīyān yad īṁ somaḥ pṛṇati dugdho aṁśuḥ ||

3.036.07a समुद्रेण सिन्धवो यादमाना इन्द्राय सोमं सुषुतं भरन्तः ।

3.036.07c अंशुं दुहन्ति हस्तिनो भरित्रैर्मध्वः पुनन्ति धारया पवित्रैः ॥

3.036.07a samudreṇa sindhavo yādamānā indrāya somaṁ suṣutam bharantaḥ |
3.036.07c aṁśuṁ duhanti hastino bharitrair madhvaḥ punanti dhārayā pavitraiḥ ||

3.036.08a ह्रदा इव कुक्षयः सोमधानाः समी विव्याच सवना पुरूणि ।

3.036.08c अन्ना यदिन्द्रः प्रथमा व्याश वृत्रं जघन्वाँ अवृणीत सोमम् ॥

3.036.08a hradā iva kukṣayaḥ somadhānāḥ sam ī vivyāca savanā purūṇi |
3.036.08c annā yad indraḥ prathamā vy āśa vṛtraṁ jaghanvām̐ avṛṇīta somam ||

3.036.09a आ तू भर माकिरेतत्परि ष्ठाद्विद्मा हि त्वा वसुपतिं वसूनाम् ।

3.036.09c इन्द्र यत्ते माहिनं दत्रमस्त्यस्मभ्यं तद्धर्यश्व प्र यन्धि ॥

3.036.09a ā tū bhara mākir etat pari ṣṭhād vidmā hi tvā vasupatiṁ vasūnām |
3.036.09c indra yat te māhinaṁ datram asty asmabhyaṁ tad dharyaśva pra yandhi ||

3.036.10a अस्मे प्र यन्धि मघवन्नृजीषिन्निन्द्र रायो विश्ववारस्य भूरेः ।

3.036.10c अस्मे शतं शरदो जीवसे धा अस्मे वीराञ्छश्वत इन्द्र शिप्रिन् ॥

3.036.10a asme pra yandhi maghavann ṛjīṣinn indra rāyo viśvavārasya bhūreḥ |
3.036.10c asme śataṁ śarado jīvase dhā asme vīrāñ chaśvata indra śiprin ||

3.036.11a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.036.11c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.036.11a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.036.11c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.037.01a वार्त्रहत्याय शवसे पृतनाषाह्याय च ।

3.037.01c इन्द्र त्वा वर्तयामसि ॥

3.037.01a vārtrahatyāya śavase pṛtanāṣāhyāya ca |
3.037.01c indra tvā vartayāmasi ||

3.037.02a अर्वाचीनं सु ते मन उत चक्षुः शतक्रतो ।

3.037.02c इन्द्र कृण्वन्तु वाघतः ॥

3.037.02a arvācīnaṁ su te mana uta cakṣuḥ śatakrato |
3.037.02c indra kṛṇvantu vāghataḥ ||

3.037.03a नामानि ते शतक्रतो विश्वाभिर्गीर्भिरीमहे ।

3.037.03c इन्द्राभिमातिषाह्ये ॥

3.037.03a nāmāni te śatakrato viśvābhir gīrbhir īmahe |
3.037.03c indrābhimātiṣāhye ||

3.037.04a पुरुष्टुतस्य धामभिः शतेन महयामसि ।

3.037.04c इन्द्रस्य चर्षणीधृतः ॥

3.037.04a puruṣṭutasya dhāmabhiḥ śatena mahayāmasi |
3.037.04c indrasya carṣaṇīdhṛtaḥ ||

3.037.05a इन्द्रं वृत्राय हन्तवे पुरुहूतमुप ब्रुवे ।

3.037.05c भरेषु वाजसातये ॥

3.037.05a indraṁ vṛtrāya hantave puruhūtam upa bruve |
3.037.05c bhareṣu vājasātaye ||

3.037.06a वाजेषु सासहिर्भव त्वामीमहे शतक्रतो ।

3.037.06c इन्द्र वृत्राय हन्तवे ॥

3.037.06a vājeṣu sāsahir bhava tvām īmahe śatakrato |
3.037.06c indra vṛtrāya hantave ||

3.037.07a द्युम्नेषु पृतनाज्ये पृत्सुतूर्षु श्रवस्सु च ।

3.037.07c इन्द्र साद्वाभिमातिषु ॥

3.037.07a dyumneṣu pṛtanājye pṛtsutūrṣu śravassu ca |
3.037.07c indra sākṣvābhimātiṣu ||

3.037.08a शुष्मिन्तमं न ऊतये द्युम्निनं पाहि जागृविम् ।

3.037.08c इन्द्र सोमं शतक्रतो ॥

3.037.08a śuṣmintamaṁ na ūtaye dyumninam pāhi jāgṛvim |

3.037.08c indra somaṁ śatakrato ||

3.037.09a इन्द्रियाणि शतक्रतो या ते जनेषु पञ्चसु ।

3.037.09c इन्द्र तानि त आ वृणे ॥

3.037.09a indriyāṇi śatakrato yā te janeṣu pañcasu |
3.037.09c indra tāni ta ā vṛṇe ||

3.037.10a अगन्निन्द्र श्रवो बृहद्द्युम्नं दधिष्व दुष्टरम् ।

3.037.10c उत्ते शुष्मं तिरामसि ॥

3.037.10a agann indra śravo bṛhad dyumnaṁ dadhiṣva duṣṭaram |
3.037.10c ut te śuṣmaṁ tirāmasi ||

3.037.11a अर्वावतो न आ गह्यथो शक्र परावतः ।

3.037.11c उ लोको यस्ते अद्रिव इन्द्रेह तत आ गहि ॥

3.037.11a arvāvato na ā gahy atho śakra parāvataḥ |
3.037.11c u loko yas te adriva indreha tata ā gahi ||

3.038.01a अभि तष्टेव दीधया मनीषामत्यो न वाजी सुधुरो जिहानः ।

3.038.01c अभि प्रियाणि मर्मृशत्पराणि कवींरिच्छामि संदृशे सुमेधाः ॥

3.038.01a abhi taṣṭeva dīdhayā manīṣām atyo na vājī sudhuro jihānaḥ |
3.038.01c abhi priyāṇi marmṛśat parāṇi kavīm̐r icchāmi sandṛśe sumedhāḥ ||

3.038.02a इनोत पृच्छ जनिमा कवीनां मनोधृतः सुकृतस्तक्षत द्याम् ।

3.038.02c इमा उ ते प्रण्यो३ वर्धमाना मनोवाता अध नु धर्मणि ग्मन् ॥

3.038.02a inota pṛccha janimā kavīnām manodhṛtaḥ sukṛtas takṣata dyām |
3.038.02c imā u te praṇyo3 vardhamānā manovātā adha nu dharmaṇi gman ||

3.038.03a नि षीमिदत्र गुह्या दधाना उत क्षत्राय रोदसी समञ्जन् ।

3.038.03c सं मात्राभिर्ममिरे येमुरुर्वी अन्तर्मही समृते धायसे धुः ॥

3.038.03a ni ṣīm id atra guhyā dadhānā uta kṣatrāya rodasī sam añjan |
3.038.03c sam mātrābhir mamire yemur urvī antar mahī samṛte dhāyase dhuḥ ||

3.038.04a आतिष्ठन्तं परि विश्वे अभूषञ्छ्रियो वसानश्चरति स्वरोचिः ।

3.038.04c महत्तद्वृष्णो असुरस्य नामा विश्वरूपो अमृतानि तस्थौ ॥

3.038.04a ātiṣṭhantam pari viśve abhūṣañ chriyo vasānaś carati svarociḥ |
3.038.04c mahat tad vṛṣṇo asurasya nāmā viśvarūpo amṛtāni tasthau ||

3.038.05a असूत पूर्वो वृषभो ज्यायानिमा अस्य शुरुधः सन्ति पूर्वीः ।

3.038.05c दिवो नपाता विदथस्य धीभिः क्षत्रं राजाना प्रदिवो दधाथे ॥

3.038.05a asūta pūrvo vṛṣabho jyāyān imā asya śurudhaḥ santi pūrvīḥ |
3.038.05c divo napātā vidathasya dhībhiḥ kṣatraṁ rājānā pradivo dadhāthe ||

3.038.06a त्रीणि राजाना विदथे पुरूणि परि विश्वानि भूषथः सदांसि ।

3.038.06c अपश्यमत्र मनसा जगन्वान्व्रते गन्धर्वाँ अपि वायुकेशान् ॥

3.038.06a trīṇi rājānā vidathe purūṇi pari viśvāni bhūṣathaḥ sadāṁsi |
3.038.06c apaśyam atra manasā jaganvān vrate gandharvām̐ api vāyukeśān ||

3.038.07a तदिन्न्वस्य वृषभस्य धेनोरा नामभिर्ममिरे सक्म्यं गोः ।

3.038.07c अन्यदन्यदसुर्यं१ वसाना नि मायिनो ममिरे रूपमस्मिन् ॥

3.038.07a tad in nv asya vṛṣabhasya dhenor ā nāmabhir mamire sakmyaṁ goḥ |
3.038.07c anyad-anyad asuryaṁ1 vasānā ni māyino mamire rūpam asmin ||

3.038.08a तदिन्न्वस्य सवितुर्नकिर्मे हिरण्ययीममतिं यामशिश्रेत् ।

3.038.08c आ सुष्टुती रोदसी विश्वमिन्वे अपीव योषा जनिमानि वव्रे ॥

3.038.08a tad in nv asya savitur nakir me hiraṇyayīm amatiṁ yām aśiśret |
3.038.08c ā suṣṭutī rodasī viśvaminve apīva yoṣā janimāni vavre ||

3.038.09a युवं प्रत्नस्य साधथो महो यद्दैवी स्वस्तिः परि णः स्यातम् ।

3.038.09c गोपाजिह्वस्य तस्थुषो विरूपा विश्वे पश्यन्ति मायिनः कृतानि ॥

3.038.09a yuvam pratnasya sādhatho maho yad daivī svastiḥ pari ṇaḥ syātam |
3.038.09c gopājihvasya tasthuṣo virūpā viśve paśyanti māyinaḥ kṛtāni ||

3.038.10a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.038.10c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.038.10a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.038.10c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.039.01a इन्द्रं मतिर्हृद आ वच्यमानाच्छा पतिं स्तोमतष्टा जिगाति ।

3.039.01c या जागृविर्विदथे शस्यमानेन्द्र यत्ते जायते विद्धि तस्य ॥

3.039.01a indram matir hṛda ā vacyamānācchā patiṁ stomataṣṭā jigāti |
3.039.01c yā jāgṛvir vidathe śasyamānendra yat te jāyate viddhi tasya ||

3.039.02a दिवश्चिदा पूर्व्या जायमाना वि जागृविर्विदथे शस्यमाना ।

3.039.02c भद्रा वस्त्राण्यर्जुना वसाना सेयमस्मे सनजा पित्र्या धीः ॥

3.039.02a divaś cid ā pūrvyā jāyamānā vi jāgṛvir vidathe śasyamānā |
3.039.02c bhadrā vastrāṇy arjunā vasānā seyam asme sanajā pitryā dhīḥ ||

3.039.03a यमा चिदत्र यमसूरसूत जिह्वाया अग्रं पतदा ह्यस्थात् ।

3.039.03c वपूंषि जाता मिथुना सचेते तमोहना तपुषो बुध्न एता ॥

3.039.03a yamā cid atra yamasūr asūta jihvāyā agram patad ā hy asthāt |
3.039.03c vapūṁṣi jātā mithunā sacete tamohanā tapuṣo budhna etā ||

3.039.04a नकिरेषां निन्दिता मर्त्येषु ये अस्माकं पितरो गोषु योधाः ।

3.039.04c इन्द्र एषां दृंहिता माहिनावानुद्गोत्राणि ससृजे दंसनावान् ॥

3.039.04a nakir eṣāṁ ninditā martyeṣu ye asmākam pitaro goṣu yodhāḥ |
3.039.04c indra eṣāṁ dṛṁhitā māhināvān ud gotrāṇi sasṛje daṁsanāvān ||

3.039.05a सखा ह यत्र सखिभिर्नवग्वैरभिज्ञ्वा सत्वभिर्गा अनुग्मन् ।

3.039.05c सत्यं तदिन्द्रो दशभिर्दशग्वैः सूर्यं विवेद तमसि क्षियन्तम् ॥

3.039.05a sakhā ha yatra sakhibhir navagvair abhijñv ā satvabhir gā anugman |
3.039.05c satyaṁ tad indro daśabhir daśagvaiḥ sūryaṁ viveda tamasi kṣiyantam ||

3.039.06a इन्द्रो मधु सम्भृतमुस्रियायां पद्वद्विवेद शफवन्नमे गोः ।

3.039.06c गुहा हितं गुह्यं गूळ्हमप्सु हस्ते दधे दक्षिणे दक्षिणावान् ॥

3.039.06a indro madhu sambhṛtam usriyāyām padvad viveda śaphavan name goḥ |
3.039.06c guhā hitaṁ guhyaṁ gūḻham apsu haste dadhe dakṣiṇe dakṣiṇāvān ||

3.039.07a ज्योतिर्वृणीत तमसो विजानन्नारे स्याम दुरितादभीके ।

3.039.07c इमा गिरः सोमपाः सोमवृद्ध जुषस्वेन्द्र पुरुतमस्य कारोः ॥

3.039.07a jyotir vṛṇīta tamaso vijānann āre syāma duritād abhīke |
3.039.07c imā giraḥ somapāḥ somavṛddha juṣasvendra purutamasya kāroḥ ||

3.039.08a ज्योतिर्यज्ञाय रोदसी अनु ष्यादारे स्याम दुरितस्य भूरेः ।

3.039.08c भूरि चिद्धि तुजतो मर्त्यस्य सुपारासो वसवो बर्हणावत् ॥

3.039.08a jyotir yajñāya rodasī anu ṣyād āre syāma duritasya bhūreḥ |
3.039.08c bhūri cid dhi tujato martyasya supārāso vasavo barhaṇāvat ||

3.039.09a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.039.09c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.039.09a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.039.09c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.040.01a इन्द्र त्वा वृषभं वयं सुते सोमे हवामहे ।

3.040.01c स पाहि मध्वो अन्धसः ॥

3.040.01a indra tvā vṛṣabhaṁ vayaṁ sute some havāmahe |
3.040.01c sa pāhi madhvo andhasaḥ ||

3.040.02a इन्द्र क्रतुविदं सुतं सोमं हर्य पुरुष्टुत ।

3.040.02c पिबा वृषस्व तातृपिम् ॥

3.040.02a indra kratuvidaṁ sutaṁ somaṁ harya puruṣṭuta |
3.040.02c pibā vṛṣasva tātṛpim ||

3.040.03a इन्द्र प्र णो धितावानं यज्ञं विश्वेभिर्देवेभिः ।

3.040.03c तिर स्तवान विश्पते ॥

3.040.03a indra pra ṇo dhitāvānaṁ yajñaṁ viśvebhir devebhiḥ |
3.040.03c tira stavāna viśpate ||

3.040.04a इन्द्र सोमाः सुता इमे तव प्र यन्ति सत्पते ।

3.040.04c क्षयं चन्द्रास इन्दवः ॥

3.040.04a indra somāḥ sutā ime tava pra yanti satpate |
3.040.04c kṣayaṁ candrāsa indavaḥ ||

3.040.05a दधिष्वा जठरे सुतं सोममिन्द्र वरेण्यम् ।

3.040.05c तव द्युक्षास इन्दवः ॥

3.040.05a dadhiṣvā jaṭhare sutaṁ somam indra vareṇyam |
3.040.05c tava dyukṣāsa indavaḥ ||

3.040.06a गिर्वणः पाहि नः सुतं मधोर्धाराभिरज्यसे ।

3.040.06c इन्द्र त्वादातमिद्यशः ॥

3.040.06a girvaṇaḥ pāhi naḥ sutam madhor dhārābhir ajyase |
3.040.06c indra tvādātam id yaśaḥ ||

3.040.07a अभि द्युम्नानि वनिन इन्द्रं सचन्ते अक्षिता ।

3.040.07c पीत्वी सोमस्य वावृधे ॥

3.040.07a abhi dyumnāni vanina indraṁ sacante akṣitā |
3.040.07c pītvī somasya vāvṛdhe ||

3.040.08a अर्वावतो न आ गहि परावतश्च वृत्रहन् ।

3.040.08c इमा जुषस्व नो गिरः ॥

3.040.08a arvāvato na ā gahi parāvataś ca vṛtrahan |
3.040.08c imā juṣasva no giraḥ ||

3.040.09a यदन्तरा परावतमर्वावतं च हूयसे ।

3.040.09c इन्द्रेह तत आ गहि ॥

3.040.09a yad antarā parāvatam arvāvataṁ ca hūyase |
3.040.09c indreha tata ā gahi ||

3.041.01a आ तू न इन्द्र मद्र्यग्घुवानः सोमपीतये ।

3.041.01c हरिभ्यां याह्यद्रिवः ॥

3.041.01a ā tū na indra madryag ghuvānaḥ somapītaye |
3.041.01c haribhyāṁ yāhy adrivaḥ ||

3.041.02a सत्तो होता न ऋत्वियस्तिस्तिरे बर्हिरानुषक् ।

3.041.02c अयुज्रन्प्रातरद्रयः ॥

3.041.02a satto hotā na ṛtviyas tistire barhir ānuṣak |
3.041.02c ayujran prātar adrayaḥ ||

3.041.03a इमा ब्रह्म ब्रह्मवाहः क्रियन्त आ बर्हिः सीद ।

3.041.03c वीहि शूर पुरोळाशम् ॥

3.041.03a imā brahma brahmavāhaḥ kriyanta ā barhiḥ sīda |
3.041.03c vīhi śūra puroḷāśam ||

3.041.04a रारन्धि सवनेषु ण एषु स्तोमेषु वृत्रहन् ।

3.041.04c उक्थेष्विन्द्र गिर्वणः ॥

3.041.04a rārandhi savaneṣu ṇa eṣu stomeṣu vṛtrahan |
3.041.04c uktheṣv indra girvaṇaḥ ||

3.041.05a मतयः सोमपामुरुं रिहन्ति शवसस्पतिम् ।

3.041.05c इन्द्रं वत्सं न मातरः ॥

3.041.05a matayaḥ somapām uruṁ rihanti śavasas patim |
3.041.05c indraṁ vatsaṁ na mātaraḥ ||

3.041.06a स मन्दस्वा ह्यन्धसो राधसे तन्वा महे ।

3.041.06c न स्तोतारं निदे करः ॥

3.041.06a sa mandasvā hy andhaso rādhase tanvā mahe |
3.041.06c na stotāraṁ nide karaḥ ||

3.041.07a वयमिन्द्र त्वायवो हविष्मन्तो जरामहे ।

3.041.07c उत त्वमस्मयुर्वसो ॥

3.041.07a vayam indra tvāyavo haviṣmanto jarāmahe |

3.041.07c uta tvam asmayur vaso ||

3.041.08a मारे अस्मद्वि मुमुचो हरिप्रियार्वाङ्याहि ।

3.041.08c इन्द्र स्वधावो मत्स्वेह ॥

3.041.08a māre asmad vi mumuco haripriyārvāṅ yāhi |
3.041.08c indra svadhāvo matsveha ||

3.041.09a अर्वाञ्चं त्वा सुखे रथे वहतामिन्द्र केशिना ।

3.041.09c घृतस्नू बर्हिरासदे ॥

3.041.09a arvāñcaṁ tvā sukhe rathe vahatām indra keśinā |
3.041.09c ghṛtasnū barhir āsade ||

3.042.01a उप नः सुतमा गहि सोममिन्द्र गवाशिरम् ।

3.042.01c हरिभ्यां यस्ते अस्मयुः ॥

3.042.01a upa naḥ sutam ā gahi somam indra gavāśiram |
3.042.01c haribhyāṁ yas te asmayuḥ ||

3.042.02a तमिन्द्र मदमा गहि बर्हिष्ठां ग्रावभिः सुतम् ।

3.042.02c कुविन्न्वस्य तृप्णवः ॥

3.042.02a tam indra madam ā gahi barhiṣṭhāṁ grāvabhiḥ sutam |
3.042.02c kuvin nv asya tṛpṇavaḥ ||

3.042.03a इन्द्रमित्था गिरो ममाच्छागुरिषिता इतः ।

3.042.03c आवृते सोमपीतये ॥

3.042.03a indram itthā giro mamācchāgur iṣitā itaḥ |
3.042.03c āvṛte somapītaye ||

3.042.04a इन्द्रं सोमस्य पीतये स्तोमैरिह हवामहे ।

3.042.04c उक्थेभिः कुविदागमत् ॥

3.042.04a indraṁ somasya pītaye stomair iha havāmahe |
3.042.04c ukthebhiḥ kuvid āgamat ||

3.042.05a इन्द्र सोमाः सुता इमे तान्दधिष्व शतक्रतो ।

3.042.05c जठरे वाजिनीवसो ॥

3.042.05a indra somāḥ sutā ime tān dadhiṣva śatakrato |
3.042.05c jaṭhare vājinīvaso ||

3.042.06a विद्मा हि त्वा धनंजयं वाजेषु दधृषं कवे ।

3.042.06c अधा ते सुम्नमीमहे ॥

3.042.06a vidmā hi tvā dhanañjayaṁ vājeṣu dadhṛṣaṁ kave |
3.042.06c adhā te sumnam īmahe ||

3.042.07a इममिन्द्र गवाशिरं यवाशिरं च नः पिब ।

3.042.07c आगत्या वृषभिः सुतम् ॥

3.042.07a imam indra gavāśiraṁ yavāśiraṁ ca naḥ piba |
3.042.07c āgatyā vṛṣabhiḥ sutam ||

3.042.08a तुभ्येदिन्द्र स्व ओक्ये३ सोमं चोदामि पीतये ।

3.042.08c एष रारन्तु ते हृदि ॥

3.042.08a tubhyed indra sva okye3 somaṁ codāmi pītaye |
3.042.08c eṣa rārantu te hṛdi ||

3.042.09a त्वां सुतस्य पीतये प्रत्नमिन्द्र हवामहे ।

3.042.09c कुशिकासो अवस्यवः ॥

3.042.09a tvāṁ sutasya pītaye pratnam indra havāmahe |
3.042.09c kuśikāso avasyavaḥ ||

3.043.01a आ याह्यर्वाङुप वन्धुरेष्ठास्तवेदनु प्रदिवः सोमपेयम् ।

3.043.01c प्रिया सखाया वि मुचोप बर्हिस्त्वामिमे हव्यवाहो हवन्ते ॥

3.043.01a ā yāhy arvāṅ upa vandhureṣṭhās taved anu pradivaḥ somapeyam |
3.043.01c priyā sakhāyā vi mucopa barhis tvām ime havyavāho havante ||

3.043.02a आ याहि पूर्वीरति चर्षणीराँ अर्य आशिष उप नो हरिभ्याम् ।

3.043.02c इमा हि त्वा मतय स्तोमतष्टा इन्द्र हवन्ते सख्यं जुषाणाः ॥

3.043.02a ā yāhi pūrvīr ati carṣaṇīr ām̐ arya āśiṣa upa no haribhyām |
3.043.02c imā hi tvā mataya stomataṣṭā indra havante sakhyaṁ juṣāṇāḥ ||

3.043.03a आ नो यज्ञं नमोवृधं सजोषा इन्द्र देव हरिभिर्याहि तूयम् ।

3.043.03c अहं हि त्वा मतिभिर्जोहवीमि घृतप्रयाः सधमादे मधूनाम् ॥

3.043.03a ā no yajñaṁ namovṛdhaṁ sajoṣā indra deva haribhir yāhi tūyam |
3.043.03c ahaṁ hi tvā matibhir johavīmi ghṛtaprayāḥ sadhamāde madhūnām ||

3.043.04a आ च त्वामेता वृषणा वहातो हरी सखाया सुधुरा स्वङ्गा ।

3.043.04c धानावदिन्द्रः सवनं जुषाणः सखा सख्युः शृणवद्वन्दनानि ॥

3.043.04a ā ca tvām etā vṛṣaṇā vahāto harī sakhāyā sudhurā svaṅgā |
3.043.04c dhānāvad indraḥ savanaṁ juṣāṇaḥ sakhā sakhyuḥ śṛṇavad vandanāni ||

3.043.05a कुविन्मा गोपां करसे जनस्य कुविद्राजानं मघवन्नृजीषिन् ।

3.043.05c कुविन्म ऋषिं पपिवांसं सुतस्य कुविन्मे वस्वो अमृतस्य शिक्षाः ॥

3.043.05a kuvin mā gopāṁ karase janasya kuvid rājānam maghavann ṛjīṣin |
3.043.05c kuvin ma ṛṣim papivāṁsaṁ sutasya kuvin me vasvo amṛtasya śikṣāḥ ||

3.043.06a आ त्वा बृहन्तो हरयो युजाना अर्वागिन्द्र सधमादो वहन्तु ।

3.043.06c प्र ये द्विता दिव ऋञ्जन्त्याताः सुसम्मृष्टासो वृषभस्य मूराः ॥

3.043.06a ā tvā bṛhanto harayo yujānā arvāg indra sadhamādo vahantu |
3.043.06c pra ye dvitā diva ṛñjanty ātāḥ susammṛṣṭāso vṛṣabhasya mūrāḥ ||

3.043.07a इन्द्र पिब वृषधूतस्य वृष्ण आ यं ते श्येन उशते जभार ।

3.043.07c यस्य मदे च्यावयसि प्र कृष्टीर्यस्य मदे अप गोत्रा ववर्थ ॥

3.043.07a indra piba vṛṣadhūtasya vṛṣṇa ā yaṁ te śyena uśate jabhāra |
3.043.07c yasya made cyāvayasi pra kṛṣṭīr yasya made apa gotrā vavartha ||

3.043.08a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.043.08c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.043.08a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |

3.043.08c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.044.01a अयं ते अस्तु हर्यतः सोम आ हरिभिः सुतः ।

3.044.01c जुषाण इन्द्र हरिभिर्न आ गह्या तिष्ठ हरितं रथम् ॥

3.044.01a ayaṁ te astu haryataḥ soma ā haribhiḥ sutaḥ |
3.044.01c juṣāṇa indra haribhir na ā gahy ā tiṣṭha haritaṁ ratham ||

3.044.02a हर्यन्नुषसमर्चयः सूर्यं हर्यन्नरोचयः ।

3.044.02c विद्वाँश्चिकित्वान्हर्यश्व वर्धस इन्द्र विश्वा अभि श्रियः ॥

3.044.02a haryann uṣasam arcayaḥ sūryaṁ haryann arocayaḥ |
3.044.02c vidvām̐ś cikitvān haryaśva vardhasa indra viśvā abhi śriyaḥ ||

3.044.03a द्यामिन्द्रो हरिधायसं पृथिवीं हरिवर्पसम् ।

3.044.03c अधारयद्धरितोर्भूरि भोजनं ययोरन्तर्हरिश्चरत् ॥

3.044.03a dyām indro haridhāyasam pṛthivīṁ harivarpasam |
3.044.03c adhārayad dharitor bhūri bhojanaṁ yayor antar hariś carat ||

3.044.04a जज्ञानो हरितो वृषा विश्वमा भाति रोचनम् ।

3.044.04c हर्यश्वो हरितं धत्त आयुधमा वज्रं बाह्वोर्हरिम् ॥

3.044.04a jajñāno harito vṛṣā viśvam ā bhāti rocanam |
3.044.04c haryaśvo haritaṁ dhatta āyudham ā vajram bāhvor harim ||

3.044.05a इन्द्रो हर्यन्तमर्जुनं वज्रं शुक्रैरभीवृतम् ।

3.044.05c अपावृणोद्धरिभिरद्रिभिः सुतमुद्गा हरिभिराजत ॥

3.044.05a indro haryantam arjunaṁ vajraṁ śukrair abhīvṛtam |
3.044.05c apāvṛṇod dharibhir adribhiḥ sutam ud gā haribhir ājata ||

3.045.01a आ मन्द्रैरिन्द्र हरिभिर्याहि मयूररोमभिः ।

3.045.01c मा त्वा के चिन्नि यमन्विं न पाशिनोऽति धन्वेव ताँ इहि ॥

3.045.01a ā mandrair indra haribhir yāhi mayūraromabhiḥ |
3.045.01c mā tvā ke cin ni yaman viṁ na pāśino 'ti dhanveva tām̐ ihi ||

3.045.02a वृत्रखादो वलंरुजः पुरां दर्मो अपामजः ।

3.045.02c स्थाता रथस्य हर्योरभिस्वर इन्द्रो दृळ्हा चिदारुजः ॥

3.045.02a vṛtrakhādo valaṁrujaḥ purāṁ darmo apām ajaḥ |
3.045.02c sthātā rathasya haryor abhisvara indro dṛḷhā cid ārujaḥ ||

3.045.03a गम्भीराँ उदधीँरिव क्रतुं पुष्यसि गा इव ।

3.045.03c प्र सुगोपा यवसं धेनवो यथा ह्रदं कुल्या इवाशत ॥

3.045.03a gambhīrām̐ udadhīm̐r iva kratum puṣyasi gā iva |
3.045.03c pra sugopā yavasaṁ dhenavo yathā hradaṁ kulyā ivāśata ||

3.045.04a आ नस्तुजं रयिं भरांशं न प्रतिजानते ।

3.045.04c वृक्षं पक्वं फलमङ्कीव धूनुहीन्द्र सम्पारणं वसु ॥

3.045.04a ā nas tujaṁ rayim bharāṁśaṁ na pratijānate |
3.045.04c vṛkṣam pakvam phalam aṅkīva dhūnuhīndra sampāraṇaṁ vasu ||

3.045.05a स्वयुरिन्द्र स्वराळसि स्मद्दिष्टिः स्वयशस्तरः ।

3.045.05c स वावृधान ओजसा पुरुष्टुत भवा नः सुश्रवस्तमः ॥

3.045.05a svayur indra svarāḷ asi smaddiṣṭiḥ svayaśastaraḥ |
3.045.05c sa vāvṛdhāna ojasā puruṣṭuta bhavā naḥ suśravastamaḥ ||

3.046.01a युध्मस्य ते वृषभस्य स्वराज उग्रस्य यून स्थविरस्य घृष्वेः ।

3.046.01c अजूर्यतो वज्रिणो वीर्या३णीन्द्र श्रुतस्य महतो महानि ॥

3.046.01a yudhmasya te vṛṣabhasya svarāja ugrasya yūna sthavirasya ghṛṣveḥ |
3.046.01c ajūryato vajriṇo vīryā3ṇīndra śrutasya mahato mahāni ||

3.046.02a महाँ असि महिष वृष्ण्येभिर्धनस्पृदुग्र सहमानो अन्यान् ।

3.046.02c एको विश्वस्य भुवनस्य राजा स योधया च क्षयया च जनान् ॥

3.046.02a mahām̐ asi mahiṣa vṛṣṇyebhir dhanaspṛd ugra sahamāno anyān |
3.046.02c eko viśvasya bhuvanasya rājā sa yodhayā ca kṣayayā ca janān ||

3.046.03a प्र मात्राभी रिरिचे रोचमानः प्र देवेभिर्विश्वतो अप्रतीतः ।

3.046.03c प्र मज्मना दिव इन्द्रः पृथिव्याः प्रोरोर्महो अन्तरिक्षादृजीषी ॥

3.046.03a pra mātrābhī ririce rocamānaḥ pra devebhir viśvato apratītaḥ |
3.046.03c pra majmanā diva indraḥ pṛthivyāḥ proror maho antarikṣād ṛjīṣī ||

3.046.04a उरुं गभीरं जनुषाभ्युग्रं विश्वव्यचसमवतं मतीनाम् ।

3.046.04c इन्द्रं सोमासः प्रदिवि सुतासः समुद्रं न स्रवत आ विशन्ति ॥

3.046.04a uruṁ gabhīraṁ januṣābhy u1graṁ viśvavyacasam avatam matīnām |
3.046.04c indraṁ somāsaḥ pradivi sutāsaḥ samudraṁ na sravata ā viśanti ||

3.046.05a यं सोममिन्द्र पृथिवीद्यावा गर्भं न माता बिभृतस्त्वाया ।

3.046.05c तं ते हिन्वन्ति तमु ते मृजन्त्यध्वर्यवो वृषभ पातवा उ ॥

3.046.05a yaṁ somam indra pṛthivīdyāvā garbhaṁ na mātā bibhṛtas tvāyā |
3.046.05c taṁ te hinvanti tam u te mṛjanty adhvaryavo vṛṣabha pātavā u ||

3.047.01a मरुत्वाँ इन्द्र वृषभो रणाय पिबा सोममनुष्वधं मदाय ।

3.047.01c आ सिञ्चस्व जठरे मध्व ऊर्मिं त्वं राजासि प्रदिवः सुतानाम् ॥

3.047.01a marutvām̐ indra vṛṣabho raṇāya pibā somam anuṣvadham madāya |
3.047.01c ā siñcasva jaṭhare madhva ūrmiṁ tvaṁ rājāsi pradivaḥ sutānām ||

3.047.02a सजोषा इन्द्र सगणो मरुद्भिः सोमं पिब वृत्रहा शूर विद्वान् ।

3.047.02c जहि शत्रूँरप मृधो नुदस्वाथाभयं कृणुहि विश्वतो नः ॥

3.047.02a sajoṣā indra sagaṇo marudbhiḥ somam piba vṛtrahā śūra vidvān |
3.047.02c jahi śatrūm̐r apa mṛdho nudasvāthābhayaṁ kṛṇuhi viśvato naḥ ||

3.047.03a उत ऋतुभिर्ऋतुपाः पाहि सोममिन्द्र देवेभिः सखिभिः सुतं नः ।

3.047.03c याँ आभजो मरुतो ये त्वान्वहन्वृत्रमदधुस्तुभ्यमोजः ॥

3.047.03a uta ṛtubhir ṛtupāḥ pāhi somam indra devebhiḥ sakhibhiḥ sutaṁ naḥ |
3.047.03c yām̐ ābhajo maruto ye tvānv ahan vṛtram adadhus tubhyam ojaḥ ||

3.047.04a ये त्वाहिहत्ये मघवन्नवर्धन्ये शाम्बरे हरिवो ये गविष्टौ ।

3.047.04c ये त्वा नूनमनुमदन्ति विप्राः पिबेन्द्र सोमं सगणो मरुद्भिः ॥

3.047.04a ye tvāhihatye maghavann avardhan ye śāmbare harivo ye gaviṣṭau |
3.047.04c ye tvā nūnam anumadanti viprāḥ pibendra somaṁ sagaṇo marudbhiḥ ||

3.047.05a मरुत्वन्तं वृषभं वावृधानमकवारिं दिव्यं शासमिन्द्रम् ।

3.047.05c विश्वासाहमवसे नूतनायोग्रं सहोदामिह तं हुवेम ॥

3.047.05a marutvantaṁ vṛṣabhaṁ vāvṛdhānam akavāriṁ divyaṁ śāsam indram |
3.047.05c viśvāsāham avase nūtanāyograṁ sahodām iha taṁ huvema ||

3.048.01a सद्यो ह जातो वृषभः कनीनः प्रभर्तुमावदन्धसः सुतस्य ।

3.048.01c साधोः पिब प्रतिकामं यथा ते रसाशिरः प्रथमं सोम्यस्य ॥

3.048.01a sadyo ha jāto vṛṣabhaḥ kanīnaḥ prabhartum āvad andhasaḥ sutasya |
3.048.01c sādhoḥ piba pratikāmaṁ yathā te rasāśiraḥ prathamaṁ somyasya ||

3.048.02a यज्जायथास्तदहरस्य कामेऽंशोः पीयूषमपिबो गिरिष्ठाम् ।

3.048.02c तं ते माता परि योषा जनित्री महः पितुर्दम आसिञ्चदग्रे ॥

3.048.02a yaj jāyathās tad ahar asya kāme 'ṁśoḥ pīyūṣam apibo giriṣṭhām |
3.048.02c taṁ te mātā pari yoṣā janitrī mahaḥ pitur dama āsiñcad agre ||

3.048.03a उपस्थाय मातरमन्नमैट्ट तिग्ममपश्यदभि सोममूधः ।

3.048.03c प्रयावयन्नचरद्गृत्सो अन्यान्महानि चक्रे पुरुधप्रतीकः ॥

3.048.03a upasthāya mātaram annam aiṭṭa tigmam apaśyad abhi somam ūdhaḥ |
3.048.03c prayāvayann acarad gṛtso anyān mahāni cakre purudhapratīkaḥ ||

3.048.04a उग्रस्तुराषाळभिभूत्योजा यथावशं तन्वं चक्र एषः ।

3.048.04c त्वष्टारमिन्द्रो जनुषाभिभूयामुष्या सोममपिबच्चमूषु ॥

3.048.04a ugras turāṣāḷ abhibhūtyojā yathāvaśaṁ tanvaṁ cakra eṣaḥ |
3.048.04c tvaṣṭāram indro januṣābhibhūyāmuṣyā somam apibac camūṣu ||

3.048.05a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.048.05c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.048.05a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.048.05c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.049.01a शंसा महामिन्द्रं यस्मिन्विश्वा आ कृष्टयः सोमपाः काममव्यन्।

3.049.01c यं सुक्रतुं धिषणे विभ्वतष्टं घनं वृत्राणां जनयन्त देवाः॥

3.049.01a śaṁsā mahām indraṁ yasmin viśvā ā kṛṣṭayaḥ somapāḥ kāmam avyan |
3.049.01c yaṁ sukratuṁ dhiṣaṇe vibhvataṣṭaṁ ghanaṁ vṛtrāṇāṁ janayanta devāḥ ||

3.049.02a यं नु नकिः पृतनासु स्वराजं द्विता तरति नृतमं हरिष्ठाम्।

3.049.02c इनतमः सत्वभिर्यो ह शूषैः पृथुज्रया अमिनादायुर्दस्योः॥

3.049.02a yaṁ nu nakiḥ pṛtanāsu svarājaṁ dvitā tarati nṛtamaṁ hariṣṭhām |
3.049.02c inatamaḥ satvabhir yo ha śūṣaiḥ pṛthujrayā amināḍ āyur dasyoḥ ||

3.049.03a सहावा पृत्सु तरणिर्नार्वा व्यानशी रोदसी मेहनावान्।

3.049.03c भगो न कारे हव्यो मतीनां पितेव चारुः सुहवो वयोधाः॥

3.049.03a sahāvā pṛtsu taraṇir nārvā vyānaśī rodasī mehanāvān |
3.049.03c bhago na kāre havyo matīnām piteva cāruḥ suhavo vayodhāḥ ||

3.049.04a धर्ता दिवो रजसस्पृष्ट ऊर्ध्वो रथो न वायुर्वसुभिर्नियुत्वान्।

3.049.04c क्षपां वस्ता जनिता सूर्यस्य विभक्ता भागं धिषणेव वाजम्॥

3.049.04a dhartā divo rajasas pṛṣṭa ūrdhvo ratho na vāyur vasubhir niyutvān |
3.049.04c kṣapāṁ vastā janitā sūryasya vibhaktā bhāgaṁ dhiṣaṇeva vājam ||

3.049.05a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ।

3.049.05c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम्॥

3.049.05a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.049.05c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.050.01a इन्द्रः स्वाहा पिबतु यस्य सोम आगत्या तुम्रो वृषभो मरुत्वान्।

3.050.01c ओरुव्यचाः पृणतामेभिरन्नैरास्य हविस्तन्व१ः काममृध्याः॥

3.050.01a indraḥ svāhā pibatu yasya soma āgatyā tumro vṛṣabho marutvān |
3.050.01c oruvyacāḥ pṛṇatām ebhir annair āsya havis tanva1ḥ kāmam ṛdhyāḥ ||

3.050.02a आ ते सपर्यू जवसे युनज्मि ययोरनु प्रदिवः श्रुष्टिमावः ।

3.050.02c इह त्वा धेयुर्हरयः सुशिप्र पिबा त्वश्स्य सुषुतस्य चारोः ॥

3.050.02a ā te saparyū javase yunajmi yayor anu pradivaḥ śruṣṭim āvaḥ |
3.050.02c iha tvā dheyur harayaḥ suśipra pibā tv a1sya suṣutasya cāroḥ ||

3.050.03a गोभिर्मिमिक्षुं दधिरे सुपारमिन्द्रं ज्यैष्ठ्याय धायसे गृणानाः ।

3.050.03c मन्दानः सोमं पपिवाँ ऋजीषिन्समस्मभ्यं पुरुधा गा इषण्य ॥

3.050.03a gobhir mimikṣuṁ dadhire supāram indraṁ jyaiṣṭhyāya dhāyase gṛṇānāḥ |
3.050.03c mandānaḥ somam papivām̐ ṛjīṣin sam asmabhyam purudhā gā iṣaṇya ||

3.050.04a इमं कामं मन्दया गोभिरश्वैश्चन्द्रवता राधसा पप्रथश्च ।

3.050.04c स्वर्यवो मतिभिस्तुभ्यं विप्रा इन्द्राय वाहः कुशिकासो अक्रन् ॥

3.050.04a imaṁ kāmam mandayā gobhir aśvaiś candravatā rādhasā paprathaś ca |
3.050.04c svaryavo matibhis tubhyaṁ viprā indrāya vāhaḥ kuśikāso akran ||

3.050.05a शुनं हुवेम मघवानमिन्द्रमस्मिन्भरे नृतमं वाजसातौ ।

3.050.05c शृण्वन्तमुग्रमूतये समत्सु घ्नन्तं वृत्राणि संजितं धनानाम् ॥

3.050.05a śunaṁ huvema maghavānam indram asmin bhare nṛtamaṁ vājasātau |
3.050.05c śṛṇvantam ugram ūtaye samatsu ghnantaṁ vṛtrāṇi sañjitaṁ dhanānām ||

3.051.01a चर्षणीधृतं मघवानमुक्थ्य१मिन्द्रं गिरो बृहतीरभ्यनूषत ।

3.051.01c वावृधानं पुरुहूतं सुवृक्तिभिरमर्त्यं जरमाणं दिवेदिवे ॥

3.051.01a carṣaṇīdhṛtam maghavānam ukthya1m indraṁ giro bṛhatīr abhy anūṣata |
3.051.01c vāvṛdhānam puruhūtaṁ suvṛktibhir amartyaṁ jaramāṇaṁ dive-dive ||

3.051.02a शतक्रतुमर्णवं शाकिनं नरं गिरो म इन्द्रमुप यन्ति विश्वतः ।

3.051.02c वाजसनिं पूर्भिदं तूर्णिमप्तुरं धामसाचमभिषाचं स्वर्विदम् ॥

3.051.02a śatakratum arṇavaṁ śākinaṁ naraṁ giro ma indram upa yanti viśvataḥ |
3.051.02c vājasanim pūrbhidaṁ tūrṇim apturaṁ dhāmasācam abhiṣācaṁ svarvidam ||

3.051.03a आकरे वसोर्जरिता पनस्यतेऽनेहस स्तुभ इन्द्रो दुवस्यति ।

3.051.03c विवस्वतः सदन आ हि पिप्रिये सत्रासाहमभिमातिहनं स्तुहि ॥

3.051.03a ākare vasor jaritā panasyate 'nehasa stubha indro duvasyati |
3.051.03c vivasvataḥ sadana ā hi pipriye satrāsāham abhimātihanaṁ stuhi ||

3.051.04a नृणामु त्वा नृतमं गीर्भिरुक्थैरभि प्र वीरमर्चता सबाधः ।

3.051.04c सं सहसे पुरुमायो जिहीते नमो अस्य प्रदिव एक ईशे ॥

3.051.04a nṛṇām u tvā nṛtamaṁ gīrbhir ukthair abhi pra vīram arcatā sabādhaḥ |
3.051.04c saṁ sahase purumāyo jihīte namo asya pradiva eka īśe ||

3.051.05a पूर्वीरस्य निष्षिधो मर्त्येषु पुरू वसूनि पृथिवी बिभर्ति ।

3.051.05c इन्द्राय द्याव ओषधीरुतापो रयिं रक्षन्ति जीरयो वनानि ॥

3.051.05a pūrvīr asya niṣṣidho martyeṣu purū vasūni pṛthivī bibharti |
3.051.05c indrāya dyāva oṣadhīr utāpo rayiṁ rakṣanti jīrayo vanāni ||

3.051.06a तुभ्यं ब्रह्माणि गिर इन्द्र तुभ्यं सत्रा दधिरे हरिवो जुषस्व ।

3.051.06c बोध्या३पिरवसो नूतनस्य सखे वसो जरितृभ्यो वयो धाः ॥

3.051.06a tubhyam brahmāṇi gira indra tubhyaṁ satrā dadhire harivo juṣasva |
3.051.06c bodhy ā3pir avaso nūtanasya sakhe vaso jaritṛbhyo vayo dhāḥ ||

3.051.07a इन्द्र मरुत्व इह पाहि सोमं यथा शार्याते अपिबः सुतस्य ।

3.051.07c तव प्रणीती तव शूर शर्मन्ना विवासन्ति कवयः सुयज्ञाः ॥

3.051.07a indra marutva iha pāhi somaṁ yathā śāryāte apibaḥ sutasya |
3.051.07c tava praṇītī tava śūra śarmann ā vivāsanti kavayaḥ suyajñāḥ ||

3.051.08a स वावशान इह पाहि सोमं मरुद्भिरिन्द्र सखिभिः सुतं नः ।

3.051.08c जातं यत्त्वा परि देवा अभूषन्महे भराय पुरुहूत विश्वे ॥

3.051.08a sa vāvaśāna iha pāhi somam marudbhir indra sakhibhiḥ sutaṁ naḥ |
3.051.08c jātaṁ yat tvā pari devā abhūṣan mahe bharāya puruhūta viśve ||

3.051.09a अप्तूर्ये मरुत आपिरेषोऽमन्दन्निन्द्रमनु दातिवाराः ।

3.051.09c तेभिः साकं पिबतु वृत्रखादः सुतं सोमं दाशुषः स्वे सधस्थे ॥

3.051.09a aptūrye maruta āpir eṣo 'mandann indram anu dātivārāḥ |

3.051.09c tebhiḥ sākam pibatu vṛtrakhādaḥ sutaṁ somaṁ dāśuṣaḥ sve sadhasthe ||

3.051.10a इदं ह्यन्वोजसा सुतं राधानां पते ।

3.051.10c पिबा त्व१स्य गिर्वणः ॥

3.051.10a idaṁ hy anv ojasā sutaṁ rādhānām pate |
3.051.10c pibā tv a1sya girvaṇaḥ ||

3.051.11a यस्ते अनु स्वधामसत्सुते नि यच्छ तन्वम् ।

3.051.11c स त्वा ममत्तु सोम्यम् ॥

3.051.11a yas te anu svadhām asat sute ni yaccha tanvam |
3.051.11c sa tvā mamattu somyam ||

3.051.12a प्र ते अश्नोतु कुक्ष्योः प्रेन्द्र ब्रह्मणा शिरः ।

3.051.12c प्र बाहू शूर राधसे ॥

3.051.12a pra te aśnotu kukṣyoḥ prendra brahmaṇā śiraḥ |
3.051.12c pra bāhū śūra rādhase ||

3.052.01a धानावन्तं करम्भिणमपूपवन्तमुक्थिनम् ।

3.052.01c इन्द्र प्रातर्जुषस्व नः ॥

3.052.01a dhānāvantaṁ karambhiṇam apūpavantam ukthinam |
3.052.01c indra prātar juṣasva naḥ ||

3.052.02a पुरोळाशं पचत्यं जुषस्वेन्द्रा गुरस्व च ।

3.052.02c तुभ्यं हव्यानि सिस्रते ॥

3.052.02a puroḷāśam pacatyaṁ juṣasvendrā gurasva ca |
3.052.02c tubhyaṁ havyāni sisrate ||

3.052.03a पुरोळाशं च नो घसो जोषयासे गिरश्च नः ।

3.052.03c वधूयुरिव योषणाम् ॥

3.052.03a puroḷāśaṁ ca no ghaso joṣayāse giraś ca naḥ |
3.052.03c vadhūyur iva yoṣaṇām ||

3.052.04a पुरोळाशं सनश्रुत प्रातःसावे जुषस्व नः ।

3.052.04c इन्द्र क्रतुर्हि ते बृहन् ॥

3.052.04a puroḷāśaṁ sanaśruta prātaḥsāve juṣasva naḥ |
3.052.04c indra kratur hi te bṛhan ||

3.052.05a माध्यंदिनस्य सवनस्य धानाः पुरोळाशमिन्द्र कृष्वेह चारुम् ।

3.052.05c प्र यत्स्तोता जरिता तूर्ण्यर्थो वृषायमाण उप गीर्भिरीट्टे ॥

3.052.05a mādhyandinasya savanasya dhānāḥ puroḷāśam indra kṛṣveha cārum |
3.052.05c pra yat stotā jaritā tūrṇyartho vṛṣāyamāṇa upa gīrbhir īṭṭe ||

3.052.06a तृतीये धानाः सवने पुरुष्टुत पुरोळाशमाहुतं मामहस्व नः ।

3.052.06c ऋभुमन्तं वाजवन्तं त्वा कवे प्रयस्वन्त उप शिक्षेम धीतिभिः ॥

3.052.06a tṛtīye dhānāḥ savane puruṣṭuta puroḷāśam āhutam māmahasva naḥ |
3.052.06c ṛbhumantaṁ vājavantaṁ tvā kave prayasvanta upa śikṣema dhītibhiḥ ||

3.052.07a पूषण्वते ते चकृमा करम्भं हरिवते हर्यश्वाय धानाः ।

3.052.07c अपूपमद्धि सगणो मरुद्भिः सोमं पिब वृत्रहा शूर विद्वान् ॥

3.052.07a pūṣaṇvate te cakṛmā karambhaṁ harivate haryaśvāya dhānāḥ |
3.052.07c apūpam addhi sagaṇo marudbhiḥ somam piba vṛtrahā śūra vidvān ||

3.052.08a प्रति धाना भरत तूयमस्मै पुरोळाशं वीरतमाय नृणाम् ।

3.052.08c दिवेदिवे सदृशीरिन्द्र तुभ्यं वर्धन्तु त्वा सोमपेयाय धृष्णो ॥

3.052.08a prati dhānā bharata tūyam asmai puroḷāśaṁ vīratamāya nṛṇām |
3.052.08c dive-dive sadṛśīr indra tubhyaṁ vardhantu tvā somapeyāya dhṛṣṇo ||

3.053.01a इन्द्रापर्वता बृहता रथेन वामीरिष आ वहतं सुवीराः ।

3.053.01c वीतं हव्यान्यध्वरेषु देवा वर्धेथां गीर्भिरिळया मदन्ता ॥

3.053.01a indrāparvatā bṛhatā rathena vāmīr iṣa ā vahataṁ suvīrāḥ |
3.053.01c vītaṁ havyāny adhvareṣu devā vardhethāṁ gīrbhir iḷayā madantā ||

3.053.02a तिष्ठा सु कं मघवन्मा परा गाः सोमस्य नु त्वा सुषुतस्य यक्षि ।

3.053.02c पितुर्न पुत्रः सिचमा रभे त इन्द्र स्वादिष्ठया गिरा शचीवः ॥

3.053.02a tiṣṭhā su kam maghavan mā parā gāḥ somasya nu tvā susutasya yakṣi |
3.053.02c pitur na putraḥ sicam ā rabhe ta indra svādiṣṭhayā girā śacīvaḥ ||

3.053.03a शंसावाध्वर्यो प्रति मे गृणीहीन्द्राय वाहः कृणवाव जुष्टम् ।

3.053.03c एदं बर्हिर्यजमानस्य सीदाथा च भूदुक्थमिन्द्राय शस्तम् ॥

3.053.03a śaṁsāvādhvaryo prati me gṛṇīhīndrāya vāhaḥ kṛṇavāva juṣṭam |
3.053.03c edam barhir yajamānasya sīdāthā ca bhūd uktham indrāya śastam ||

3.053.04a जायेदस्तं मघवन्सेदु योनिस्तदित्त्वा युक्ता हरयो वहन्तु ।

3.053.04c यदा कदा च सुनवाम सोममग्निष्ट्वा दूतो धन्वात्यच्छ ॥

3.053.04a jāyed astam maghavan sed u yonis tad it tvā yuktā harayo vahantu |
3.053.04c yadā kadā ca sunavāma somam agniṣ ṭvā dūto dhanvāty accha ||

3.053.05a परा याहि मघवन्ना च याहीन्द्र भ्रातरुभयत्रा ते अर्थम् ।

3.053.05c यत्रा रथस्य बृहतो निधानं विमोचनं वाजिनो रासभस्य ॥

3.053.05a parā yāhi maghavann ā ca yāhīndra bhrātar ubhayatrā te artham |
3.053.05c yatrā rathasya bṛhato nidhānaṁ vimocanaṁ vājino rāsabhasya ||

3.053.06a अपाः सोममस्तमिन्द्र प्र याहि कल्याणीर्जाया सुरणं गृहे ते ।

3.053.06c यत्रा रथस्य बृहतो निधानं विमोचनं वाजिनो दक्षिणावत् ॥

3.053.06a apāḥ somam astam indra pra yāhi kalyāṇīr jāyā suraṇaṁ gṛhe te |
3.053.06c yatrā rathasya bṛhato nidhānaṁ vimocanaṁ vājino dakṣiṇāvat ||

3.053.07a इमे भोजा अङ्गिरसो विरूपा दिवस्पुत्रासो असुरस्य वीराः ।

3.053.07c विश्वामित्राय ददतो मघानि सहस्रसावे प्र तिरन्त आयुः ॥

3.053.07a ime bhojā aṅgiraso virūpā divas putrāso asurasya vīrāḥ |
3.053.07c viśvāmitrāya dadato maghāni sahasrasāve pra tiranta āyuḥ ||

3.053.08a रूपंरूपं मघवा बोभवीति मायाः कृण्वानस्तन्वं१ परि स्वाम् ।

3.053.08c त्रिर्यद्दिवः परि मुहूर्तमागात्स्वैर्मन्त्रैरनृतुपा ऋतावा ॥

3.053.08a rūpaṁ-rūpam maghavā bobhavīti māyāḥ kṛṇvānas tanva1m pari svām |

3.053.08c trir yad divaḥ pari muhūrtam āgāt svair mantrair anṛtupā ṛtāvā ||

3.053.09a महाँ ऋषिर्देवजा देवजूतोऽस्तभ्नात्सिन्धुमर्णवं नृचक्षाः ।

3.053.09c विश्वामित्रो यदवहत्सुदासमप्रियायत कुशिकेभिरिन्द्रः ॥

3.053.09a mahām̐ ṛṣir devajā devajūto 'stabhnāt sindhum arṇavaṁ nṛcakṣāḥ |

3.053.09c viśvāmitro yad avahat sudāsam apriyāyata kuśikebhir indraḥ ||

3.053.10a हंसा इव कृणुथ श्लोकमद्रिभिर्मदन्तो गीर्भिरध्वरे सुते सचा ।

3.053.10c देवेभिर्विप्रा ऋषयो नृचक्षसो वि पिबध्वं कुशिकाः सोम्यं मधु ॥

3.053.10a haṁsā iva kṛṇutha ślokam adribhir madanto gīrbhir adhvare sute sacā |

3.053.10c devebhir viprā ṛṣayo nṛcakṣaso vi pibadhvaṁ kuśikāḥ somyam madhu ||

3.053.11a उप प्रेत कुशिकाश्चेतयध्वमश्वं राये प्र मुञ्चता सुदासः ।

3.053.11c राजा वृत्रं जङ्घनत्प्रागपागुदगथा यजाते वर आ पृथिव्याः ॥

3.053.11a upa preta kuśikāś cetayadhvam aśvaṁ rāye pra muñcatā sudāsaḥ |

3.053.11c rājā vṛtraṁ jaṅghanat prāg apāg udag athā yajāte vara ā pṛthivyāḥ ||

3.053.12a य इमे रोदसी उभे अहमिन्द्रमतुष्टवम् ।

3.053.12c विश्वामित्रस्य रक्षति ब्रह्मेदं भारतं जनम् ॥

3.053.12a ya ime rodasī ubhe aham indram atuṣṭavam |

3.053.12c viśvāmitrasya rakṣati brahmedam bhāratam janam ||

3.053.13a विश्वामित्रा अरासत ब्रह्मेन्द्राय वज्रिणे ।

3.053.13c करदिन्नः सुराधसः ॥

3.053.13a viśvāmitrā arāsata brahmendrāya vajriṇe |

3.053.13c karad in naḥ surādhasaḥ ||

3.053.14a किं ते कृण्वन्ति कीकटेषु गावो नाशिरं दुह्रे न तपन्ति घर्मम् ।

3.053.14c आ नो भर प्रमगन्दस्य वेदो नैचाशाखं मघवन्रन्धया नः ॥

3.053.14a kiṁ te kṛṇvanti kīkaṭeṣu gāvo nāśiraṁ duhre na tapanti gharmam |

3.053.14c ā no bhara pramagandasya vedo naicāśākham maghavan randhayā naḥ ||

3.053.15a ससर्परीरमतिं बाधमाना बृहन्मिमाय जमदग्निदत्ता ।

3.053.15c आ सूर्यस्य दुहिता ततान श्रवो देवेष्वमृतमजुर्यम् ॥

3.053.15a sasarparīr amatiṁ bādhamānā bṛhan mimāya jamadagnidattā |
3.053.15c ā sūryasya duhitā tatāna śravo deveṣv amṛtam ajuryam ||

3.053.16a ससर्परीरभरत्तूयमेभ्योऽधि श्रवः पाञ्चजन्यासु कृष्टिषु ।

3.053.16c सा पक्ष्या३ नव्यमायुर्दधाना यां मे पलस्तिजमदग्नयो ददुः ॥

3.053.16a sasarparīr abharat tūyam ebhyo 'dhi śravaḥ pāñcajanyāsu kṛṣṭiṣu |
3.053.16c sā pakṣyā3 navyam āyur dadhānā yām me palastijamadagnayo daduḥ ||

3.053.17a स्थिरौ गावौ भवतां वीळुरक्षो मेषा वि वर्हि मा युगं वि शारि ।

3.053.17c इन्द्रः पातल्ये ददतां शरीतोररिष्टनेमे अभि नः सचस्व ॥

3.053.17a sthirau gāvau bhavatāṁ vīḻur akṣo meṣā vi varhi mā yugaṁ vi śāri |
3.053.17c indraḥ pātalye dadatāṁ śarītor ariṣṭaneme abhi naḥ sacasva ||

3.053.18a बलं धेहि तनूषु नो बलमिन्द्रानळुत्सु नः ।

3.053.18c बलं तोकाय तनयाय जीवसे त्वं हि बलदा असि ॥

3.053.18a balaṁ dhehi tanūṣu no balam indrānaḻutsu naḥ |
3.053.18c balaṁ tokāya tanayāya jīvase tvaṁ hi baladā asi ||

3.053.19a अभि व्ययस्व खदिरस्य सारमोजो धेहि स्पन्दने शिंशपायाम् ।

3.053.19c अक्ष वीळो वीळित वीळयस्व मा यामादस्मादव जीहिपो नः ॥

3.053.19a abhi vyayasva khadirasya sāram ojo dhehi spandane śiṁśapāyām |
3.053.19c akṣa vīḻo vīḻita vīḻayasva mā yāmād asmād ava jīhipo naḥ ||

3.053.20a अयमस्मान्वनस्पतिर्मा च हा मा च रीरिषत् ।

3.053.20c स्वस्त्या गृहेभ्य आवसा आ विमोचनात् ॥

3.053.20a ayam asmān vanaspatir mā ca hā mā ca rīriṣat |
3.053.20c svasty ā gṛhebhya āvasā ā vimocanāt ||

3.053.21a इन्द्रोतिभिर्बहुलाभिर्नो अद्य याच्छ्रेष्ठाभिर्मघवञ्छूर जिन्व ।

3.053.21c यो नो द्वेष्टयधरः सस्पदीष्ट यमु द्विष्मस्तमु प्राणो जहातु ॥

3.053.21a indrotibhir bahulābhir no adya yācchreṣṭhābhir maghavañ chūra jinva |

3.053.21c yo no dveṣṭy adharaḥ sas padīṣṭa yam u dviṣmas tam u prāṇo jahātu ||

3.053.22a परशुं चिद्वि तपति शिम्बलं चिद्वि वृश्चति ।

3.053.22c उखा चिदिन्द्र येषन्ती प्रयस्ता फेनमस्यति ॥

3.053.22a paraśuṁ cid vi tapati śimbalaṁ cid vi vṛścati |
3.053.22c ukhā cid indra yeṣantī prayastā phenam asyati ||

3.053.23a न सायकस्य चिकिते जनासो लोधं नयन्ति पशु मन्यमानाः ।

3.053.23c नावाजिनं वाजिना हासयन्ति न गर्दभं पुरो अश्वान्नयन्ति ॥

3.053.23a na sāyakasya cikite janāso lodhaṁ nayanti paśu manyamānāḥ |
3.053.23c nāvājinaṁ vājinā hāsayanti na gardabham puro aśvān nayanti ||

3.053.24a इम इन्द्र भरतस्य पुत्रा अपपित्वं चिकितुर्न प्रपित्वम् ।

3.053.24c हिन्वन्त्यश्वमरणं न नित्यं ज्यावाजं परि णयन्त्याजौ ॥

3.053.24a ima indra bharatasya putrā apapitvaṁ cikitur na prapitvam |
3.053.24c hinvanty aśvam araṇaṁ na nityaṁ jyāvājam pari ṇayanty ājau ||

3.054.01a इमं महे विदथ्याय शूषं शश्वत्कृत्व ईड्याय प्र जभ्रुः ।

3.054.01c शृणोतु नो दम्येभिरनीकैः शृणोत्वग्निर्दिव्यैरजस्रः ॥

3.054.01a imam mahe vidathyāya śūṣaṁ śaśvat kṛtva īḍyāya pra jabhruḥ |
3.054.01c śṛṇotu no damyebhir anīkaiḥ śṛṇotv agnir divyair ajasraḥ ||

3.054.02a महि महे दिवे अर्चा पृथिव्यै कामो म इच्छञ्चरति प्रजानन् ।

3.054.02c ययोर्ह स्तोमे विदथेषु देवाः सपर्यवो मादयन्ते सचायोः ॥

3.054.02a mahi mahe dive arcā pṛthivyai kāmo ma icchañ carati prajānan |
3.054.02c yayor ha stome vidatheṣu devāḥ saparyavo mādayante sacāyoḥ ||

3.054.03a युवोरृतं रोदसी सत्यमस्तु महे षु णः सुविताय प्र भूतम् ।

3.054.03c इदं दिवे नमो अग्ने पृथिव्यै सपर्यामि प्रयसा यामि रत्नम् ॥

3.054.03a yuvor ṛtaṁ rodasī satyam astu mahe ṣu ṇaḥ suvitāya pra bhūtam |
3.054.03c idaṁ dive namo agne pṛthivyai saparyāmi prayasā yāmi ratnam ||

3.054.04a उतो हि वां पूर्व्या आविविद्र ऋतावरी रोदसी सत्यवाचः ।

3.054.04c नरश्चिद्वां समिथे शूरसातौ ववन्दिरे पृथिवि वेविदानाः ॥

3.054.04a u̱to hi vā̍m pū̱rvyā ā̍vivi̱dra ṛ̱tā̍varī rodasī satya̱vācaḥ̍ |
3.054.04c nara̍ś cid vā̍ṁ sami̱the śū̍rasātau vavandi̱re pṛ̍thivi̱ vevi̍dānāḥ ||

3.054.05a को अद्धा वेद क इह प्र वोचद्देवाँ अच्छा पथ्या३ का समेति ।

3.054.05c ददृश्र एषामवमा सदांसि परेषु या गुह्येषु व्रतेषु ॥

3.054.05a ko a̱ddhā ve̍da̱ ka i̱ha pra vo̍cad de̱vām̐ acchā̍ pa̱thyā̱3̱ kā sam e̍ti |
3.054.05c dadṛ̍śra eṣām ava̱mā sadā̍ṁsi̱ pare̍ṣu̱ yā guhye̍ṣu vra̱teṣu̍ ||

3.054.06a कविर्नृचक्षा अभि षीमचष्ट ऋतस्य योना विघृते मदन्ती ।

3.054.06c नाना चक्राते सदनं यथा वेः समानेन क्रतुना संविदाने ॥

3.054.06a ka̱vir nṛ̱cakṣā̍ a̱bhi ṣī̍m acaṣṭa ṛ̱tasya̱ yonā̱ vighṛ̍te̱ mada̍ntī |
3.054.06c nānā̍ cakrāte̱ sada̍na̱ṁ yathā̱ veḥ sa̍mā̱nena̱ kratu̍nā saṁvidā̱ne ||

3.054.07a समान्या वियुते दूरेअन्ते ध्रुवे पदे तस्थतुर्जागरूके ।

3.054.07c उत स्वसारा युवती भवन्ती आदु ब्रुवाते मिथुनानि नाम ॥

3.054.07a sa̱mā̱nyā viyu̍te dū̱rea̍nte dhru̱ve pa̱de ta̍sthatur jāga̱rūke̍ |
3.054.07c u̱ta svasā̍rā yuva̱tī bhava̍ntī̱ ād u̍ bruvāte mithu̱nāni̱ nāma̍ ||

3.054.08a विश्वेदेते जनिमा सं विविक्तो महो देवान्बिभ्रती न व्यथेते ।

3.054.08c एजद्ध्रुवं पत्यते विश्वमेकं चरत्पतत्रि विषुणं वि जातम् ॥

3.054.08a viśved e̱te jani̍mā̱ saṁ vi̍vikto ma̱ho de̱vān bibhra̍tī̱ na vya̍thete |
3.054.08c eja̍d dhru̱vam pa̍tyate̱ viśva̱m eka̱ṁ cara̍t pata̱tri viṣu̍ṇa̱ṁ vi jā̱tam ||

3.054.09a सना पुराणमध्येम्यारान्महः पितुर्जनितुर्जामि तन्नः ।

3.054.09c देवासो यत्र पनितार एवैरुरौ पथि व्युते तस्थुरन्तः ॥

3.054.09a sanā̍ purā̱ṇam adhy e̍my ā̱rān ma̱haḥ pi̱tur ja̍ni̱tur jā̱mi tan na̍ḥ |
3.054.09c de̱vāso̱ yatra̍ pani̱tāra̱ evair u̱rau pa̱thi vyu̍te ta̱sthur a̱ntaḥ ||

3.054.10a इमं स्तोमं रोदसी प्र ब्रवीम्यृदूदराः शृण्वन्नग्निजिह्वाः ।

3.054.10c मित्रः सम्राजो वरुणो युवान आदित्यासः कवयः पप्रथानाः ॥

3.054.10a imaṁ stomaṁ rodasī pra bravīmy ṛdūdarāḥ śṛṇavann agnijihvāḥ ।
3.054.10c mitraḥ samrājo varuṇo yuvāna ādityāsaḥ kavayaḥ paprathānāḥ ।।

3.054.11a हिरण्यपाणिः सविता सुजिह्वस्त्रिरा दिवो विदथे पत्यमानः ।

3.054.11c देवेषु च सवितः श्लोकमश्रेरादस्मभ्यमा सुव सर्वतातिम् ॥

3.054.11a hiraṇyapāṇiḥ savitā sujihvas trir ā divo vidathe patyamānaḥ ।
3.054.11c deveṣu ca savitaḥ ślokam aśrer ād asmabhyam ā suva sarvatātim ।।

3.054.12a सुकृत्सुपाणिः स्ववाँ ऋतावा देवस्त्वष्टावसे तानि नो धात् ।

3.054.12c पूषण्वन्त ऋभवो मादयध्वमूर्ध्वग्रावाणो अध्वरमतष्ट ॥

3.054.12a sukṛt supāṇiḥ svavām̐ ṛtāvā devas tvaṣṭāvase tāni no dhāt ।
3.054.12c pūṣaṇvanta ṛbhavo mādayadhvam ūrdhvagrāvāṇo adhvaram ataṣṭa ।।

3.054.13a विद्युद्रथा मरुत ऋष्टिमन्तो दिवो मर्या ऋतजाता अयासः ।

3.054.13c सरस्वती शृणवन्यज्ञियासो धाता रयिं सहवीरं तुरासः ॥

3.054.13a vidyudrathā maruta ṛṣṭimanto divo maryā ṛtajātā ayāsaḥ ।
3.054.13c sarasvatī śṛṇavan yajñiyāso dhātā rayiṁ sahavīraṁ turāsaḥ ।।

3.054.14a विष्णुं स्तोमासः पुरुदस्ममर्का भगस्येव कारिणो यामनि ग्मन् ।

3.054.14c उरुक्रमः ककुहो यस्य पूर्वीर्न मर्धन्ति युवतयो जनित्रीः ॥

3.054.14a viṣṇuṁ stomāsaḥ purudasmam arkā bhagasyeva kāriṇo yāmani gman ।
3.054.14c urukramaḥ kakuho yasya pūrvīr na mardhanti yuvatayo janitrīḥ ।।

3.054.15a इन्द्रो विश्वैर्वीर्यै३ः पत्यमान उभे आ पप्रौ रोदसी महित्वा ।

3.054.15c पुरंदरो वृत्रहा धृष्णुषेणः संगृभ्या न आ भरा भूरि पश्वः ॥

3.054.15a indro viśvair vīryai3ḥ patyamāna ubhe ā paprau rodasī mahitvā ।
3.054.15c purandaro vṛtrahā dhṛṣṇuṣeṇaḥ saṅgṛbhyā na ā bharā bhūri paśvaḥ ।।

3.054.16a नासत्या मे पितरा बन्धुपृच्छा सजात्यमश्विनोश्चारु नाम ।

3.054.16c युवं हि स्थो रयिदौ नो रयीणां दात्रं रक्षेथे अकवैरदब्धा ॥

3.054.16a nāsatyā me pitarā bandhupṛcchā sajātyam aśvinoś cāru nāma ।

3.054.16c yuvaṁ hi stho rayidau no rayīṇāṁ dātraṁ rakṣethe akavair adabdhā ||

3.054.17a महत्तद्वः कवयश्चारु नाम यद्ध देवा भवथ विश्व इन्द्रे ।

3.054.17c सख ऋभुभिः पुरुहूत प्रियेभिरिमां धियं सातये तक्षता नः ॥

3.054.17a mahat tad vaḥ kavayaś cāru nāma yad dha devā bhavatha viśva indre |
3.054.17c sakha ṛbhubhiḥ puruhūta priyebhir imāṁ dhiyaṁ sātaye takṣatā naḥ ||

3.054.18a अर्यमा णो अदितिर्यज्ञियासोऽदब्धानि वरुणस्य व्रतानि ।

3.054.18c युयोत नो अनपत्यानि गन्तोः प्रजावान्नः पशुमाँ अस्तु गातुः ॥

3.054.18a aryamā ṇo aditir yajñiyāso 'dabdhāni varuṇasya vratāni |
3.054.18c yuyota no anapatyāni gantoḥ prajāvān naḥ paśumām̐ astu gātuḥ ||

3.054.19a देवानां दूतः पुरुध प्रसूतोऽनागान्नो वोचतु सर्वताता ।

3.054.19c शृणोतु नः पृथिवी द्यौरुतापः सूर्यो नक्षत्रैरुर्व१न्तरिक्षम् ॥

3.054.19a devānāṁ dūtaḥ purudha prasūto 'nāgān no vocatu sarvatātā |
3.054.19c śṛṇotu naḥ pṛthivī dyaur utāpaḥ sūryo nakṣatrair urv a1ntarikṣam ||

3.054.20a शृण्वन्तु नो वृषणः पर्वतासो ध्रुवक्षेमास इळया मदन्तः ।

3.054.20c आदित्यैर्नो अदितिः शृणोतु यच्छन्तु नो मरुतः शर्म भद्रम् ॥

3.054.20a śṛṇvantu no vṛṣaṇaḥ parvatāso dhruvakṣemāsa iḷayā madantaḥ |
3.054.20c ādityair no aditiḥ śṛṇotu yacchantu no marutaḥ śarma bhadram ||

3.054.21a सदा सुगः पितुमाँ अस्तु पन्था मध्वा देवा ओषधीः सं पिपृक्त ।

3.054.21c भगो मे अग्ने सख्ये न मृध्या उद्रायो अश्यां सदनं पुरुक्षोः ॥

3.054.21a sadā sugaḥ pitumām̐ astu panthā madhvā devā oṣadhīḥ sam pipṛkta |
3.054.21c bhago me agne sakhye na mṛdhyā ud rāyo aśyāṁ sadanam purukṣoḥ ||

3.054.22a स्वदस्व हव्या समिषो दिदीह्यस्मद्र्य१क्सं मिमीहि श्रवांसि ।

3.054.22c विश्वाँ अग्ने पृत्सु ताञ्जेषि शत्रूनहा विश्वा सुमना दीदिही नः ॥

3.054.22a svadasva havyā sam iṣo didīhy asmadrya1k sam mimīhi śravāṁsi |
3.054.22c viśvām̐ agne pṛtsu tāñ jeṣi śatrūn ahā viśvā sumanā dīdihī naḥ ||

3.055.01a उषसः पूर्वा अध यद्व्यूषुर्महद्वि जज्ञे अक्षरं पदे गोः ।

3.055.01c व्रता देवानामुप नु प्रभूषन्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.01a uṣasaḥ pūrvā adha yad vyūṣur mahad vi jajñe akṣaram pade goḥ |
3.055.01c vratā devānām upa nu prabhūṣan mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.02a मो षू णो अत्र जुहुरन्त देवा मा पूर्वे अग्ने पितरः पदज्ञाः ।

3.055.02c पुराण्योः सद्मनोः केतुरन्तर्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.02a mo ṣū ṇo atra juhuranta devā mā pūrve agne pitaraḥ padajñāḥ |
3.055.02c purāṇyoḥ sadmanoḥ ketur antar mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.03a वि मे पुरुत्रा पतयन्ति कामाः शम्यच्छा दीद्ये पूर्व्याणि ।

3.055.03c समिद्धे अग्नावृतमिद्वदेम महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.03a vi me purutrā patayanti kāmāḥ śamy acchā dīdye pūrvyāṇi |
3.055.03c samiddhe agnāv ṛtam id vadema mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.04a समानो राजा विभृतः पुरुत्रा शये शयासु प्रयुतो वनानु ।

3.055.04c अन्या वत्सं भरति क्षेति माता महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.04a samāno rājā vibhṛtaḥ purutrā śaye śayāsu prayuto vanānu |
3.055.04c anyā vatsam bharati kṣeti mātā mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.05a आक्षित्पूर्वास्वपरा अनूरुत्सद्यो जातासु तरुणीष्वन्तः ।

3.055.05c अन्तर्वतीः सुवते अप्रवीता महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.05a ākṣit pūrvāsv aparā anūrut sadyo jātāsu taruṇīṣv antaḥ |
3.055.05c antarvatīḥ suvate apravītā mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.06a शयुः परस्तादध नु द्विमाताबन्धनश्चरति वत्स एकः ।

3.055.06c मित्रस्य ता वरुणस्य व्रतानि महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.06a śayuḥ parastād adha nu dvimātābandhanaś carati vatsa ekaḥ |
3.055.06c mitrasya tā varuṇasya vratāni mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.07a द्विमाता होता विदथेषु सम्राळन्वग्रं चरति क्षेति बुध्नः ।

3.055.07c प्र रण्यानि रण्यवाचो भरन्ते महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.07a dvimātā hotā vidatheṣu samrāḷ anv agraṁ carati kṣeti budhnaḥ |
3.055.07c pra raṇyāni raṇyavāco bharante mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.08a शूरस्येव युध्यतो अन्तमस्य प्रतीचीनं ददृशे विश्वमायत् ।

3.055.08c अन्तर्मतिश्चरति निष्षिधं गोर्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.08a śūrasyeva yudhyato antamasya pratīcīnaṁ dadṛśe viśvam āyat |
3.055.08c antar matiś carati niṣṣidhaṁ gor mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.09a नि वेवेति पलितो दूत आस्वन्तर्महाँश्चरति रोचनेन ।

3.055.09c वपूंषि बिभ्रदभि नो वि चष्टे महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.09a ni veveti palito dūta āsv antar mahām̐ś carati rocanena |
3.055.09c vapūṁṣi bibhrad abhi no vi caṣṭe mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.10a विष्णुर्गोपाः परमं पाति पाथः प्रिया धामान्यमृता दधानः ।

3.055.10c अग्निष्टा विश्वा भुवनानि वेद महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.10a viṣṇur gopāḥ paramam pāti pāthaḥ priyā dhāmāny amṛtā dadhānaḥ |
3.055.10c agniṣ ṭā viśvā bhuvanāni veda mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.11a नाना चक्राते यम्या३ वपूंषि तयोरन्यद्रोचते कृष्णमन्यत् ।

3.055.11c श्यावी च यदरुषी च स्वसारौ महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.11a nānā cakrāte yamyā3 vapūṁṣi tayor anyad rocate kṛṣṇam anyat |
3.055.11c śyāvī ca yad aruṣī ca svasārau mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.12a माता च यत्र दुहिता च धेनू सबर्दुघे धापयेते समीची ।

3.055.12c ऋतस्य ते सदसीळे अन्तर्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.12a mātā ca yatra duhitā ca dhenū sabardughe dhāpayete samīcī |
3.055.12c ṛtasya te sadasīḷe antar mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.13a अन्यस्या वत्सं रिहती मिमाय कया भुवा नि दधे धेनुरूधः ।

3.055.13c ऋतस्य सा पयसापिन्वतेळा महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.13a anyasyā vatsaṁ rihatī mimāya kayā bhuvā ni dadhe dhenur ūdhaḥ |

3.055.13c ṛtasya sā payasāpinvateḷā mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.14a पद्या वस्ते पुरुरूपा वपूंष्यूर्ध्वा तस्थौ त्र्यविं रेरिहाणा ।

3.055.14c ऋतस्य सद्म वि चरामि विद्वान्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.14a padyā vaste pururūpā vapūṁṣy ūrdhvā tasthau tryaviṁ rerihāṇā |
3.055.14c ṛtasya sadma vi carāmi vidvān mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.15a पदे इव निहिते दस्मे अन्तस्तयोरन्यद्गुह्यमाविरन्यत् ।

3.055.15c सध्रीचीना पथ्या३ सा विषूची महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.15a pade iva nihite dasme antas tayor anyad guhyam āvir anyat |
3.055.15c sadhrīcīnā pathyā3 sā viṣūcī mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.16a आ धेनवो धुनयन्तामशिश्वीः सबर्दुघाः शशया अप्रदुग्धाः ।

3.055.16c नव्यानव्या युवतयो भवन्तीर्महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.16a ā dhenavo dhunayantām aśiśvīḥ sabardughāḥ śaśayā apradugdhāḥ |
3.055.16c navyā-navyā yuvatayo bhavantīr mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.17a यदन्यासु वृषभो रोरवीति सो अन्यस्मिन्यूथे नि दधाति रेतः ।

3.055.17c स हि क्षपावान्स भगः स राजा महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.17a yad anyāsu vṛṣabho roravīti so anyasmin yūthe ni dadhāti retaḥ |
3.055.17c sa hi kṣapāvān sa bhagaḥ sa rājā mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.18a वीरस्य नु स्वश्व्यं जनासः प्र नु वोचाम विदुरस्य देवाः ।

3.055.18c षोळ्हा युक्ताः पञ्चपञ्चा वहन्ति महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.18a vīrasya nu svaśvyaṁ janāsaḥ pra nu vocāma vidur asya devāḥ |
3.055.18c ṣoḷhā yuktāḥ pañca-pañcā vahanti mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.19a देवस्त्वष्टा सविता विश्वरूपः पुपोष प्रजाः पुरुधा जजान ।

3.055.19c इमा च विश्वा भुवनान्यस्य महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.19a devas tvaṣṭā savitā viśvarūpaḥ pupoṣa prajāḥ purudhā jajāna |
3.055.19c imā ca viśvā bhuvanāny asya mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.20a मही समैरच्चम्वा समीची उभे ते अस्य वसुना न्यृष्टे ।

3.055.20c शृण्वे वीरो विन्दमानो वसूनि महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.20a mahī sam airac camvā samīcī ubhe te asya vasunā nyṛṣṭe |
3.055.20c śṛṇve vīro vindamāno vasūni mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.21a इमां च नः पृथिवीं विश्वधाया उप क्षेति हितमित्रो न राजा ।

3.055.21c पुरःसदः शर्मसदो न वीरा महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.21a imāṁ ca naḥ pṛthivīṁ viśvadhāyā upa kṣeti hitamitro na rājā |
3.055.21c puraḥsadaḥ śarmasado na vīrā mahad devānām asuratvam ekam ||

3.055.22a निष्षिध्वरीस्त ओषधीरुतापो रयिं त इन्द्र पृथिवी बिभर्ति ।

3.055.22c सखायस्ते वामभाजः स्याम महद्देवानामसुरत्वमेकम् ॥

3.055.22a niṣṣidhvarīs ta oṣadhīr utāpo rayiṁ ta indra pṛthivī bibharti |
3.055.22c sakhāyas te vāmabhājaḥ syāma mahad devānām asuratvam ekam ||

3.056.01a न ता मिनन्ति मायिनो न धीरा व्रता देवानां प्रथमा ध्रुवाणि ।

3.056.01c न रोदसी अद्रुहा वेद्याभिर्न पर्वता निनमे तस्थिवांसः ॥

3.056.01a na tā minanti māyino na dhīrā vratā devānām prathamā dhruvāṇi |
3.056.01c na rodasī adruhā vedyābhir na parvatā niname tasthivāṁsaḥ ||

3.056.02a षड्भाराँ एको अचरन्बिभर्त्यृतं वर्षिष्ठमुप गाव आगुः ।

3.056.02c तिस्रो महीरुपरास्तस्थुरत्या गुहा द्वे निहिते दर्श्येका ॥

3.056.02a ṣaḍ bhārām̐ eko acaran bibharty ṛtaṁ varṣiṣṭham upa gāva āguḥ |
3.056.02c tisro mahīr uparās tasthur atyā guhā dve nihite darśy ekā ||

3.056.03a त्रिपाजस्यो वृषभो विश्वरूप उत त्र्युधा पुरुध प्रजावान् ।

3.056.03c त्र्यनीकः पत्यते माहिनावान्स रेतोधा वृषभः शश्वतीनाम् ॥

3.056.03a tripājasyo vṛṣabho viśvarūpa uta tryudhā purudha prajāvān |
3.056.03c tryanīkaḥ patyate māhināvān sa retodhā vṛṣabhaḥ śaśvatīnām ||

3.056.04a अभीक आसां पदवीरबोध्यादित्यानामह्वे चारु नाम ।

3.056.04c आपश्चिदस्मा अरमन्त देवीः पृथग्व्रजन्तीः परि षीमवृञ्जन् ॥

3.056.04a abhīka āsām padavīr abodhy ādityānām ahve cāru nāma |
3.056.04c āpaś cid asmā aramanta devīḥ pṛthag vrajantīḥ pari ṣīm avṛñjan ||

3.056.05a त्री षधस्था सिन्धवस्त्रिः कवीनामुत त्रिमाता विदथेषु सम्राट् ।

3.056.05c ऋतावरीर्योषणास्तिस्रो अप्यास्त्रिरा दिवो विदथे पत्यमानाः ॥

3.056.05a trī ṣadhasthā sindhavas triḥ kavīnām uta trimātā vidatheṣu samrāṭ |
3.056.05c ṛtāvarīr yoṣaṇās tisro apyās trir ā divo vidathe patyamānāḥ ||

3.056.06a त्रिरा दिवः सवितर्वार्याणि दिवेदिव आ सुव त्रिर्नो अह्नः ।

3.056.06c त्रिधातु राय आ सुवा वसूनि भग त्रातर्धिषणे सातये धाः ॥

3.056.06a trir ā divaḥ savitar vāryāṇi dive-diva ā suva trir no ahnaḥ |
3.056.06c tridhātu rāya ā suvā vasūni bhaga trātar dhiṣaṇe sātaye dhāḥ ||

3.056.07a त्रिरा दिवः सविता सोषवीति राजाना मित्रावरुणा सुपाणी ।

3.056.07c आपश्चिदस्य रोदसी चिदुर्वी रत्नं भिक्षन्त सवितुः सवाय ॥

3.056.07a trir ā divaḥ savitā soṣavīti rājānā mitrāvaruṇā supāṇī |
3.056.07c āpaś cid asya rodasī cid urvī ratnam bhikṣanta savituḥ savāya ||

3.056.08a त्रिरुत्तमा दूणशा रोचनानि त्रयो राजन्त्यसुरस्य वीराः ।

3.056.08c ऋतावान इषिरा दूळभासस्त्रिरा दिवो विदथे सन्तु देवाः ॥

3.056.08a trir uttamā dūṇaśā rocanāni trayo rājanty asurasya vīrāḥ |
3.056.08c ṛtāvāna iṣirā dūḷabhāsas trir ā divo vidathe santu devāḥ ||

3.057.01a प्र मे विविक्वाँ अविदन्मनीषां धेनुं चरन्तीं प्रयुतामगोपाम् ।

3.057.01c सद्यश्चिद्या दुदुहे भूरि धासेरिन्द्रस्तदग्निः पनितारो अस्याः ॥

3.057.01a pra me vivikvām̐ avidan manīṣām dhenuṁ carantīm prayutām agopām |
3.057.01c sadyaś cid yā duduhe bhūri dhāser indras tad agniḥ panitāro asyāḥ ||

3.057.02a इन्द्रः सु पूषा वृषणा सुहस्ता दिवो न प्रीताः शशयं दुदुह्रे ।

3.057.02c विश्वे यदस्यां रणयन्त देवाः प्र वोऽत्र वसवः सुम्नमश्याम् ॥

3.057.02a indraḥ su pūṣā vṛṣaṇā suhastā divo na prītāḥ śaśayaṁ duduhre |
3.057.02c viśve yad asyāṁ raṇayanta devāḥ pra vo 'tra vasavaḥ sumnam aśyām ||

3.057.03a या जामयो वृष्ण इच्छन्ति शक्तिं नमस्यन्तीर्जानते गर्भमस्मिन् ।

3.057.03c अच्छा पुत्रं धेनवो वावशाना महश्चरन्ति बिभ्रतं वपूंषि ॥

3.057.03a yā jāmayo vṛṣṇa icchanti śaktiṁ namasyantīr jānate garbham asmin |
3.057.03c acchā putraṁ dhenavo vāvaśānā mahaś caranti bibhrataṁ vapūṁṣi ||

3.057.04a अच्छा विवक्मि रोदसी सुमेके ग्राव्णो युजानो अध्वरे मनीषा ।

3.057.04c इमा उ ते मनवे भूरिवारा ऊर्ध्वा भवन्ति दर्शता यजत्राः ॥

3.057.04a acchā vivakmi rodasī sumeke grāvṇo yujāno adhvare manīṣā |
3.057.04c imā u te manave bhūrivārā ūrdhvā bhavanti darśatā yajatrāḥ ||

3.057.05a या ते जिह्वा मधुमती सुमेधा अग्ने देवेषूच्यत उरूची ।

3.057.05c तयेह विश्वाँ अवसे यजत्राना सादय पायया चा मधूनि ॥

3.057.05a yā te jihvā madhumatī sumedhā agne deveṣūcyata urūcī |
3.057.05c tayeha viśvāṁ̐ avase yajatrān ā sādaya pāyayā cā madhūni ||

3.057.06a या ते अग्ने पर्वतस्येव धारासश्चन्ती पीपयद्देव चित्रा ।

3.057.06c तामस्मभ्यं प्रमतिं जातवेदो वसो रास्व सुमतिं विश्वजन्याम् ॥

3.057.06a yā te agne parvatasyeva dhārāsaścantī pīpayad deva citrā |
3.057.06c tām asmabhyam pramatiṁ jātavedo vaso rāsva sumatiṁ viśvajanyām ||

3.058.01a धेनुः प्रत्नस्य काम्यं दुहानान्तः पुत्रश्चरति दक्षिणायाः ।

3.058.01c आ द्योतनिं वहति शुभ्रयामोषस स्तोमो अश्विनावजीगः ॥

3.058.01a dhenuḥ pratnasya kāmyaṁ duhānāntaḥ putraś carati dakṣiṇāyāḥ |
3.058.01c ā dyotaniṁ vahati śubhrayāmoṣasa stomo aśvināv ajīgaḥ ||

3.058.02a सुयुग्वहन्ति प्रति वामृतेनोर्ध्वा भवन्ति पितरेव मेधाः ।

3.058.02c जरेथामस्मद्वि पणेर्मनीषां युवोरवश्चकृमा यातमर्वाक् ॥

3.058.02a suyug vahanti prati vām ṛtenordhvā bhavanti pitareva medhāḥ |
3.058.02c jarethām asmad vi paṇer manīṣāṁ yuvor avaś cakṛmā yātam arvāk ||

3.058.03a सुयुग्भिरश्वैः सुवृता रथेन दस्राविमं शृणुतं श्लोकमद्रेः ।

3.058.03c किमङ्ग वां प्रत्यवर्तिं गमिष्ठाहुर्विप्रासो अश्विना पुराजाः ॥

3.058.03a suyugbhir aśvaiḥ suvṛtā rathena dasrāv imaṁ śṛṇutaṁ ślokam adreḥ |
3.058.03c kim aṅga vām praty avartiṁ gamiṣṭhāhur viprāso aśvinā purājāḥ ||

3.058.04a आ मन्येथामा गतं कच्चिदेवैर्विश्वे जनासो अश्विना हवन्ते ।

3.058.04c इमा हि वां गोऋजीका मधूनि प्र मित्रासो न ददुरुस्रो अग्रे ॥

3.058.04a ā manyethām ā gataṁ kac cid evair viśve janāso aśvinā havante |
3.058.04c imā hi vāṁ goṛjīkā madhūni pra mitrāso na dadur usro agre ||

3.058.05a तिरः पुरू चिदश्विना रजांस्याङ्गूषो वां मघवाना जनेषु ।

3.058.05c एह यातं पथिभिर्देवयानैर्दस्राविमे वां निधयो मधूनाम् ॥

3.058.05a tiraḥ purū cid aśvinā rajāṁsy āṅgūṣo vām maghavānā janeṣu |
3.058.05c eha yātam pathibhir devayānair dasrāv ime vāṁ nidhayo madhūnām ||

3.058.06a पुराणमोकः सख्यं शिवं वां युवोर्नरा द्रविणं जह्नाव्याम् ।

3.058.06c पुनः कृण्वानाः सख्या शिवानि मध्वा मदेम सह नू समानाः ॥

3.058.06a purāṇam okaḥ sakhyaṁ śivaṁ vāṁ yuvor narā draviṇaṁ jahnāvyām |
3.058.06c punaḥ kṛṇvānāḥ sakhyā śivāni madhvā madema saha nū samānāḥ ||

3.058.07a अश्विना वायुना युवं सुदक्षा नियुद्भिष्च सजोषसा युवाना ।

3.058.07c नासत्या तिरोअह्न्यं जुषाणा सोमं पिबतमस्रिधा सुदानू ॥

3.058.07a aśvinā vāyunā yuvaṁ sudakṣā niyudbhiṣ ca sajoṣasā yuvānā |
3.058.07c nāsatyā tiroahnyaṁ juṣāṇā somam pibatam asridhā sudānū ||

3.058.08a अश्विना परि वामिषः पुरूचीरीयुर्गीर्भिर्यतमाना अमृध्राः ।

3.058.08c रथो ह वामृतजा अद्रिजूतः परि द्यावापृथिवी याति सद्यः ॥

3.058.08a aśvinā pari vām iṣaḥ purūcīr īyur gīrbhir yatamānā amṛdhrāḥ |
3.058.08c ratho ha vām ṛtajā adrijūtaḥ pari dyāvāpṛthivī yāti sadyaḥ ||

3.058.09a अश्विना मधुषुत्तमो युवाकुः सोमस्तं पातमा गतं दुरोणे ।

3.058.09c रथो ह वां भूरि वर्पः करिक्रत्सुतावतो निष्कृतमागमिष्ठः ॥

3.058.09a aśvinā madhuṣuttamo yuvākuḥ somas tam pātam ā gataṁ duroṇe |

3.058.09c ratho̍ ha vā̱m bhūri̱ varpa̱ḥ kari̍krat su̱tāva̍to niṣkṛ̱tam āga̍miṣṭhaḥ ||

3.059.01a मित्रो जनान्यातयति ब्रुवाणो मित्रो दाधार पृथिवीमुत द्याम्।

3.059.01c मित्रः कृष्टीरनिमिषाभि चष्टे मित्राय हव्यं घृतवज्जुहोत ॥

3.059.01a mi̱tro janā̍n yātayati bruvā̱ṇo mi̱tro dā̍dhāra pṛthi̱vīm u̱ta dyām |
3.059.01c mi̱traḥ kṛ̱ṣṭīr ani̍miṣā̱bhi ca̍ṣṭe mi̱trāya̍ ha̱vyaṁ ghṛ̱tava̍j juhota ||

3.059.02a प्र स मित्र मर्तो अस्तु प्रयस्वान्यस्त आदित्य शिक्षति व्रतेन।

3.059.02c न हन्यते न जीयते त्वोतो नैनमंहो अश्नोत्यन्तितो न दूरात्॥

3.059.02a pra sa mi̍tra̱ marto̍ astu̱ praya̍svā̱n yas ta̍ āditya̱ śikṣa̍ti vra̱tena̍ |
3.059.02c na ha̍nyate̱ na jī̍yate̱ tvoto̱ naina̱m aṁho̍ aśno̱ty anti̍to̱ na dū̱rāt ||

3.059.03a अनमीवास इळया मदन्तो मितज्ञवो वरिमन्ना पृथिव्याः।

3.059.03c आदित्यस्य व्रतमुपक्षियन्तो वयं मित्रस्य सुमतौ स्याम॥

3.059.03a a̱na̱mī̱vāsa̱ i̱ḻa̍yā̱ mada̍nto mi̱tajña̍vo̱ vari̍ma̱nn ā pṛ̱thi̱vyāḥ |
3.059.03c ā̱di̱tyasya̍ vra̱tam u̍pakṣi̱yanto̍ va̱yam mi̱trasya̍ suma̱tau syā̍ma ||

3.059.04a अयं मित्रो नमस्यः सुशेवो राजा सुक्षत्रो अजनिष्ट वेधाः।

3.059.04c तस्य वयं सुमतौ यज्ञियस्यापि भद्रे सौमनसे स्याम॥

3.059.04a a̱yam mi̱tro na̍ma̱syaḥ̍ su̱śevo̱ rājā̍ sukṣa̱tro a̍janiṣṭa ve̱dhāḥ |
3.059.04c tasya̍ va̱yaṁ su̍ma̱tau ya̱jñiya̱syāpi̍ bha̱dre sau̍mana̱se syā̍ma ||

3.059.05a महाँ आदित्यो नमसोपसद्यो यातयज्जनो गृणते सुशेवः।

3.059.05c तस्मा एतत्पन्यतमाय जुष्टमग्नौ मित्राय हविरा जुहोत॥

3.059.05a ma̱hām̐ ā̍di̱tyo nama̍sopa̱sadyo̍ yāta̱yajja̍no gṛ̱ṇa̍te su̱śeva̍ḥ |
3.059.05c tasmā̍ e̱tat panya̍tamāya̱ juṣṭa̍m a̱gnau mi̱trāya̍ ha̱vir ā ju̍hota ||

3.059.06a मित्रस्य चर्षणीधृतोऽवो देवस्य सानसि।

3.059.06c द्युम्नं चित्रश्रवस्तमम्॥

3.059.06a mi̱trasya̍ carṣa̱ṇī̱dhṛto 'vo̍ de̱vasya̍ sāna̱si |
3.059.06c dyu̱mnaṁ ci̱traśra̍vastamam ||

3.059.07a अभि यो महिना दिवं मित्रो बभूव सप्रथाः ।

3.059.07c अभि श्रवोभिः पृथिवीम् ॥

3.059.07a abhi yo mahinā divam mitro babhūva saprathāḥ |
3.059.07c abhi śravobhiḥ pṛthivīm ||

3.059.08a मित्राय पञ्च येमिरे जना अभिष्टिशवसे ।

3.059.08c स देवान्विश्वान्बिभर्ति ॥

3.059.08a mitrāya pañca yemire janā abhiṣṭiśavase |
3.059.08c sa devān viśvān bibharti ||

3.059.09a मित्रो देवेष्वायुषु जनाय वृक्तबर्हिषे ।

3.059.09c इष इष्टव्रता अकः ॥

3.059.09a mitro deveṣv āyuṣu janāya vṛktabarhiṣe |
3.059.09c iṣa iṣṭavratā akaḥ ||

3.060.01a इहेह वो मनसा बन्धुता नर उशिजो जग्मुरभि तानि वेदसा ।

3.060.01c याभिर्मायाभिः प्रतिजूतिवर्पसः सौधन्वना यज्ञियं भागमानश ॥

3.060.01a iheha vo manasā bandhutā nara uśijo jagmur abhi tāni vedasā |
3.060.01c yābhir māyābhiḥ pratijūtivarpasaḥ saudhanvanā yajñiyam bhāgam ānaśa ||

3.060.02a याभिः शचीभिश्चमसाँ अपिंशत यया धिया गामरिणीत चर्मणः ।

3.060.02c येन हरी मनसा निरतक्षत तेन देवत्वमृभवः समानश ॥

3.060.02a yābhiḥ śacībhiś camasāṁ apiṁśata yayā dhiyā gām ariṇīta carmaṇaḥ |
3.060.02c yena harī manasā niratakṣata tena devatvam ṛbhavaḥ sam ānaśa ||

3.060.03a इन्द्रस्य सख्यमृभवः समानशुर्मनोर्नपातो अपसो दधन्विरे ।

3.060.03c सौधन्वनासो अमृतत्वमेरिरे विष्ट्वी शमीभिः सुकृतः सुकृत्यया ॥

3.060.03a indrasya sakhyam ṛbhavaḥ sam ānaśur manor napāto apaso dadhanvire |
3.060.03c saudhanvanāso amṛtatvam erire viṣṭvī śamībhiḥ sukṛtaḥ sukṛtyayā ||

3.060.04a इन्द्रेण याथ सरथं सुते सचाँ अथो वशानां भवथा सह श्रिया ।

3.060.04c न वः प्रतिमै सुकृतानि वाघतः सौधन्वना ऋभवो वीर्याणि च ॥

3.060.04a indreṇa yātha sarathaṁ sute sacām̐ atho vaśānām bhavathā saha śriyā ।
3.060.04c na vaḥ pratimai sukṛtāni vāghataḥ saudhanvanā ṛbhavo vīryāṇi ca ।।

3.060.05a इन्द्र ऋभुभिर्वाजवद्भिः समुक्षितं सुतं सोममा वृषस्वा गभस्त्योः ।

3.060.05c धियेषितो मघवन्दाशुषो गृहे सौधन्वनेभिः सह मत्स्वा नृभिः ॥

3.060.05a indra ṛbhubhir vājavadbhiḥ samukṣitaṁ sutaṁ somam ā vṛṣasvā gabhastyoḥ ।
3.060.05c dhiyeṣito maghavan dāśuṣo gṛhe saudhanvanebhiḥ saha matsvā nṛbhiḥ ।।

3.060.06a इन्द्र ऋभुमान्वाजवान्मत्स्वेह नोऽस्मिन्सवने शच्या पुरुष्टुत ।

3.060.06c इमानि तुभ्यं स्वसराणि येमिरे व्रता देवानां मनुषश्च धर्मभिः ॥

3.060.06a indra ṛbhumān vājavān matsveha no 'smin savane śacyā puruṣṭuta ।
3.060.06c imāni tubhyaṁ svasarāṇi yemire vratā devānām manuṣaś ca dharmabhiḥ ।।

3.060.07a इन्द्र ऋभुभिर्वाजिभिर्वाजयन्निह स्तोमं जरितुरुप याहि यज्ञियम् ।

3.060.07c शतं केतेभिरिषिरेभिरायवे सहस्रणीथो अध्वरस्य होमनि ॥

3.060.07a indra ṛbhubhir vājibhir vājayann iha stomaṁ jaritur upa yāhi yajñiyam ।
3.060.07c śataṁ ketebhir iṣirebhir āyave sahasraṇītho adhvarasya homani ।।

3.061.01a उषो वाजेन वाजिनि प्रचेता स्तोमं जुषस्व गृणतो मघोनि ।

3.061.01c पुराणी देवि युवतिः पुरंधिरनु व्रतं चरसि विश्ववारे ॥

3.061.01a uṣo vājena vājini pracetā stomaṁ juṣasva gṛṇato maghoni ।
3.061.01c purāṇī devi yuvatiḥ purandhir anu vrataṁ carasi viśvavāre ।।

3.061.02a उषो देव्यमर्त्या वि भाहि चन्द्ररथा सूनृता ईरयन्ती ।

3.061.02c आ त्वा वहन्तु सुयमासो अश्वा हिरण्यवर्णां पृथुपाजसो ये ॥

3.061.02a uṣo devy amartyā vi bhāhi candrarathā sūnṛtā īrayantī ।
3.061.02c ā tvā vahantu suyamāso aśvā hiraṇyavarṇām pṛthupājaso ye ।।

3.061.03a उषः प्रतीची भुवनानि विश्वोर्ध्वा तिष्ठस्यमृतस्य केतुः ।

3.061.03c समानमर्थं चरणीयमाना चक्रमिव नव्यस्या ववृत्स्व ॥

3.061.03a uṣaḥ pratīcī bhuvanāni viśvordhvā tiṣṭhasy amṛtasya ketuḥ |
3.061.03c samānam arthaṁ caraṇīyamānā cakram iva navyasy ā vavṛtsva ||

3.061.04a अव स्यूमेव चिन्वती मघोन्युषा याति स्वसरस्य पत्नी ।

3.061.04c स्व१र्जनन्ती सुभगा सुदंसा आन्ताद्दिवः पप्रथ आ पृथिव्याः ॥

3.061.04a ava syūmeva cinvatī maghony uṣā yāti svasarasya patnī |
3.061.04c sva1r janantī subhagā sudaṁsā āntād divaḥ paprathа ā pṛthivyāḥ ||

3.061.05a अच्छा वो देवीमुषसं विभातीं प्र वो भरध्वं नमसा सुवृक्तिम् ।

3.061.05c ऊर्ध्वं मधुधा दिवि पाजो अश्रेत्प्र रोचना रुरुचे रण्वसंदृक् ॥

3.061.05a acchā vo devīm uṣasaṁ vibhātīm pra vo bharadhvaṁ namasā suvṛktim |
3.061.05c ūrdhvam madhudhā divi pājo aśret pra rocanā ruruce raṇvasandṛk ||

3.061.06a ऋतावरी दिवो अर्कैरबोध्या रेवती रोदसी चित्रमस्थात् ।

3.061.06c आयतीमग्न उषसं विभातीं वाममेषि द्रविणं भिक्षमाणः ॥

3.061.06a ṛtāvarī divo arkair abodhy ā revatī rodasī citram asthāt |
3.061.06c āyatīm agna uṣasaṁ vibhātīṁ vāmam eṣi draviṇam bhikṣamāṇaḥ ||

3.061.07a ऋतस्य बुध्न उषसामिषण्यन्वृषा मही रोदसी आ विवेश ।

3.061.07c मही मित्रस्य वरुणस्य माया चन्द्रेव भानुं वि दधे पुरुत्रा ॥

3.061.07a ṛtasya budhna uṣasām iṣaṇyan vṛṣā mahī rodasī ā viveśa |
3.061.07c mahī mitrasya varuṇasya māyā candreva bhānuṁ vi dadhe purutrā ||

3.062.01a इमा उ वां भृमयो मन्यमाना युवावते न तुज्या अभूवन् ।

3.062.01c क्व१ त्यदिन्द्रावरुणा यशो वां येन स्मा सिनं भरथः सखिभ्यः ॥

3.062.01a imā u vām bhṛmayo manyamānā yuvāvate na tujyā abhūvan |
3.062.01c kva1 tyad indrāvaruṇā yaśo vāṁ yena smā sinam bharathaḥ sakhibhyaḥ ||

3.062.02a अयमु वां पुरुतमो रयीयञ्छश्वत्तममवसे जोहवीति ।

3.062.02c सजोषाविन्द्रावरुणा मरुद्भिर्दिवा पृथिव्या शृणुतं हवं मे ॥

3.062.02a ayam u vām purutamo rayīyañ chaśvattamam avase johavīti |
3.062.02c sajoṣāv indrāvaruṇā marudbhir divā pṛthivyā śṛṇutaṁ havaṁ me ||

3.062.03a अस्मे तदिन्द्रावरुणा वसु ष्यादस्मे रयिर्मरुतः सर्ववीरः ।

3.062.03c अस्मान्वरूत्रीः शरणैरवन्त्वस्मान्होत्रा भारती दक्षिणाभिः ॥

3.062.03a asme tad indrāvaruṇā vasu ṣyād asme rayir marutaḥ sarvavīraḥ |
3.062.03c asmān varūtrīḥ śaraṇair avantv asmān hotrā bhāratī dakṣiṇābhiḥ ||

3.062.04a बृहस्पते जुषस्व नो हव्यानि विश्वदेव्य ।

3.062.04c रास्व रत्नानि दाशुषे ॥

3.062.04a bṛhaspate juṣasva no havyāni viśvadevya |
3.062.04c rāsva ratnāni dāśuṣe ||

3.062.05a शुचिमर्कैर्बृहस्पतिमध्वरेषु नमस्यत ।

3.062.05c अनाम्योज आ चके ॥

3.062.05a śucim arkair bṛhaspatim adhvareṣu namasyata |
3.062.05c anāmy oja ā cake ||

3.062.06a वृषभं चर्षणीनां विश्वरूपमदाभ्यम् ।

3.062.06c बृहस्पतिं वरेण्यम् ॥

3.062.06a vṛṣabhaṁ carṣaṇīnām viśvarūpam adābhyam |
3.062.06c bṛhaspatiṁ vareṇyam ||

3.062.07a इयं ते पूषन्नाघृणे सुष्टुतिर्देव नव्यसी ।

3.062.07c अस्माभिस्तुभ्यं शस्यते ॥

3.062.07a iyaṁ te pūṣann āghṛṇe suṣṭutir deva navyasī |
3.062.07c asmābhis tubhyaṁ śasyate ||

3.062.08a तां जुषस्व गिरं मम वाजयन्तीमवा धियम् ।

3.062.08c वधूयुरिव योषणाम् ॥

3.062.08a tāṁ juṣasva giram mama vājayantīm avā dhiyam |
3.062.08c vadhūyur iva yoṣaṇām ||

3.062.09a यो विश्वाभि विपश्यति भुवना सं च पश्यति ।

3.062.09c स नः पूषाविता भुवत् ॥

3.062.09a yo viśvābhi vipaśyati bhuvanā saṁ ca paśyati ।
3.062.09c sa naḥ pūṣāvitā bhuvat ।।

3.062.10a तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ।

3.062.10c धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

3.062.10a tat savitur vareṇyam bhargo devasya dhīmahi ।
3.062.10c dhiyo yo naḥ pracodayāt ।।

3.062.11a देवस्य सवितुर्वयं वाजयन्तः पुरंध्या ।

3.062.11c भगस्य रातिमीमहे ॥

3.062.11a devasya savitur vayaṁ vājayantaḥ purandhyā ।
3.062.11c bhagasya rātim īmahe ।।

3.062.12a देवं नरः सवितारं विप्रा यज्ञैः सुवृक्तिभिः ।

3.062.12c नमस्यन्ति धियेषिताः ॥

3.062.12a devaṁ naraḥ savitāraṁ viprā yajñaiḥ suvṛktibhiḥ ।
3.062.12c namasyanti dhiyeṣitāḥ ।।

3.062.13a सोमो जिगाति गातुविद्देवानामेति निष्कृतम् ।

3.062.13c ऋतस्य योनिमासदम् ॥

3.062.13a somo jigāti gātuvid devānām eti niṣkṛtam ।
3.062.13c ṛtasya yonim āsadam ।।

3.062.14a सोमो अस्मभ्यं द्विपदे चतुष्पदे च पशवे ।

3.062.14c अनमीवा इषस्करत् ॥

3.062.14a somo asmabhyaṁ dvipade catuṣpade ca paśave ।
3.062.14c anamīvā iṣas karat ।।

3.062.15a अस्माकमायुर्वर्धयन्नभिमातीः सहमानः ।

3.062.15c सोमः सधस्थमासदत् ॥

3.062.15a asmākam āyur vardhayann abhimātīḥ sahamānaḥ ।

3.062.15c soma̍ḥ sa̱dhastha̱m āsa̍dat ||

3.062.16a आ नो॑ मित्रावरुणा घृ॒तैर्गव्यू॑तिमुक्षतम् ।

3.062.16c मध्वा॒ रजां॑सि सुक्रतू ॥

3.062.16a ā no̍ mitrāvaruṇā ghṛ̱tair gavyū̍tim ukṣatam |
3.062.16c madhvā̱ rajā̍ṁsi sukratū ||

3.062.17a उ॒रु॒शंसा॑ नमो॒वृधा॑ म॒ह्ना दक्ष॑स्य राजथः ।

3.062.17c द्राघि॑ष्ठाभिः शुचिव्रता ॥

3.062.17a u̱ru̱śaṁsā̍ namo̱vṛdhā̍ ma̱hnā dakṣa̍sya rājathaḥ |
3.062.17c drāghi̍ṣṭhābhiḥ śucivratā ||

3.062.18a गृ॒णा॒ना ज॒मद॑ग्निना॒ योना॑वृ॒तस्य॑ सीदतम् ।

3.062.18c पा॒तं सोम॑मृतावृधा ॥

3.062.18a gṛ̱ṇā̱nā ja̱mada̍gninā̱ yonā̍v ṛ̱tasya̍ sīdatam |
3.062.18c pā̱taṁ soma̍m ṛtāvṛdhā ||

Notes by Detlef Eichler (detlefeichler(at)gmx.net):

1. Please note that this PDF file is not for commercial use and released only for personal scholarly activity.

2. This combined version of Rigveda is from two ITRANS files which I have created on the basis of The Aufrecht/van Nooten/Holland (Samhita) version of the Rigveda.
(http://www.people.fas.harvard.edu/~witzel/onlineRV.htm)

3. The used fonts are Ancient Sanskrit 99 and URW Palladio IT. For the numbers of Maṇḍala, Sūkta, and Mantra at the beginning of each line (3.001.01a) the font Times New Roman is used.

4. Last updated: 26 March 2009